

II.

**INFORMACE O POKLADNÍM PLNĚNÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU
ČESKÉ REPUBLIKY ZA 1. ČTVRTLETÍ 2023**

Obsah

I. Pokladní plnění státního rozpočtu	1
1 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	1
1.1 Záměry schváleného rozpočtu na rok 2023.....	1
1.2 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	3
2 Příjmy státního rozpočtu	6
2.1 Příjmy z daní a poplatků	8
2.2 Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.....	13
2.3 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	14
3 Výdaje státního rozpočtu.....	16
3.1 Běžné výdaje.....	19
3.2 Kapitálové výdaje.....	27
4 Tabulková část	30
II. Zpráva o řízení státního dluhu	33
1 Vývoj a stav státního dluhu.....	33
1.1 Vývoj státního dluhu v 1. čtvrtletí 2023.....	33
1.2 Emise a splátky dluhových instrumentů a realizace zápůjček.....	33
1.2.1 Státní pokladniční poukázky	34
1.2.2 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydávané na domácím trhu.....	34
1.2.3 Státní dluhopisy pro občany	35
1.2.4 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydávané na zahraničních trzích	35
1.2.5 Státní dluhopisy celkem	35
1.2.6 Přijaté úvěry.....	36
1.2.7 Krátkodobé zápůjčky a repo operace, devizové swapy a státem vystavené směnky.....	36
1.2.8 Nesplacené jmenovité hodnoty státních dluhopisů po datu splatnosti	36
1.3 Vývoj na finančních trzích a ratingové hodnocení České republiky	37
2 Příjmy a výdaje kapitoly Státní dluh.....	38
3 Řízení likvidity státní pokladny v 1. čtvrtletí 2023	40
4 Tabulková příloha	43
III. Situační zpráva státní pokladny	45

Seznam zkratek

ACRA	Analytical Credit Rating Agency
bps	Bazické body
CEB	Rozvojová banka Rady Evropy
CHF	Kódové označení švýcarského franku
CZK	Kódové označení koruny české
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPFO	Daň z příjmu fyzických osob
DPPO	Daň z příjmu právnických osob
EGAP, a.s.	Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s.
EIB	Evropská investiční banka
EU	Evropská unie
EUR	Kódové označení eura
FM	Finanční mechanismy
GŘC	Generální ředitelství cel
HDP	Hrubý domácí produkt
JCR	Ratingová agentura Japan Credit Rating Agency
JPY	Kódové označení japonského jenu
Kč	Koruna česká
MF	Ministerstvo financí
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OP	Operační program
OSFA	Operace státních finančních aktiv
OSS	Organizační složka státu
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
p. a.	Per annum
p. b.	Procentní body
PRIBOR	Referenční úroková sazba Prague Interbank Offered Rate
R&I.	Ratingová agentura Rating and Investment Information, Inc.
SD	Spotřební daň
SDD	Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy
SURE	Evropský nástroj finanční pomoci (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency)
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SPP	Státní pokladniční poukázky
SSD	Spořicí státní dluhopisy
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
UV	Usnesení vlády
VAR	Variabilně úročený
VPS	Všeobecná pokladní správa
VRR	Vládní rozpočtová rezerva (součást kapitoly VPS)

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů (srpen 2022)	1
Tabulka č. 2: Rozpočet 2023 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2022 (mld. Kč)	2
Tabulka č. 3: Základní přehled o výsledcích hospodaření SR v 1. čtvrtletí roku 2022 a 2023 (mld. Kč)	5
Tabulka č. 4: Příjmy státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)	7
Tabulka č. 5: Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření (mil. Kč)	10
Tabulka č. 6: Výdaje státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)	18
Tabulka č. 7: Vývoj registrované nezaměstnanosti dle MPSV	21
Tabulka č. 8: Kapitálové výdaje podle druhového třídění (mld. Kč)	28
Tabulka č. 9: Vývoj státního dluhu v 1. čtvrtletí 2023 (mil. Kč)	33
Tabulka č. 10: Měnová skladba státního dluhu	33
Tabulka č. 11: Přehled aukcí státních pokladničních poukázek v 1. čtvrtletí 2023	34
Tabulka č. 12: Přehled aukcí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů v 1. čtvrtletí 2023	34
Tabulka č. 13: Ratingové hodnocení České republiky	38
Tabulka č. 14: Výdaje kapitoly Státní dluh (mil. Kč)	39
Tabulka č. 15: Porovnání čistých příjmů státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem v 1. čtvrtletí 2022 a 1. čtvrtletí 2023 (mil. Kč)	41
Tabulka č. 16: Souhrnné účty státní pokladny (mil. Kč)	46

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj salda státního rozpočtu v 1. čtvrtletí (mld. Kč)	4
Graf č. 2: Vývoj celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu k 31. březnu (mld. Kč)	4
Graf č. 3: Faktory meziroční změny příjmů a výdajů státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)	6
Graf č. 4: Vývoj základních složek příjmů státního rozpočtu v 1. čtvrtletí (mld. Kč)	6
Graf č. 5: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2023	7
Graf č. 6: Vývoj daňových příjmů státního rozpočtu bez pojistného na sociální zabezpečení v 1. čtvrtletí (mld. Kč).....	8
Graf č. 7: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPH v 1. čtvrtletí (mld. Kč).....	9
Graf č. 8: Struktura zvláštních daní a poplatků ze zboží a služeb v tuzemsku za 1. čtvrtletí 2023	10
Graf č. 9: Vývoj příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z minerálních olejů v 1. čtvrtletí (mld. Kč)	11
Graf č. 10: Vývoj inkasa spotřební daně z tabákových výrobků v 1. čtvrtletí (mld. Kč).....	11
Graf č. 11: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPPO v 1. čtvrtletí (mld. Kč)	12
Graf č. 12: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPFO v 1. čtvrtletí (mld. Kč).....	13
Graf č. 13: Vývoj inkasa pojistného na sociální zabezpečení (mld. Kč)	14
Graf č. 14: Vývoj nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů v 1. čtvrtletí let 2015-2023 (mld. Kč)	15
Graf č. 15: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2023	16
Graf č. 16: Čerpání výdajů státního rozpočtu v 1. čtvrtletí let 2018 až 2023 (mld. Kč)	18
Graf č. 17: Sociální dávky v 1. čtvrtletí 2023	19
Graf č. 18: Kapitálové výdaje podle prostorové jednotky (mld. Kč).....	29
Graf č. 19: Vývoj jmenovité hodnoty státních dluhopisů pro občany v oběhu	35
Graf č. 20: Vývoj výnosů státních dluhopisů a měnově-politické sazby ČNB	37
Graf č. 21: Státní pokladna v 1. čtvrtletí 2022 a 2023 (mld. Kč).....	42
Graf č. 22: Vývoj státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2022 a 2023 (mld. Kč).....	42

Informace o pokladním plnění státního rozpočtu České republiky za 1. čtvrtletí 2023

Informace o plnění státního rozpočtu České republiky za 1. čtvrtletí 2023 je předkládána ve zjednodušené formě a obsahuje pouze výsledky pokladního plnění státního rozpočtu, jak to ukládá § 20 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

Některé údaje v předkládané informaci nemusí být tedy plně srovnatelné s údaji obsaženými v měsíčních finančních výkazech organizačních složek státu sestavovaných v polovině měsíce následujícího po skončení hodnoceného období.

Součástí informace je kromě stručného hodnocení příjmů a výdajů státního rozpočtu i zpráva o řízení státního dluhu a situační zpráva o státní pokladně.

I. Pokladní plnění státního rozpočtu

1 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

1.1 Záměry schváleného rozpočtu na rok 2023

Státní rozpočet na rok 2023 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR 30. listopadu 2022 **zákonem č. 449/2023 Sb. Východiska** pro sestavení státního rozpočtu na rok 2023 byla následující:

- Programové prohlášení vlády České republiky.
- Schváleným rozpočtem na rok 2022 se rozumí rozpočet ve znění schváleném PSP ČR zákonem č. 344/2022 Sb. ze dne 18. října 2022.
- Makroekonomická predikce České republiky (zpracovaná Ministerstvem financí v srpnu 2022).

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů (srpen 2022)

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nominální hrubý domácí produkt	mlrd. Kč, b.c.	4 346	4 625	4 797	5 111	5 411	5 791	5 709	6 108	6 799	7 356
	růst v %, b.c.	4,9	6,4	3,7	6,5	5,9	7,0	-1,4	7,0	11,3	8,2
Reálný hrubý domácí produkt	růst v %, s.c.	2,3	5,4	2,5	5,2	3,2	3,0	-5,5	3,5	2,2	1,1
Spotřeba domácností	růst v %, s.c.	1,4	3,9	3,8	4,0	3,5	2,7	-7,2	4,1	0,5	0,5
Spotřeba vládních institucí	růst v %, s.c.	1,0	1,8	2,5	1,8	3,9	2,5	4,2	1,5	0,8	1,3
Tvorba hrubého fixního kapitálu	růst v %, s.c.	3,3	9,7	-3,0	4,9	10,0	5,9	-6,0	0,7	6,1	3,4
Příspěvek čistých vývozů k růstu HDP	p.b., s.c.	-0,4	-0,2	1,4	1,2	-1,2	0,0	-0,4	-3,6	-1,0	0,9
Příspěvek změny zásob k růstu HDP	p.b., s.c.	1,0	0,9	-0,3	0,5	-0,5	-0,3	-0,9	4,8	1,3	-1,2
Deflátor HDP	růst v %	2,6	1,0	1,1	1,3	2,6	3,9	4,3	3,3	8,9	7,0
Průměrná míra inflace	%	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2	3,8	16,2	8,8
Zaměstnanost (VŠPS)	růst v %	0,8	1,4	1,9	1,6	1,4	0,2	-1,3	-0,4	-0,7	0,2
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	průměr v %	6,1	5,1	4,0	2,9	2,2	2,0	2,6	2,8	2,5	2,6
Objem mezd a platů (dom. koncept)	růst v %, b.c.	3,9	5,0	5,7	9,2	9,6	7,8	0,1	5,8	9,8	7,9
Saldo běžného účtu	% HDP	0,2	0,4	1,8	1,5	0,4	0,3	2,0	-0,8	-4,6	-4,0
Předpoklady:											
Měnový kurz CZK/EUR		27,5	27,3	27,0	26,3	25,6	25,7	26,4	25,6	24,6	24,4
Dlouhodobé úrokové sazby	% p.a.	1,6	0,6	0,4	1,0	2,0	1,5	1,1	1,9	4,1	4,2
Ropa Brent	USD/barel	99	52	44	54	71	64	42	71	105	88
HDP eurozóny	růst v %, s.c.	1,4	1,9	1,8	2,8	1,8	1,6	-6,5	5,2	3,0	1,2

Rozpočet na rok 2023 je ve znamení pokračujících nejistot, přičemž jeho **hlavními cíli** jsou:

- dostatečná podpora obyvatelstva v souvislosti s inflací a dopady energetické krize a
- pokrytí výdajů v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině.

To vše za předpokladu zachování solidarity v nerovnoměrném rozložení mimořádných příjmů, které realizují a těží z nich vybrané segmenty v rámci hospodářství.

Na výdajové straně lze uvedené priority nalézt mimo jiné:

- v sociální oblasti zejména v navýšení důchodů, v posílení sociálních dávek a ve zvýšeném životním a existenčním minimu,
- v zohlednění výdajů na kompenzace plynoucích ze zastropování cen silové elektřiny a plynu pro maloodběratele a na další nástroje na řešení energetické krize,
- v posílení výdajů na obranu určených na pokračování v nezbytné modernizaci Armády ČR a rozvoj jejích obranných schopností.

Ruku v ruce s posílením výdajové strany na zvládnutí dopadů energetické krize jde i navýšení příjmů mimořádného charakteru, které plynou ze zavedení dočasné daně z neočekávaných zisků a ze zastropování tržních příjmů.

Základní charakteristiky státního rozpočtu na rok 2023 lze vyjádřit takto:

- **příjmy** státního rozpočtu v roce 2023 dosáhnou výše **1 928 mld. Kč**, což je o 249,7 mld. Kč více oproti schválenému rozpočtu na rok 2022;
- **výdaje** státního rozpočtu v roce 2023 dosáhnou **2 223 mld. Kč**, meziročně se zvýší o 169,7 mld. Kč;
- **saldo** státního rozpočtu v roce 2023 dosáhne **295 mld. Kč**, což znamená ve srovnání s rokem 2022 jeho snížení o 80 mld. Kč.

Následující tabulka naznačuje tendence základních ukazatelů nově schváleného rozpočtu na rok 2023 ve srovnání s rozpočtem a skutečností roku 2022.

Tabulka č. 2: Rozpočet 2023 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2022 (mld. Kč)

	2022		2023	Rozdíl SR 2023- SR 2022	Rozdíl SR 2023- Skut. 2022	Index v % SR 2023/ SR 2022	Index v % SR 2023/ Skut. 2022
	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet				
	1	2	3	3-1	3-2	3/1	3/2
Celkové příjmy	1 678,3	1 624,4	1 928,0	249,7	303,5	114,9	118,7
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>775,2</i>	<i>789,7</i>	<i>947,2</i>	<i>172,0</i>	<i>157,5</i>	<i>122,2</i>	<i>119,9</i>
DPH	351,4	345,2	381,8	30,4	36,6	108,7	110,6
Spotřební a energetické daně	158,6	153,5	157,3	-1,3	3,8	99,2	102,5
DPPO	131,4	151,5	157,2	25,8	5,7	119,6	103,7
DPFO	118,8	123,6	134,7	15,9	11,1	113,4	109,0
Mimořádné daně *)			100,0	100,0	100,0		
ostatní daňové příjmy	15,0	15,9	16,1	1,2	0,3	107,7	101,9
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>635,4</i>	<i>637,7</i>	<i>688,3</i>	<i>52,9</i>	<i>50,6</i>	<i>108,3</i>	<i>107,9</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>267,6</i>	<i>197,1</i>	<i>292,5</i>	<i>24,9</i>	<i>95,4</i>	<i>109,3</i>	<i>148,4</i>
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	194,0	117,5	139,2	-54,8	21,7	71,8	118,5
Celkové výdaje	2 053,3	1 984,8	2 223,0	169,7	238,2	108,3	112,0
z toho: EU/FM výdaje **)	194,0	161,1	139,2	-54,8	-21,9	71,8	86,4
<i>Běžné výdaje</i>	<i>1 838,1</i>	<i>1 798,8</i>	<i>2 020,9</i>	<i>182,8</i>	<i>222,1</i>	<i>109,9</i>	<i>112,3</i>
Sociální dávky ***)	775,1	768,0	858,1	83,0	90,1	110,7	111,7
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>215,2</i>	<i>186,0</i>	<i>202,1</i>	<i>-13,1</i>	<i>16,1</i>	<i>93,9</i>	<i>108,6</i>
Saldo SR	-375,0	-360,4	-295,0	80,0	65,4	78,7	81,9
Saldo bez EU/FM prostředků	-375,0	-316,8	-295,0	80,0	21,8	78,7	93,1

*) zahrnuje odvod z nadměrných příjmů a daň z neočekávaných zisků

**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a FM

***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvis. výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také soc. dávkami)

V porovnání s rozpočtem roku 2022 předpokládá schválený rozpočet na rok 2023 s růstem celkových příjmů o 249,7 mld. Kč, tj. o 14,9 %, s růstem celkových výdajů o 169,7 mld. Kč, tj. o 8,3 %, a s plánovaným schodkem ve výši 295,0 mld. Kč, tj. o 80,0 mld. Kč nižším než v roce 2022.

Na změně rozpočtu celkových příjmů se podílely **příjmy z daní a poplatků** předpokládaným nárůstem o 172,0 mld. Kč, tj. o 22,2 %. Přepokládané tempo růstu daňových příjmů vycházelo z lednové

makroekonomické predikce spojené s očekávaným mírným ožíváním ekonomiky při zachování vysoké úrovně zaměstnanosti. Nejrazantnější růst se očekává u výnosů daní z příjmů právnických osob včetně mimořádných daní, které zahrnují odvod z nadměrných příjmů a daň z neočekávaných zisků (+125,8 mld. Kč, +95,8 %), daně z přidané hodnoty (+30,4 mld. Kč, +8,7 %) ovlivněný zvyšováním spotřebitelských cen a daní z příjmů fyzických osob (+15,9 mld. Kč, +13,4 %). Nižší inkaso se očekává u spotřebních daní v důsledku prodloužení snížené daně z motorové nafty o 1,5 Kč na litr po celý rok 2023.

Plánovaný výběr **pojistného na sociální zabezpečení** se proti roku 2022 zvýšil výrazně o 52,9 mld. Kč (+8,3 %) v důsledku aktualizace makroekonomické predikce předpokládající meziroční růst objemu mezd a platů pro rok 2022 o 9,8 % a pro rok 2023 o 7,9 %.

Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů se meziročně zvýšil o 24,9 mld. Kč, tj. o 9,3 %. Na nárůstu se podílely výhradně kapitálové příjmy (+62,0 mld. Kč), v nichž jsou zahrnuty zejména příjmy z obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v kapitole Ministerstvo životního prostředí ve výši 82,5 mld. Kč, z nichž 50,0 mld. Kč je příjmem z povolenek původně určených jako zdroj Modernizačního fondu na základě změny příslušné legislativy (navýšení oproti roku 2022 o 62,6 mld. Kč). Rozpočtované příjmy z rozpočtu EU a FM meziročně klesly o 53,9 mld. Kč (-27,9 %) na 139,2 mld. Kč. Tato částka odpovídá plánovaným výdajům na společné programy EU/FM a ČR, u kterých se předpokládá následné proplacení z EU nebo FM. V rámci transferů se pro rok 2023 počítá i s příjmy ze zvláštních účtů MF ve výši 45,0 mld. Kč v kapitole Všeobecná pokladní správa, což je o 21,0 mld. Kč více než ve schváleném rozpočtu na rok 2022.

Výdajová strana státního rozpočtu počítá proti rozpočtu 2022 s **vyšším čerpáním běžných výdajů** o 182,8 mld. Kč (+9,9 %), naopak **kapitálové výdaje by měly klesnout** o 13,1 mld. Kč (-6,1 %).

Rozpočet **běžných výdajů** se zvýšil především u mandatorních výdajů (+118,0 mld. Kč na 1 195,4 mld. Kč) a u quasi mandatorních výdajů (+43,5 mld. Kč na 435,4 mld. Kč). Podíl mandatorních a quasi mandatorních výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu tak dosáhl 73,4 % (+1,7 %). Mandatorními výdaji jsou především výdaje na sociální transfery vč. ochrany zaměstnanců a mandatorních sociálních dotací, platba státu do zdravotního pojištění, výdaje na dluhovou službu, odvody a příspěvky do rozpočtu EU, dotace na obnovitelné zdroje atd. Quasi mandatorními výdaji jsou především platy zaměstnanců organizačních složek státu a příspěvkových organizací, výdaje kapitoly Ministerstvo obrany, zahraniční a humanitární pomoc.

Výdajová strana rozpočtu na rok 2023 počítá se 100 mld. Kč odhadovaných na zastropování cen silové elektřiny na cca 6 Kč/kWh včetně DPH a cen plynu na cca 3 Kč/kWh včetně DPH pro maloodběratele. Na příjmové straně tuto položku kompenzuje mimořádný příjem 100 mld. Kč, který se skládá z mimořádného zdanění neočekávaných zisků velkých firem v energetickém a těžebním sektoru, petrolejářství a bankovníctví a z odvodu z nadměrných příjmů výrobců elektřiny.

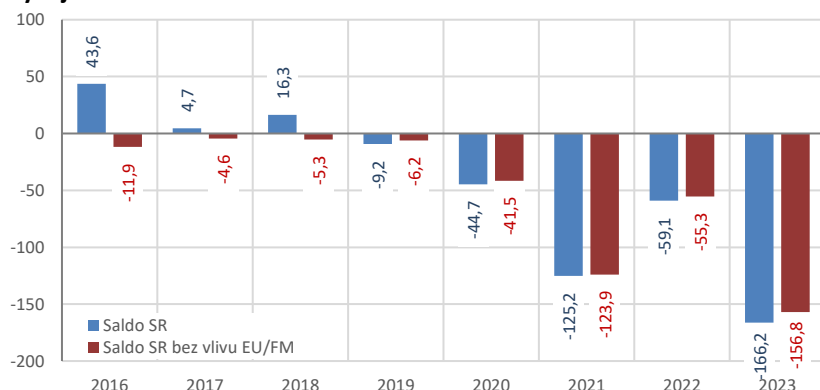
Plánovaný objem **kapitálových výdajů** je v roce 2023 tvořen z téměř 63 % výdaji financovanými z národních zdrojů; ty dosahují výše 126,4 mld. Kč (růst o 37,4 mld. Kč, +42,0 %). Kapitálové výdaje, které jsou kryty příjmy z rozpočtu EU a FM, jsou rozpočtovány v částce 75,7 mld. Kč, tj. dochází k jejich meziročnímu poklesu o 50,5 mld. Kč (-40,0 %). Projevuje se zde postupné ukončování projektů programového období 2014-2020 a náběh programového období 2021-2027.

1.2 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

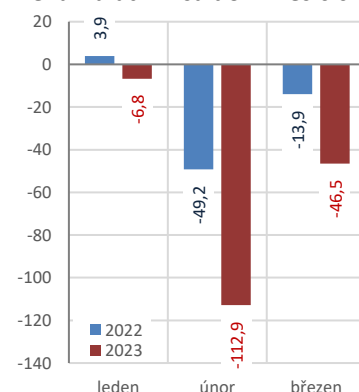
Hospodaření státního rozpočtu za první čtvrtinu roku 2023 skončilo **deficitem ve výši 166,2 mld. Kč**, který představoval 56,3 % plánovaného schodku. Bilance příjmů z Evropské unie a finančních mechanismů a výdajů předfinancovaných na tyto společné projekty byla záporná (-9,3 mld. Kč) a bez těchto prostředků, které jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty s neutrálním dopadem, schodek činil 156,8 mld. Kč. Vývoj salda k 31. březnu od roku 2016, jakož i meziroční srovnání nekumulativních sald jednotlivých měsíců let 2022 a 2023 zobrazují následující grafy.

Graf č. 1: Vývoj salda státního rozpočtu v 1. čtvrtletí (mld. Kč)

Vývoj salda od roku 2016

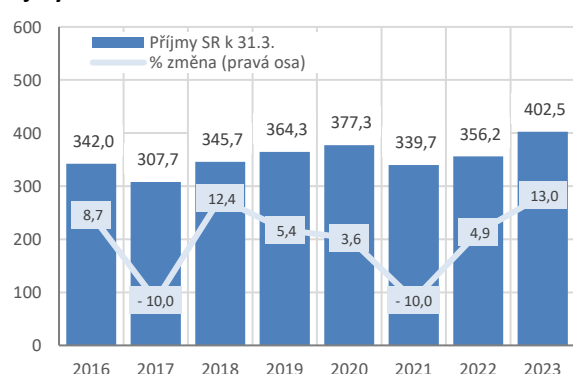
Nekumulativní saldo v měsících

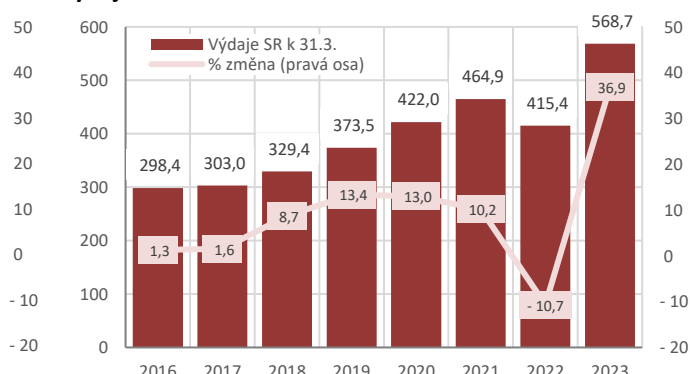
Do meziročního zhoršení výsledku státního rozpočtu o 107 mld. Kč, resp. o 101,5 mld. Kč bez započtení prostředků z Evropské unie a finančních mechanismů, se promítlo několik faktorů. Meziroční propad výrazně ovlivnilo loňské hospodaření státu podle pravidel rozpočtového provizoria až do 18. března. Jak je patrné i z následujícího grafu, výdaje v 1. čtvrtletí roku 2022 skokově poklesly o téměř 11 % a jejich realizace zrychlovala až v průběhu zbývajících částí roku. Možnost zapojit a čerpat nároky z nespotřebovaných výdajů (meziroční nárůst z 15,8 mld. Kč na 38,2 mld. Kč) a vyšší míra předfinancování zejména sociální oblasti, školství a výzkumu, vývoje a inovací přispěly k růstu výdajů o 36,9 %. Proti výdajům roku 2021 vzrostly o 22,3 %, což představuje přibližně 10% meziroční tempo při jeho rozložení do dvou let. Další faktor vysokého navýšení výdajů je pomoc státu vyplácená v souvislosti s vysokými cenami energií, která zatím nebyla dostatečně kompenzována plánovanými příjmy z dočasného zdanění vybraných sektorů. Vysoký růst cen stál také za loňskými mimořádnými valorizacemi důchodů, které výrazně navýšily i nároky na jejich výplatu v roce 2023. V souvislosti s inflací dochází i k navýšování dalších sociálních dávek. V 1. čtvrtletí roku 2023 také došlo v porovnání s předchozími roky k relativně vysokému uvolnění prostředků investičního charakteru a výdajů na obsluhu státního dluhu související s výplatou úrokových výnosů z protiinflačních státních dluhopisů. Všechny zmíněné aspekty výdajové strany rozpočtu spolu s pomocí Ukrajiny a jejím občanům svým tempem výrazně převyšují meziročně růst příjmů o 13 % (proti příjmům k 31. březnu 2020 vzrostly jen o 6,7 %).

Graf č. 2: Vývoj celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu k 31. březnu (mld. Kč)

Příjmy

Výdaje

Příjmy státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2023 v absolutním vyjádření meziročně vzrostly o 46,2 mld. Kč a svým objemem na rozdíl od minulého roku překročily úroveň inkasa v předcovidovém roce 2019. Jejich tempo určovalo především inkaso daní (+27,7 mld. Kč, +16,4 %) výrazně navýšované inflací i zdaněním ziskových firem a pojistného na sociální zabezpečení (+15,6 mld. Kč, +10,5 %) závislé na růstu objemu mezd a platů v ekonomice. Ostatní příjmy tažené především příjmy z Evropské unie a z finančních mechanismů zatím meziročně vzrostly o 3,0 mld. Kč (+7,6 %).

Plnění příjmů na 20,8 % je sice výrazně podalikvotní, nicméně v posledních dvou letech tvořily příjmy 1. čtvrtletí roku pouze 22,8 %, resp. 21,9 % celkově inkasovaných příjmů. Z tohoto hlediska tak nelze jednoznačně usuzovat o případném nenaplnění příjmů rozpočtu na konci roku.

Tabulka č. 3: Základní přehled o výsledcích hospodaření SR v 1. čtvrtletí roku 2022 a 2023 (mld. Kč)

	2022	2023				Rozdíl skutečností	Index 2023/2022
	Skutečnost 1. čtvrtletí	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost 1. čtvrtletí	% plnění		
	1	2	3	4	5=4:3	6=4-1	7=4:1
Celkové příjmy	356,2	1 928,0	1 934,9	402,5	20,8	46,2	113,0
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	169,1	947,2	947,2	196,7	20,8	27,7	116,4
DPH	72,2	381,8	381,8	79,2	20,7	7,0	109,7
Spotřební a energetické daně	34,3	157,3	157,3	33,0	21,0	-1,3	96,3
DPPO	28,7	157,2	157,2	34,8	22,2	6,2	121,6
DPFO	29,3	134,7	134,7	36,2	26,9	6,9	123,5
Mimořádné daně *)	0,0	100,0	100,0	8,2	8,2	8,2	x
Ostatní daňové příjmy	4,6	16,2	16,2	5,3	33,0	0,7	115,0
Pojistné na SZ	148,0	688,3	688,3	163,6	23,8	15,6	110,5
Nedaňové a ost. příjmy	39,2	292,5	299,4	42,2	14,1	3,0	107,6
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	25,6	139,2	146,1	27,2	18,6	1,6	106,1
Celkové výdaje	415,4	2 223,0	2 229,9	568,7	25,5	153,3	136,9
z toho: EU/FM výdaje **)	29,5	139,2	146,1	36,5	25,0	7,1	124,0
Běžné výdaje	399,4	2 020,9	2 026,8	532,6	26,3	133,2	133,3
Sociální dávky ***)	184,3	858,1	856,9	218,8	25,5	34,5	118,7
Kapitálové výdaje	16,0	202,1	203,1	36,1	17,8	20,1	225,8
Saldo SR	-59,1	-295,0	-295,0	-166,2	56,3	-107,0	281,0
Saldo bez EU/FM prostředků	-55,3	-295,0	-295,0	-156,8	53,2	-101,5	283,6

*) zahrnuje odvod z nadměrných příjmů a daň z neočekávaných zisků (windfall tax)

**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a FM

***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvis. výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také sociálními dávkami)

Pozn.: Data za rok 2022 vycházejí z údajů finančních výkazů a mohou se tak lišit od údajů Informace o pokladním plnění státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2022

Výdaje státního rozpočtu meziročně vzrostly výrazně o 153,3 mld. Kč (+36,9 %). Pro jejich tempo byl určující vývoj **běžných výdajů** (+133,2 mld. Kč, +33,3 %) navýšených realizací opatření zaměřených na řešení vysokých cen energií (31,5 mld. Kč), výplatou sociálních dávek (+34,5 mld. Kč), zejména důchodů (+29,7 mld. Kč) a obsluhou státního dluhu (+8,4 mld. Kč). Dočasně k růstu přispělo i rychlejší předfinancování regionálního školství (+21,9 mld. Kč), sociálních služeb (+9,3 mld. Kč) a výzkumu, vývoje a inovací (+11,5 mld. Kč) dané specifiky rozpočtového provizoria v úvodu roku 2022.

Kapitálové výdaje v objemu 36,1 mld. Kč i přes podalikvotní čerpání na 17,8 % rozpočtu po změnách dosáhly na úvod roku rekordních hodnot (+125,8 %, +20,1 mld. Kč). Byly navýšeny především transfery státním fondům, které zatím tvoří tři čtvrtiny podpory investic vyplacené ze státního rozpočtu. Na financování dopravní infrastruktury směřovalo 13,9 mld. Kč (+11,0 mld. Kč) a zajištění realizace programu Nová zelená úsporám v rámci Národního plánu obnovy 4,1 mld. Kč (+3,9 mld. Kč).

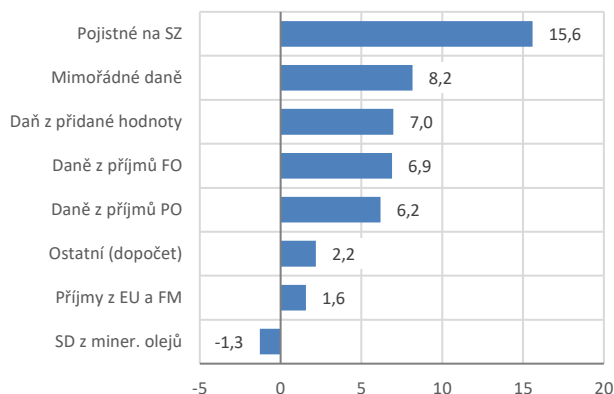
Nároky z nespotřebovaných výdajů, které mohou organizační složky státu zapojovat a realizovat nad rámec rozpočtu výdajů, byly v 1. čtvrtletí roku 2023 čerpány v objemu 38,2 mld. Kč, což představovalo vzhledem k loňskému rozpočtovému provizoriu meziroční růst o 22,4 mld. Kč.

Přímé výdaje státního rozpočtu včetně výdajů státních příspěvkových organizací v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině vyčíslili správci kapitol (bez údajů vedených v utajovaném režimu) v 1. čtvrtletí 2023 na 8 mld. Kč při meziročním růstu o 7,1 mld. Kč. Největší část těchto prostředků tvořila výplata humanitární dávky (2,1 mld. Kč), kompenzační příspěvek na nouzové ubytování osob z Ukrajiny (1,9 mld. Kč), podpora školství (1,9 mld. Kč), zvýšená platba státu veřejného zdravotního pojištění za válečné uprchlíky (1,1 mld. Kč) a příspěvek pro solidární domácnost (0,6 mld. Kč).

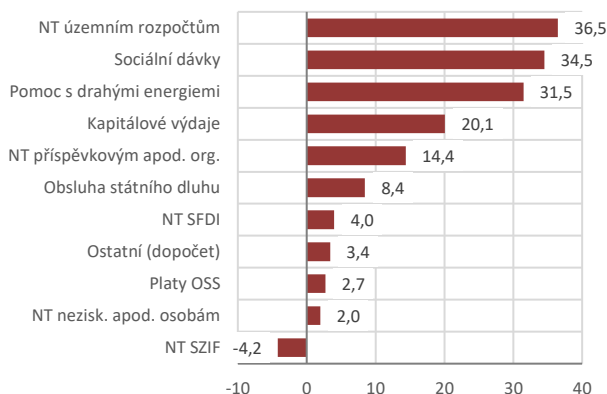
Následující grafy zobrazují nejvýznamnější příčiny meziroční změny celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu v 1. čtvrtletí roku 2023.

Graf č. 3: Faktory meziroční změny příjmů a výdajů státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)

Příjmy (+46,2 mld. Kč)

Výdaje (+153,3 mld. Kč)

Vysvětlivka: NT = neinvestiční transfery, OSS = organizační složky státu

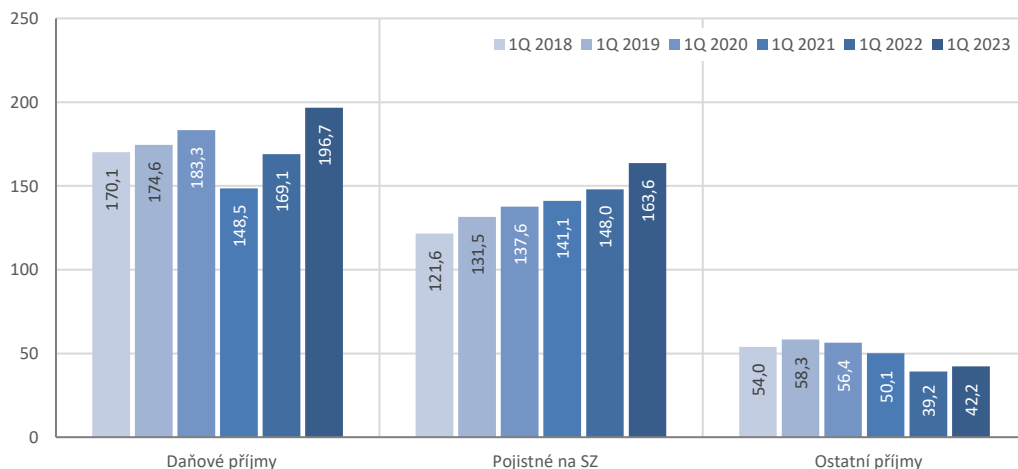
Analýza vývoje inkasa jednotlivých druhů příjmů a čerpání výdajů státního rozpočtu je podrobněji uvedena v dalších částech informace.

2 Příjmy státního rozpočtu

Zákonem č. 449/2022 Sb. ze dne 30. listopadu 2022, o státním rozpočtu České republiky na rok 2023 byly stanoveny celkové příjmy částkou 1 928,0 mld. Kč. V rozpočtovém růstu příjmů o 249,7 mld. Kč (+14,9 %) se výrazně promítl předpoklad inkasa daně z neočekávaných zisků a odvodu z nadměrných příjmů (100 mld. Kč) jako zdroje financování pomoci státu s vysokými cenami energií. Proti úrovni daně novelizovaným rozpočtem pro rok 2022 měl růst i výběr pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (+52,9 mld. Kč, +8,3 %), DPH (+30,4 mld. Kč, +8,7 %), daní z příjmů právnických osob (+25,8 mld. Kč, +19,6 %) a daní z příjmů fyzických osob (+15,9 mld. Kč, +13,4 %). Na předpokládaném růstu ostatních příjmů nedaňového charakteru o 24,9 mld. Kč (+9,3 %), i přes plánovaný pokles příjmů z Evropské unie a finančních mechanismů (-54,8 mld. Kč, -28,2 %), se podílely očekávané příjmy z emisních povolenek ve výši 82,5 mld. Kč (+62,6 mld. Kč) a převod z tzv. privatizačního účtu v objemu 45 mld. Kč (+21 mld. Kč).

Za 1. čtvrtletí roku 2023 vykázal **státní rozpočet celkové příjmy** ve výši **402,5 mld. Kč**, tj. 20,8 % rozpočtu po změnách, a meziroční nárůst o 46,2 mld. Kč, tj. o 13,0 %.

Graf č. 4: Vývoj základních složek příjmů státního rozpočtu v 1. čtvrtletí (mld. Kč)

Inkaso **daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení** ke konci března 2023 dosáhlo **196,7 mld. Kč** (20,8 % rozpočtu po změnách) při meziročním růstu o 27,7 mld. Kč (o 16,4 %). **Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení** činily **163,6 mld. Kč** (23,8 % rozpočtu po změnách) a meziročně vzrostly o 15,6 mld. Kč

(o 10,5 %). **Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery** byly ve výši **42,2 mld. Kč** (14,1 % rozpočtu po změnách) a jejich objem se meziročně zvýšil o 3,0 mld. Kč (o 7,6 %).

K růstu příjmů nejvíce přispěl výběr pojistného na sociální zabezpečení (+15,6 mld. Kč), odvod z nadměrných příjmů výrobců elektřiny (+8,2 mld. Kč), inkaso daně z přidané hodnoty (+7,0 mld. Kč), daní z příjmů fyzických osob (+6,9 mld. Kč) a daní z příjmů právnických osob (+6,2 mld. Kč). Příjmy z Evropské unie a finančních mechanismů zatím dosáhly 27,2 mld. Kč a vzrostly o 1,6 mld. Kč.

Tabulka č. 4: Příjmy státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)

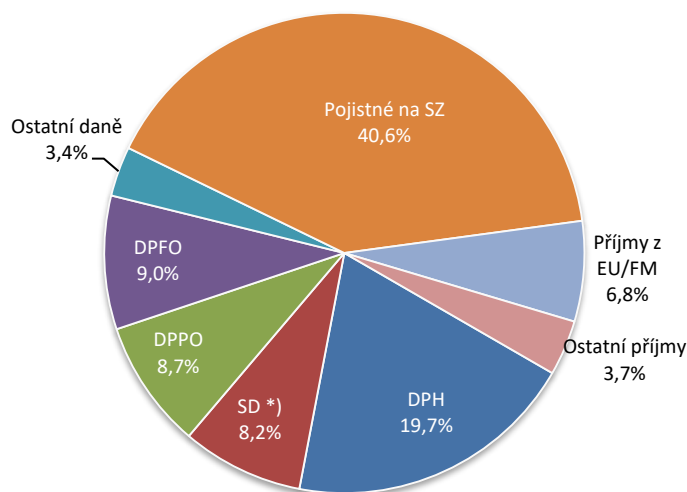
Příjmy státního rozpočtu 1. čtvrtletí	1Q2022	1Q2023				Index (2023/2022)	Rozdíl skutečností
	Skutečnost	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Plnění (%)		
Příjmy celkem	356,2	1 928,0	1 934,9	402,5	20,8	113,0	46,2
Daňové příjmy celkem	317,1	1 635,5	1 635,5	360,3	22,0	113,6	43,2
Daňové příjmy (bez pojistného SZ)	169,1	947,2	947,2	196,7	20,8	116,4	27,7
DPH	72,2	381,8	381,8	79,2	20,7	109,7	7,0
Spotřební daně *) - z toho:	34,3	157,3	157,3	33,0	21,0	96,3	-1,3
Spotřební daň z minerálních olejů	17,9	69,2	69,2	16,6	24,0	92,8	-1,3
Spotřební daň z tabákových výrobků **)	11,3	65,2	65,2	11,6	17,8	102,8	0,3
DPPO (bez WFT a odvodu z nadměrných příjmů)	28,7	157,2	157,2	34,8	22,2	121,6	6,2
DPFO - v tom:	29,3	134,7	134,7	36,2	26,9	123,5	6,9
vybíraná srážkou	3,8	22,5	22,5	5,8	25,8	151,4	2,0
placená plátcí	19,7	105,2	105,2	25,2	24,0	128,2	5,5
placená poplatníky	5,8	7,0	7,0	5,1	73,3	89,1	-0,6
Daň z neočekávaných zisků (WFT)	0,0	85,0	85,0	0,0	0,0	x	0,0
Odvod z nadměrných příjmů	0,0	15,0	15,0	8,2	54,4	x	8,2
Poplatky za uložení odpadů	0,5	1,7	1,7	0,5	29,7	112,0	0,1
Odvod za odnětí půdy ze zeměděln. půdního fondu	0,1	0,4	0,4	0,1	27,4	74,4	0,0
Daň z hazardních her (vč. zrušených odvodů z loterií a VHP)	2,0	7,7	7,7	2,4	30,5	116,5	0,3
Ostatní daňové příjmy (dopočet do celku)	2,0	6,4	6,4	2,4	37,3	117,2	0,3
Pojistné na soc. zabezp. a přísp. na st. polit. zaměstn. - z toho:	148,0	688,3	688,3	163,6	23,8	110,5	15,6
Pojistné na důchodové pojištění	133,0	615,8	615,8	146,4	23,8	110,1	13,4
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	39,2	292,5	299,4	42,2	14,1	107,6	3,0
Kapitoly (mimo kapitol OSFA, SD a VPS) - z toho:	37,1	241,6	248,5	39,5	15,9	106,3	2,3
Příjmy z EU/FM	25,6	139,2	146,1	27,2	18,6	106,1	1,6
Příjmy sdílené s EU	0,8	2,5	2,5	0,9	34,5	113,4	0,1
Kapitola Operace SFA	0,2	0,9	0,9	0,6	61,7	228,5	0,3
Kapitola Státní dluh	0,0	0,0	0,0	0,0	x	x	0,0
Kapitola VPS	1,8	50,0	50,0	2,2	4,3	118,3	0,3

*) včetně energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

**) včetně spotřební daně ze zahřívacích tabákových výrobků a ze surového tabáku

Struktura příjmů je patrná z následujícího grafu:

Graf č. 5: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2023

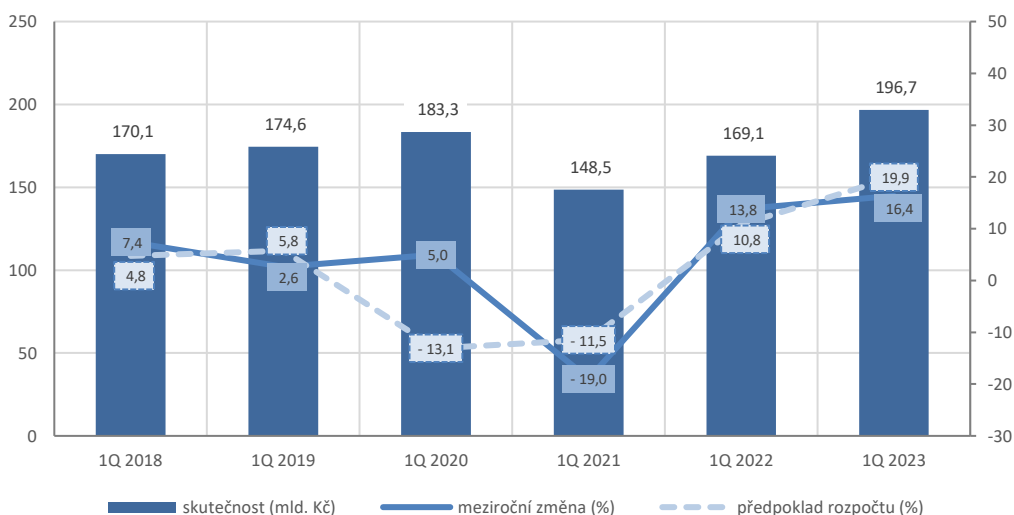

*) spotřební daně včetně energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

2.1 Příjmy z daní a poplatků

Inkaso daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení nejvíce ovlivnil odvod z nadměrných příjmů výrobců elektřiny (+8,2 mld. Kč), nárůst inkasa daně z přidané hodnoty (o 9,7 %) a daní z příjmů fyzických osob (o 23,5 %) a právnických osob (o 21,6 %). U spotřebních daní se naopak projevil pokles (-1,3 mld. Kč, -3,7 %), který byl zejména ovlivněn poklesem u fiskálně nejvýznamnější komodity, daně z minerálních olejů (-1,3 mld. Kč, -7,2 %). Další důležitá komodita, daň z tabákových výrobků včetně daně ze surového tabáku a zahříváných tabákových výrobků vzrostla jen mírně (+0,3 mld. Kč, +2,8 %).

Graf č. 6: Vývoj daňových příjmů státního rozpočtu bez pojistného na sociální zabezpečení v 1. čtvrtletí (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje procentní změnu očekávanou rozpočtem (po všech novelách) proti skutečnosti předchozího roku.

Stručný přehled legislativních změn platných od 1. 1. 2023 za jednotlivé daně a předpokládaný dopad těchto změn na výši inkasa daní za rok 2023:

- Na inkaso **daně z přidané hodnoty v roce 2023** negativně působí zvýšení limitu pro registraci s odhadovaným dopadem ve výši 4,9 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.
- Na inkaso **daně z příjmů fyzických osob** placené plátcí pouze v roce 2023 negativně působí dočasné časově omezené zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu darů na 30 % (včetně rozšíření příjemců i předmětu) v odhadované výši 0,1 mld. Kč. Dalším novým opatřením je změna ve zdaňování bezplatně poskytnutých nízkoemisních vozidel zaměstnavateli zaměstnancům i pro soukromé účely s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2023 ve výši 0,2 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.
- Na inkasu **daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky** se projeví zvýšení slevy na poplatníka od roku 2021 a od roku 2022 s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,7 mld. Kč, časově omezené zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu darů na 30 % (včetně rozšíření příjemců i předmětu) s dopadem pouze v roce 2023 v odhadované výši 0,1 mld. Kč, vše na úrovni státního rozpočtu.
- Inkaso **daně z příjmů právnických osob** bude v roce 2023 negativně ovlivněno rozšířením časově omezeného zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu darů na 30 % v odhadované výši 0,3 mld. Kč, přeřazením nabíjecích stanic pro elektromobily a hybridní vozy z 3. odpisové skupiny do 2. odpisové skupiny s odhadovaným dopadem ve výši 0,1 mld. Kč a prodloužením účinnosti mimořádných odpisů i pro zdaňovací období 2022 a 2023 s odhadovaným dopadem ve výši 1,4 mld. Kč. V tomto roce se na inkasu rovněž negativně projeví dopad osvobození výnosů ze státních dluhopisů, a to v odhadované výši 1,0 mld. Kč.
- Příjmy státního rozpočtu budou v roce 2023 zvýšeny dočasně zavedenou **daní z neočekávaných zisků**. První úhrada čtvrtletních záloh na daň je vzhledem k nastaveným parametrům očekávána v termínu splatnosti čtvrtletních záloh v měsíci září 2023 (je-li zdaňovacím obdobím poplatníka kalendářní rok). Rozpočtovaný dopad tohoto opatření činil 85,0 mld. Kč. Po nastavení parametrů odvodu z nadměrných příjmů a na základě dostupných údajů o hospodaření dotčených subjektů v roce 2022 byl odhad revidován a snížen. Nelze tedy očekávat naplnění rozpočtového očekávání u inkasa daně z neočekávaných zisků.

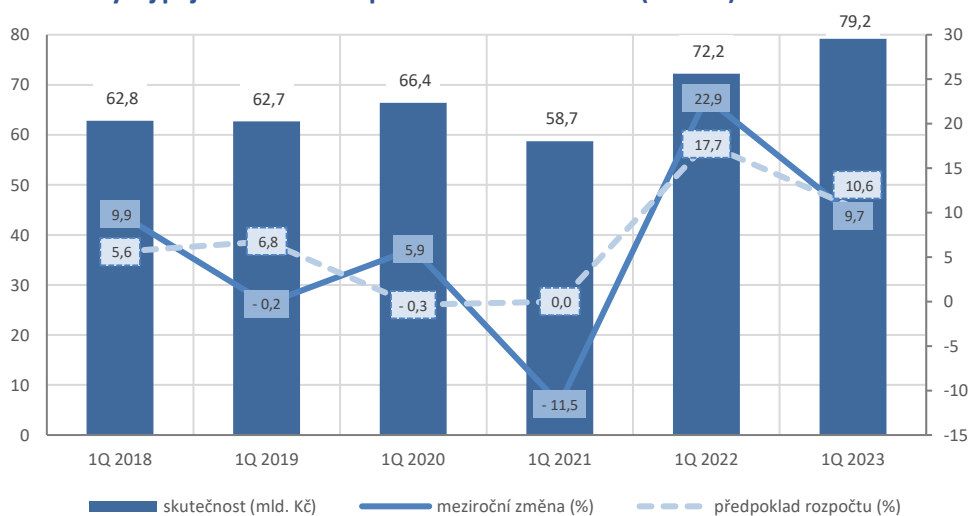
- Z důvodů nastolené politiky nezvyšování dostupnosti zdraví škodlivých komodit byl přijat tříletý plán postupného **zvyšování sazeb spotřební daně z tabákových výrobků** pro roky 2021-2023. Toto opatření by v roce 2023 mělo přinést do státního rozpočtu dodatečné 2,4 mld. Kč.
- Bylo prodlouženo v roce 2022 přijaté dočasné **snížení spotřební daně z motorové nafty** (a jejích přímých substitutů) na úrovni 8 450 Kč/1000 litrů, a to do konce roku 2023. Cílem bylo zmírnit dopady energetické krize, zejména pro dopravní sektor. Očekávaný negativní dopad tohoto opatření na úrovni státního rozpočtu činí 8,7 mld. Kč.
- Příjmy státního rozpočtu v roce 2023 navyšuje také **odvod z nadměrných příjmů**, který byl zaveden prostřednictvím novely energetického zákona. Stanoví se jako rozdíl mezi skutečně realizovaným příjmem a stropem tržního příjmu z prodeje elektřiny nad stanovenou hranici v období od 1. 12. 2022 do 31. 12. 2023, sazba odvodu činí 90 %. Příjem pro státní rozpočet byl odhadován ve výši 15 mld. Kč.

Inkaso DPH dosáhlo v 1. čtvrtletí roku 2023 výše **79,2 mld. Kč** na úrovni státního rozpočtu, představuje 20,7 % plánované úrovně a meziročně se zvýšilo oproti skutečnosti předchozího roku o 7,0 mld. Kč, tj. o 9,7 %.

Při meziročním srovnání je potřeba brát v potaz, že inkaso 1. čtvrtletí aktuálního roku zahrnuje platbu daňové povinnosti za prosinec a poslední čtvrtletí předcházejícího roku, stejně jako vrácení nadměrných odpočtů přiznaných za listopad, prosinec a poslední čtvrtletí loňského roku.

Na inkaso daně z přidané hodnoty negativně působilo zpomalení růstu nominální spotřeby domácností a zvýšení limitu pro registraci k DPH s odhadovaným celoročním dopadem ve výši 4,9 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu. S ohledem na dosavadní vývoj inkasa lze předpokládat, že rozpočtovaná částka bude mírně nenaplněna.

Graf č. 7: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPH v 1. čtvrtletí (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje procentní změnu očekávanou rozpočtem (po všech novelách) proti skutečnosti předchozího roku.

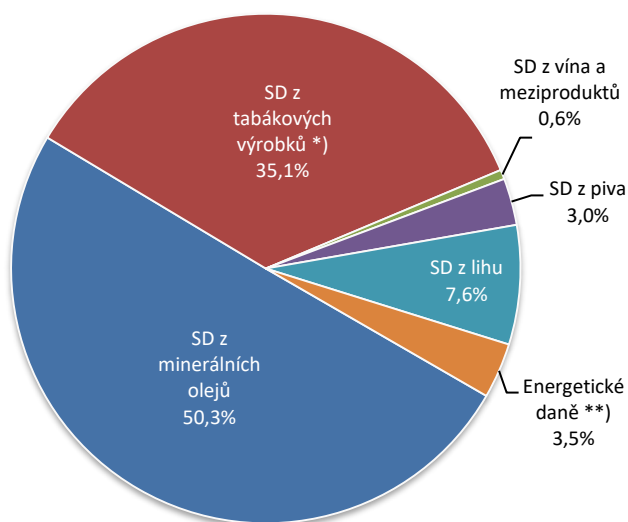
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku zahrnující spotřební daně z minerálních olejů, tabákových výrobků (včetně surového tabáku a zahříváných tabákových výrobků), piva, vína a meziproduktů, lihu, energetických daní a odvodu ze slunečního záření v 1. čtvrtletí roku 2023 dosáhlo **33,0 mld. Kč**, což představuje 21,0 % schváleného rozpočtu. Za 1. čtvrtletí letošního roku pokleslo souhrnné inkaso spotřebních daní v porovnání se stejným obdobím roku 2022 o 1,3 mld. Kč, tj. o 3,7 %. Tento pokles je způsoben především dočasným snížením sazby spotřební daně z minerálních olejů, ale také pravděpodobným omezením výdajů domácností na zbytečné komodity v důsledku vysoké inflace a v případě energetických daní snaha o úspory vlivem vysokých cen energií.

Tabulka č. 5: Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření (mil. Kč)

	Skutečnost 1Q2022	Schválený rozpočet 2023	Skutečnost 1Q2023	% plnění	Index 2023/2022	Rozdíl 2023-2022
Spotřební daně	32 897	148 500	31 865	21,5	96,9	-1 032
z minerálních olejů	17 889	69 200	16 598	24,0	92,8	-1 291
z tabákových výrobků *)	11 272	65 200	11 588	17,8	102,8	316
z vína a meziproduktů	210	400	198	49,4	94,2	-12
z piva	942	4 700	983	20,9	104,3	41
z lihu	2 584	9 000	2 499	27,8	96,7	-86
Energetické daně	975	3 500	837	23,9	85,8	-139
ze zemního plynu a někt. dalších plynů	487	1 600	425	26,6	87,4	-62
z pevných paliv	78	300	66	21,9	84,1	-12
z elektřiny	410	1 600	346	21,6	84,3	-65
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	407	5 300	323	6,1	79,4	-84
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku	34 279	157 300	33 025	21,0	96,3	-1 254

*) včetně SD ze surového tabáku a zahříváných tabákových výrobků

Graf č. 8: Struktura zvláštních daní a poplatků ze zboží a služeb v tuzemsku za 1. čtvrtletí 2023

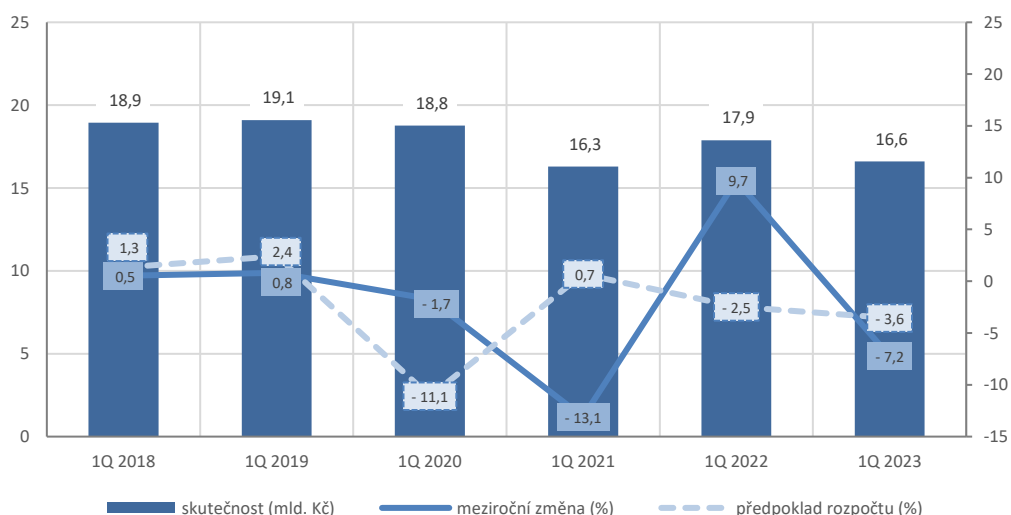

*) včetně SD ze surového tabáku a zahříváných tabákových výrobků

**) včetně odvodu z elektřiny ze slunečního záření

Inkaso rozpočtově nejvýznamnější **spotřební daně z minerálních olejů** v 1. čtvrtletí roku 2023 pokleslo na hodnotu **16,6 mld. Kč**, tedy o 1,3 mld. Kč, tj. o 7,2 % v porovnání se stejným obdobím předcházejícího roku. Meziroční pokles je způsoben již zmíněným snížením sazby spotřební daně z motorové nafty o 1,50 Kč/l. Toto opatření mělo platit pouze dočasně od června do září roku 2022, avšak bylo prodlouženo do konce roku 2023. Tento krok měl zmírnit dopad růstu cen energetických produktů na světovém trhu po napadení Ukrajiny Ruskem. Rozpočet by měl být naplněn.

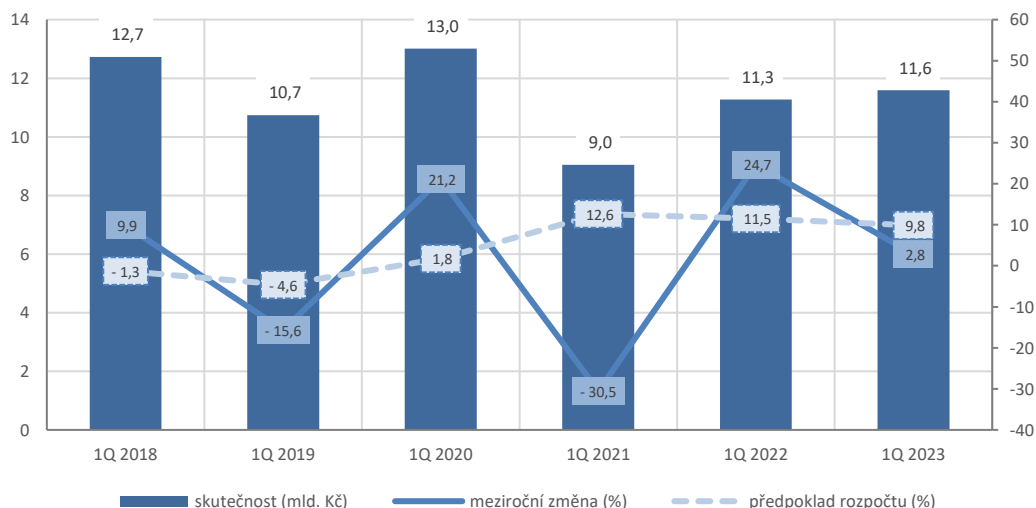
Graf č. 9: Vývoj příjmu státního rozpočtu ze spotřební daně z minerálních olejů v 1. čtvrtletí (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje procentní změnu očekávanou rozpočtem (po všech novelách) proti skutečnosti předchozího roku.

Inkaso **spotřební daně z tabákových výrobků** (včetně daně ze surového tabáku a zahříváných tabákových výrobků) meziročně mírně vzrostlo na **11,6 mld. Kč**, tedy o 0,3 mld. Kč, tj. o 2,8 %. Trh s tradičními tabákovými výrobky je ovlivňován růstem trhu s alternativními tabákovými výrobky, především zahříványými tabákovými výrobky, různými druhy elektronických cigaret, nikotinovými sáčky a stále se rozvíjejícím vývojem dalších alternativ. Přičemž kromě výhody tolerance spotřeby i v uzavřených prostorách, charakteru módního zboží a dalších, mají výhodu i v tom ohledu, že podléhají nízkému, či žádnému zdanění. Inkaso by mělo v následujících měsících dále mírně meziročně růst, což je způsobeno zvýšením sazeb spotřební daně z tabákových výrobků v rámci tříletého plánu postupného zvyšování sazeb spotřební daně z tabákových výrobků. Rok 2023 je prozatím posledním rokem daného plánu. Vývoj inkasa spotřební daně z tabákových výrobků není lehce předvídatelný, nicméně předpokládáme, že rozpočtované částky by mělo být dosaženo.

Graf č. 10: Vývoj inkasa spotřební daně z tabákových výrobků v 1. čtvrtletí (mld. Kč)

*) včetně spotřební daně ze zahříváných tabákových výrobků a ze surového tabáku

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje procentní změnu očekávanou rozpočtem (po všech novelách) proti skutečnosti předchozího roku.

Inkaso **spotřební daně z lihu** za 1. čtvrtletí meziročně pokleslo, a to o 0,1 mld. Kč na **2,5 mld. Kč**, tj. o 3,3 %, což může být způsobeno již zmíněným omezením výdajů domácností. Vzhledem k tomu, že turistická sezona teprve začne, není důvod se zatím obávat nenaplnění rozpočtované částky

Inkaso **spotřební daně z piva** meziročně mírně vzrostlo o 4,3 % a činilo **1,0 mld. Kč**. Rozpočet by měl být naplněn.

Inkaso **spotřební daně** z rozpočtově nejméně významné komodity **vína** činilo ve sledovaném období **0,2 mld. Kč** a meziročně mírně pokleslo o 5,8 %.

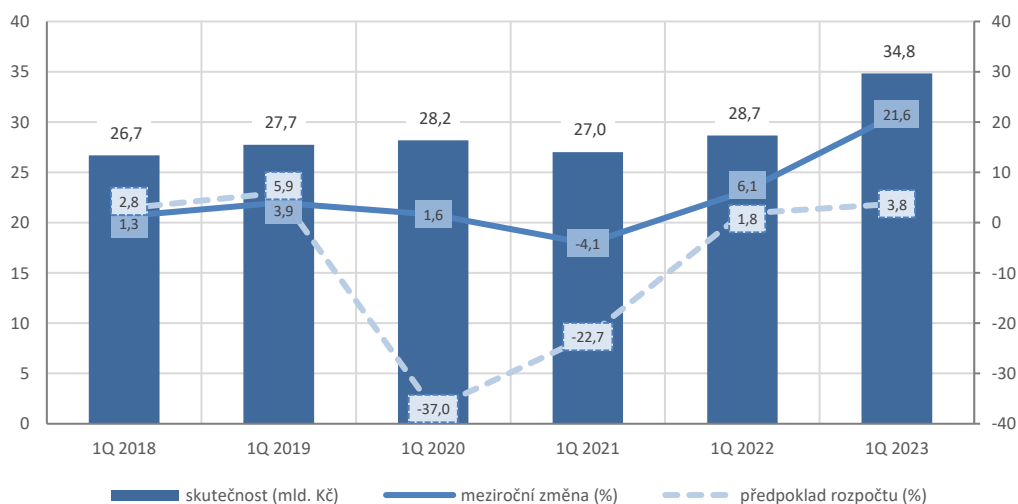
V případě **energetických daní** (daň z elektřiny, daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv) inkaso za 1. čtvrtletí roku 2023 činilo **0,8 mld. Kč**. Tato částka je o 0,1 mld. Kč nižší než v předchozím roce, což odpovídá 14,2% poklesu. Meziročně pokleslo inkaso daně z elektřiny, ze zemního plynu i z daně z pevných paliv, což souvisí s úsporami z důvodu vysokých cen energií. Prozatím není důvod se obávat nenaplnění rozpočtované částky.

Inkaso odvodu z elektřiny ze slunečního záření dosáhlo v prvním čtvrtletí roku 2023 částky 0,3 mld. Kč, což je o 0,1 mld. Kč méně než v předchozím roce.

Inkaso **daní z příjmů právnických osob** dosáhlo za 1. čtvrtletí roku na úrovni státního rozpočtu **34,8 mld. Kč**, což představuje naplnění rozpočtového očekávání na 22,2 %. Při meziročním srovnání došlo k nárůstu inkasa o zhruba 6,2 mld. Kč, tj. o 21,6 %.

Inkaso za první tři měsíce roku bylo ovlivněno zejména splatností první čtvrtletní zálohy u větších plátců splatné v březnu 2023. Inkaso, resp. výše uhrazených záloh, byla meziročně ovlivněna i dopady dříve přijatých opatření. Na základě současné úrovně pokladního plnění lze očekávat naplnění rozpočtového očekávání u inkasa daní z příjmů právnických osob.

Graf č. 11: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPPO v 1. čtvrtletí (mld. Kč)

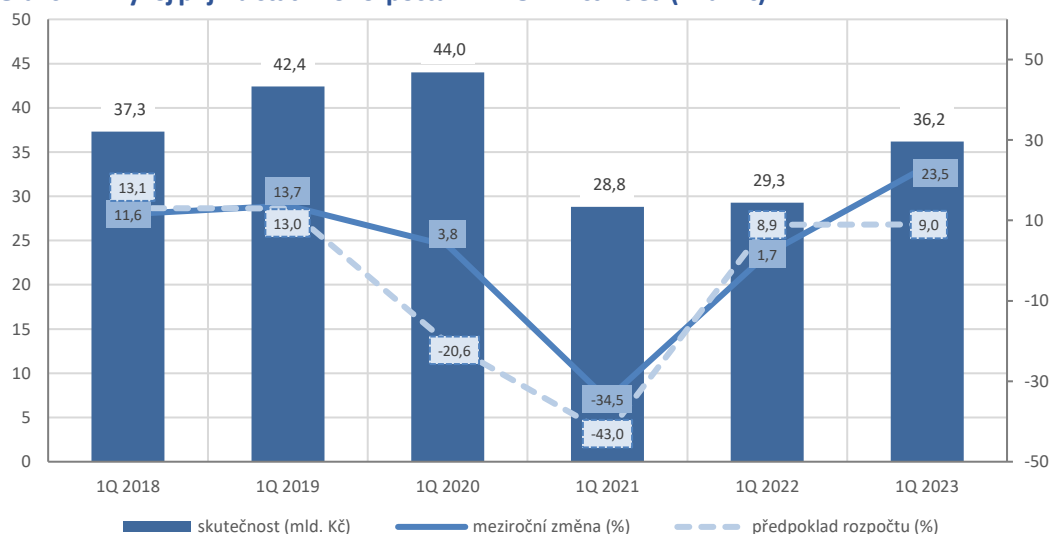

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje procentní změnu očekávanou rozpočtem (po všech novelách) proti skutečnosti předchozího roku.

Nově byl pro období prosinec 2022 až prosinec 2023 zaveden **příjem z odvodu z nadměrných příjmů z prodeje elektřiny**. Na účty finanční správy, která pro Energetický regulační úřad jako konečného příjemce odvodu zajišťuje evidenci této mimořádné daně, bylo v 1. čtvrtletí odvedeno 9,5 mld. Kč, přičemž do příjmů **státního rozpočtu** bylo do konce března převedeno **8,2 mld. Kč**. Předpokládá se, že cena elektřiny bude v příštích měsících postupně klesat, a s ní bude klesat i výše odvodu. Zda bude rozpočtovaná částka naplněna, závisí na budoucím vývoji cen, které je obtížné v tuto chvíli predikovat.

Za 1. čtvrtletí 2023 byl na účtech státního rozpočtu u **daně z příjmů fyzických osob** zaznamenán průběžný zůstatek ve výši **36,2 mld. Kč**, tj. 26,9 % schváleného rozpočtu. Letošní inkaso je o 6,9 mld. Kč vyšší (o 23,5 %), než tomu bylo ve srovnatelném období loňského roku.

Graf č. 12: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPFO v 1. čtvrtletí (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje procentní změnu očekávanou rozpočtem (po všech novelách) proti skutečnosti předchozího roku.

Inkaso **daně z příjmů fyzických osob placené plátcí** dosáhlo ve sledovaném období částky **25,2 mld. Kč**, což představuje plnění rozpočtu na 24,0 % (meziroční nárůst o 5,5 mld. Kč, tj. o 28,2 %). V meziročním srovnání se negativně promítl vliv daňových změn, kdy se například efekt zvýšení slevy na poplatníka projevil až v hotovostním plnění v únoru 2022. Naopak příjmy pozitivně ovlivňuje růst mezd a platů. Inkaso této daně letos snižuje výplata kompenzačního bonusu určená na pomoc drobným podnikatelům (ke konci března 2022 měla negativní dopad 2,5 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu). Lze předpokládat, že rozpočtové očekávání bude naplněno.

Inkaso **daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky** dosáhlo ve sledovaném období **5,1 mld. Kč**, což je o 0,6 mld. Kč (o 10,9 %) méně než ve srovnatelném období roku 2022. Srovnávat období prvního čtvrtletí s celoročním plněním státního rozpočtu však není z praktických důvodů možné. Důvod je dán zákonnými lhůtami pro podání daňových přiznání. Inkaso v 1. čtvrtletí je výrazně ovlivněno splatností první čtvrtletní zálohy a blížícím se termínem splatnosti daně u daňových přiznání za zdaňovací období roku 2022 podávaných ve lhůtě do 3. dubna. Lhůty pro podání daňových přiznání letos ovlivnilo rozšíření okruhu osob, kterým je v roce 2023 ze zákona zřízená datová schránka. Inkaso bude meziročně negativně ovlivněno dalším zvýšením slevy na poplatníka od roku 2022. Lze předpokládat, že rozpočtové očekávání bude naplněno.

Inkaso **daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou** (zvláštní sazba daně) dosáhlo ve stejném období **5,8 mld. Kč**, což představuje plnění ve výši 25,8 % na úrovni státního rozpočtu. V meziročním srovnání je na příslušném účtu státního rozpočtu evidována částka o 2,0 mld. Kč vyšší než za stejné období minulého roku. Předpokládáme, že rozpočtové očekávání bude naplněno.

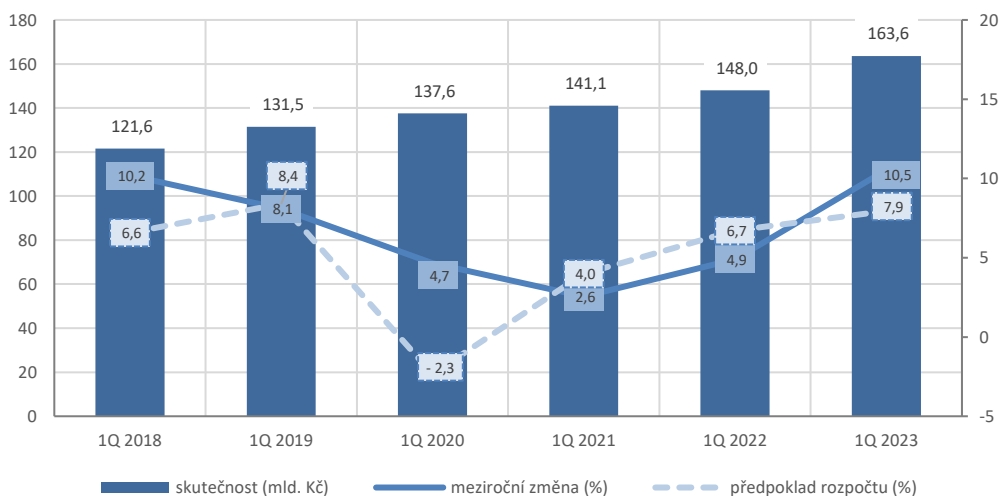
Inkaso **ostatních daní a poplatků** dosáhlo za 1. čtvrtletí roku na úrovni státního rozpočtu 5,3 mld. Kč. Největší podíl připadal na příjem daně z hazardních her 1,3 mld. Kč (+0,1 mld. Kč, +8,3 %), na příjem dílčí daně z technických her 1,0 mld. Kč (+0,2 mld. Kč, +30,2 %) a také na příjem z odvodů nahrazujících zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností, který činil 1,1 mld. Kč a převyšoval loňské inkaso o 0,1 mld. Kč (o 8,2 %).

2.2 Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Příspěvky z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti budou v tomto roce sníženy zavedením slevy na pojistném u zkrácených úvazků s faktickým dopadem do inkasa od března 2023 (očekávaný celoroční dopad cca 3 mld. Kč) a navýšeny odvody zvýšených sazeb u rizikových profesí. Schválený rozpočet byl naplněn z 23,8 % a inkaso představovalo **163,6 mld. Kč**, což bylo o 10,5 %

(o 15,6 mld. Kč) více než v roce 2022. Do výnosu se promítá zvyšování objemu mezd a platů (v roce 2022 činilo 9,1 %) tažené především růstem mezd v soukromém sektoru.

Graf č. 13: Vývoj inkasa pojistného na sociální zabezpečení (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje procentní změnu očekávanou rozpočtem (po všech novelách) proti skutečnosti předchozího roku.

2.3 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

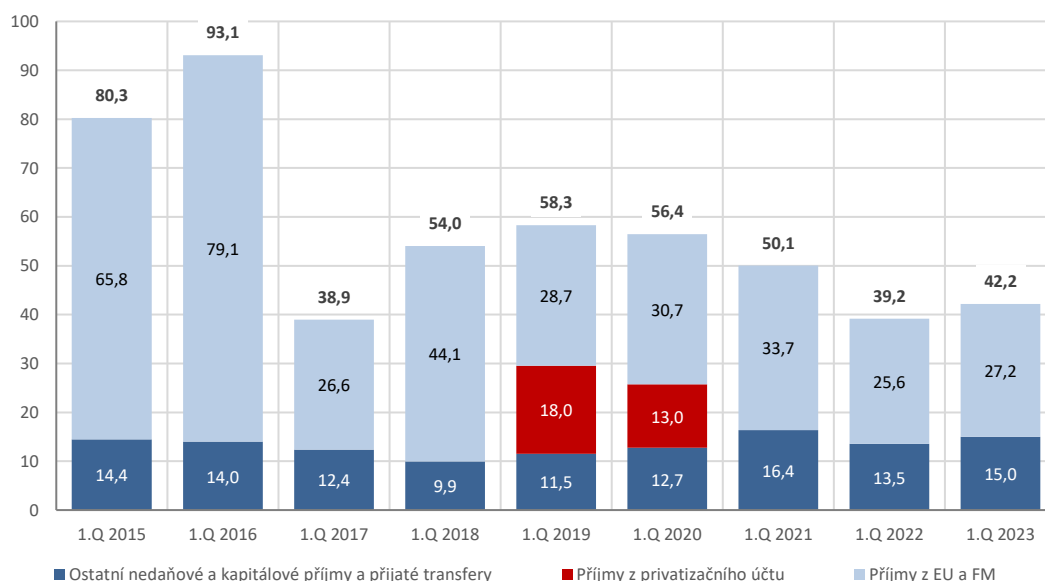
Zákon č. 449/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky **na rok 2023** předpokládá **nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery** v celkové výši **292,5 mld. Kč**, tj. o 24,9 mld. Kč (+9,3 %) vyšší než novelizovaný rozpočet roku 2022. Na rostoucí dynamice plánovaných příjmů se podílel zejména **rozpočet kapitálových příjmů** ve výši **84,7 mld. Kč**, když se oproti novelizovanému rozpočtu 2022 zvýšil o 62,0 mld. Kč, tj. o 273,6 %, což souvisí zejména s příjmy kapitoly Ministerstvo životního prostředí z obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve výši 82,5 mld. Kč (+62,6 mld. Kč), z nichž 50 mld. Kč představuje předpoklad příjmů z povolenek určených na financování projektů zaměřených na dekarbonizaci hospodářství a realizovaných prostřednictvím Modernizačního fondu. Plánovaný „standardní“ příjem z emisních povolenek by měl vzrůst o 12,6 mld. Kč na 32,5 mld. Kč. **Rozpočet přijatých transferů** ve výši **185,9 mld. Kč**, když se oproti novelizovanému rozpočtu 2022 snížil o 33,7 mld. Kč, tj. o 15,4 %. Jejich hlavní složkou jsou **prostředky přijaté z rozpočtu EU a FM**, které jsou pro rok 2023 rozpočtovány ve výši **139,2 mld. Kč**, což je o 54,7 mld. Kč, tj. o 28,2 % méně, než v roce 2022. V rámci přijatých transferů se plánuje převod 45 mld. Kč (21,0 mld. Kč) ze zvláštních účtů Ministerstva financí do příjmů kapitoly Všeobecná pokladní správa (dále též „VPS“). Rozpočet **nedaňových příjmů** počítá s příjmy ve výši **21,9 mld. Kč**, tj. o 3,4 mld. Kč méně oproti novelizovanému rozpočtu 2022. Na zmíněném poklesu se podílely příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství (-1,8 mld. Kč) snížené zejména u odvodů ze státních podniků (-1,5 mld. Kč) a také příjmy kapitoly VPS (-1,6 mld. Kč) nižší zejména u ostatních přijatých vratek transferů a podobných příjmů (-920 mil. Kč) a u odvodu přebytků ze zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání (-832 mil. Kč).

Zákonem schválená výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů byla v průběhu 1. čtvrtletí 2023 navýšena rozpočtovými opatřeními o 6,9 mld. Kč.

V 1. čtvrtletí roku 2023 dosáhly **nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkové výše 42,2 mld. Kč (+3,0 mld. Kč)**, tj. 14,1 % rozpočtu po změnách. Na meziročním růstu se podílely příjmy z rozpočtu EU a FM (+1,6 mld. Kč, tj. +6,1 %) a příjmy kapitoly Operace státních finančních aktiv (+316 mil. Kč, tj. +128,5 %).

Následující graf znázorňuje, jak výrazně je výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů ovlivňována prostředky z EU a FM, případně zapojením privatizačních prostředků do příjmů rozpočtu.

Graf č. 14: Vývoj nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů v 1. čtvrtletí let 2015-2023 (mld. Kč)

Prostředky přijaté z rozpočtu EU a FM dosáhly **27,2 mld. Kč** (+1,6 mld. Kč, tj. +6,1 %) při plnění rozpočtu po změnách na 18,6 %. Z celku představovaly převody z Národního fondu (bez FM) do příjmů státního rozpočtu částku 10,6 mld. Kč (+1,2 mld. Kč). Tyto prostředky určené na krytí již předfinancovaných výdajů se týkaly zejména OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (3,9 mld. Kč, +1,2 mld. Kč), OP Životní prostředí 2014+ (2,5 mld. Kč, -508 mil. Kč), Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (1,9 mld. Kč, tj. -188 mil. Kč), OP Doprava 2014+ (1,8 mld. Kč, +1,0 mld. Kč), OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (218 mil. Kč, +82 mil. Kč), OP Životní prostředí 2021+ (128 mil. Kč), OP Praha-Pól růstu 2014+ (79 mil. Kč), OP Technická pomoc 2014+ (55 mil. Kč). Příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství určené na krytí výdajů na **společnou zemědělskou politiku** dosáhly celkem 15,7 mld. Kč (-225 mil. Kč). Největší část prostředků představovaly Přímé platby zemědělcům 2014+ (13,5 mld. Kč, -293 mil. Kč), dále se jednalo o prostředky určené na krytí výdajů na Program rozvoje venkova 2014+ (2,1 mld. Kč, +74 mil. Kč) a na Společnou organizaci trhu 2014+ (56 mil. Kč). Další významnější prostředky z EU plynuly v souvislosti s realizací komunitárního programu Nástroj pro propojení Evropy 2014+ (727 mil. Kč, +534 mil. Kč). Příjem z finančních mechanismů zatím dosáhl 78 mil. Kč (+5 mil. Kč).

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery kapitoly **Ministerstvo životního prostředí** dosáhly k 31. 3. 2023 částky **6,7 mld. Kč (-397 mil. Kč)**. Mimo již zmíněné příjmy z EU v rámci OP Životní prostředí 2014+ se jednalo zejména o příjmy z prodeje emisních povolenek ve výši 4,4 mld. Kč (+206 mil. Kč). Schválený rozpočet na rok 2023 stanovil příjmy z obchodování s emisními povolenkami ve výši 82,5 mld. Kč (+62,6 mld. Kč), z nichž 50 mld. Kč představuje předpoklad příjmů z povolenek určených na financování projektů zaměřených na dekarbonizaci hospodářství a realizovaných prostřednictvím Modernizačního fondu (plnění v 1. čtvrtletí 2023 nulové).

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery **kapitoly Všeobecná pokladní správa** (dále jen VPS) k 31. 3. 2023 dosáhly **2,2 mld. Kč (+333 mil. Kč, tj. +18,3 %)**, což představovalo plnění rozpočtu na 4,3 %. Stejně jako v 1. čtvrtletí 2022 nebyl zatím uskutečněn převod prostředků z privatizačního účtu v souladu s novelou zákona o zrušení Fondu národního majetku. Ve schváleném rozpočtu jsou zahrnuty tyto příjmy ve výši 45,0 mld. Kč (+21,0 mld. Kč) a je pravděpodobné, že budou převedeny v průběhu druhé poloviny roku. Na nedaňových příjmech kapitoly VPS se dále částkou 1,6 mld. Kč (+136 mil. Kč) podílely přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let. Na položce „Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené“ vykázala kapitola VPS příjem ve výši 268 mil. Kč (+82 mil. Kč), který se týkal zejména odvodů příspěvků na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření a odvodů příspěvku na stavební spoření provedené příslušnými subjekty při nesplnění podmínek pro jejich přiznání. Přijaté sankční platby

byly vykázány v částce 199 mil. Kč (+118 mil. Kč). Splátky půjčených prostředků ze zahraničí dosáhly 62 mil. Kč (-4 mil. Kč).

U kapitoly **Český telekomunikační úřad** zatím dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery výše **1,2 mld. Kč (-474 mil. Kč)**. Jednalo se především o standardní příjmy ze správy radiového spektra a ze správy čísel.

Příjmy sdílené s EU dosáhly **862 mil. Kč** (+102 mil. Kč, tj. +13,4 %) při plnění rozpočtu na 34,5 %. Příjmy sdílené s EU jsou téměř výhradně tvořeny podílem na clech, které jsou příjmem kapitoly Ministerstvo financí (Generálního ředitelství cel). Zdrojem těchto příjmů je především clo z průmyslových výrobků, clo ze zemědělských výrobků, dodatečná cla, konečná antidumpingová cla a konečná vyrovnávací cla a jejich výše je ovlivněna především ekonomickým vývojem v ČR a EU. Nárůst vybraného cla odráží zvýšení cen zboží a výrobků, které jsou základem pro výpočet cla.

Nedaňové příjmy vykázané kapitolou **Operace státních finančních aktiv** (dále také OSFA) ve výši **562 mil. Kč (+316 mil. Kč)** při plnění rozpočtu po změnách na 61,7 % byly tvořeny zejména výnosy z finančního investování na Jaderném účtu ve výši 561 mil. Kč (+316 mil. Kč).

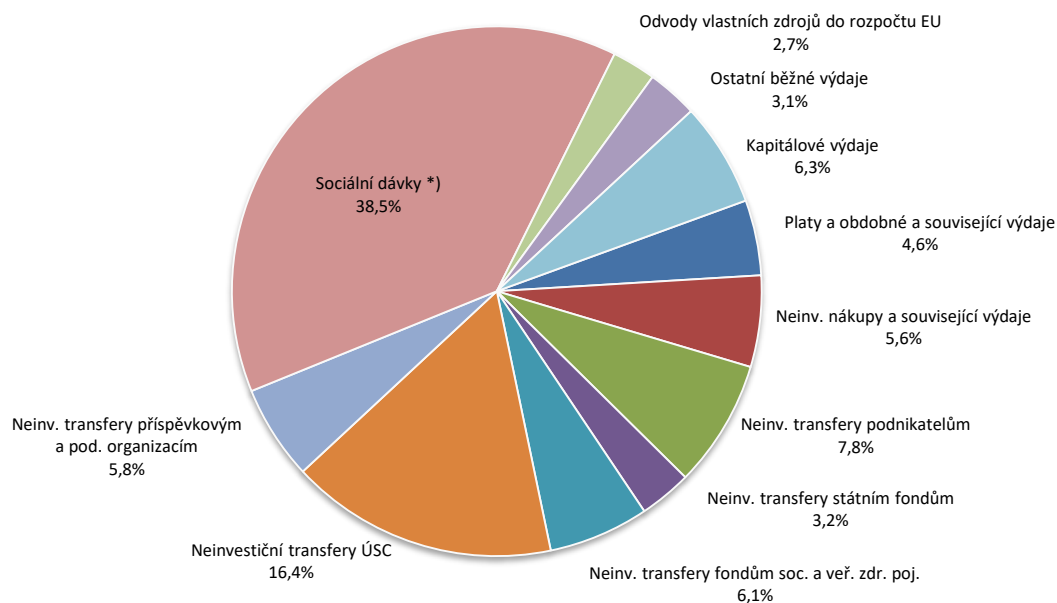
Detailnější analýza nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů k 31. 3. 2023 bude možná až po uzavření dat finančních výkazů.

3 Výdaje státního rozpočtu

Zákon č. 449/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2023 ze dne 30. listopadu 2022 stanovil výdaje státního rozpočtu na rok 2023 v celkové výši 2 223,0 mld. Kč, z toho 139,1 mld. Kč má být kryto prostředky z rozpočtu Evropské unie. Běžné výdaje jsou zahrnuty v objemu 2 020,9 mld. Kč a kapitálové výdaje v objemu 202,1 mld. Kč. Ve srovnání se skutečnými výdaji čerpanými v roce 2022 mají být celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2023 vyšší o 8,3 % (169,7 mld. Kč); běžné výdaje vyšší o 9,9 % (+182,8 mld. Kč) a kapitálové výdaje nižší o 6,1 % (-13,1 mld. Kč).

Celkové výdaje za 1. čtvrtletí 2023 dosáhly 568,7 mld. Kč, tj. 25,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 36,9 % (+153,3 mld. Kč). U běžných výdajů se jednalo o meziroční růst o 33,3 % (+133,2 mld. Kč), kapitálové výdaje meziročně vzrostly o 125,8 % (+20,1 mld. Kč).

Graf č. 15: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2023

Na objemově nejvýznamnějších **sociálních dávkách** (+18,7 %, +34,5 mld. Kč) se nejvíce podílely výplaty důchodů (+20,9 %, +29,7 mld. Kč), do jejichž výše se kromě loňských mimořádných navýšení promítá letošní řádná valorizace o 4,7 % a příspěvek 500 Kč měsíčně za vychované dítě. Z ostatních dávek se nejvíce zvýšil příspěvek na bydlení (+2,1 mld. Kč) posílený počtem žádostí v době vysokých cen energií, dávky pomoci v hmotné nouzi (+1,6 mld. Kč) v souvislosti s výplatou humanitární dávky a přídavek na dítě (+0,7 mld. Kč) v souvislosti s jeho navýšením o 200 Kč ve všech věkových kategoriích a v obou výměrách a ve vazbě na růst životního minima. Vyplacené dávky nemocenského pojištění naopak klesly o 0,7 mld. Kč. Výrazněji vzrostly i **běžné transfery podnikatelům** (+232,0 %, +30,9 mld. Kč) ovlivněné kompenzacemi za dodávku elektřiny a plynu zákazníkům a na ztráty z důvodu zastropování jejich cen (23,9 mld. Kč), výplatou pomoci firmám v energeticky náročných odvětvích (4,0 mld. Kč) a dotacemi provozovateli přenosové soustavy (3,6 mld. Kč). **Neinvestiční transfery územním rozpočtům** meziročně vzrostly o 36,5 mld. Kč (+64,6 %). Jejich součástí jsou především prostředky na platy pedagogických a nepedagogických pracovníků na základních a středních školách (+21,9 mld. Kč). Nárůst souvisel s odlišným časováním záloh, když na rozdíl od minulého roku veřejné školství obdrželo finanční prostředky na duben a soukromé školství zálohu na druhé čtvrtletí. Za vysokým tempem stálo i předfinancování podpory sociálních služeb (+9,3 mld. Kč) na úrovni téměř 60 % rozpočtu. Transfery navýšoval také kompenzační příspěvek na nouzové ubytování osob z Ukrajiny (+1,9 mld. Kč) a výdaje na prezidentské volby (+0,6 mld. Kč). Vyšší **běžné transfery příspěvkovým a podobným organizacím** (+78,1 %, +14,4 mld. Kč) ovlivnilo vyšší předfinancování proti období loňského provizoria. Růst výdajů o 11,5 mld. Kč zahrnuje rychlejší uvolnění prostředků na projekty výzkumu, vývoje a inovací realizované prostřednictvím vysokých škol a veřejných výzkumných institucí. Příspěvek na činnost vysokých škol meziročně vzrostl o 1,5 mld. Kč. **Obsluha státního dluhu** představovala pro státní rozpočet výdaj v objemu 16,4 mld. Kč (+8,4 mld. Kč). Meziroční nárůst o více než dvojnásobek souvisel především s lednovou výplatou úrokových výnosů plynoucích zejména z protiinflačních státních dluhopisů, jejichž emise byla pozastavena na konci roku 2021. Zákonem upravené zvýšení měsíčních **plateb veřejného zdravotního pojištění za tzv. státní pojištěnce** na 1 900 Kč by mělo vést k posílení zdravotního systému ze strany státu o dalších 12,4 mld. Kč (+9,6 %). Dosavadní objem vyplacených prostředků dosáhl prozatím podobné úrovně jako loni z důvodu změny legislativy v průběhu roku 2022. Nižší průběh čerpání běžných výdajů lze zatím pozorovat u **transferů Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu** (-4,2 mld. Kč). **Kapitálové výdaje** (+125,8 %, +20,1 mld. Kč) byly navýšeny především transfery státním fondům, které zatím tvoří tři čtvrtiny podpory investic vyplacené ze státního rozpočtu. Na financování dopravní infrastruktury směřovalo 13,9 mld. Kč (+11,0 mld. Kč) a zajištění realizace programu Nová zelená úsporám v rámci Národního plánu obnovy 4,1 mld. Kč (+3,9 mld. Kč).

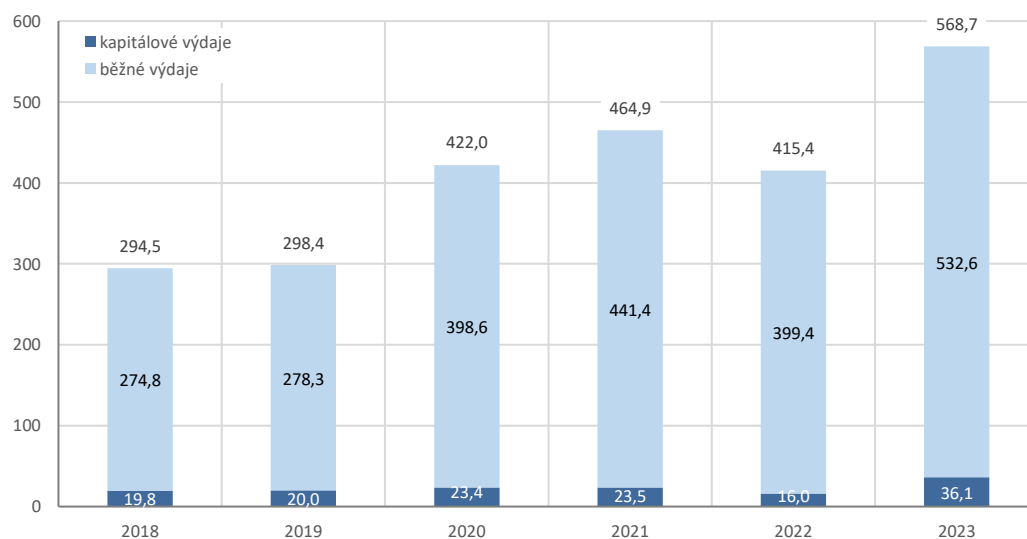
Tabulka č. 6: Výdaje státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)

Výdaje státního rozpočtu	2022	2023				Index (2023/2022)	Rozdíl skutečností
	Skutečnost 1Q	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost 1Q	Plnění (%)		
Výdaje celkem	415,4	2 223,0	2 229,9	568,7	25,5	136,9	153,3
Běžné výdaje	399,4	2 020,9	2 026,8	532,6	26,3	133,3	133,2
Platy a obdobné a související výdaje	23,4	164,3	164,6	26,2	15,9	111,6	2,7
Neinvestiční nákupy a související výdaje - z toho:	23,4	151,8	151,8	31,7	20,9	135,7	8,3
Výdaje na obsluhu státního dluhu	7,9	69,2	69,2	16,4	23,6	206,5	8,4
Neinvestiční transfery podnikatelům	13,3	74,2	76,4	44,2	57,9	332,0	30,9
Neinvestiční transfery neziskovým a pod. osobám	4,3	19,1	20,3	6,3	31,1	146,0	2,0
Neinvestiční transfery státním fondům - z toho:	17,0	51,5	57,4	18,2	31,8	107,1	1,2
Neinvestiční transfery SZIF	17,0	33,6	33,6	12,8	38,2	75,3	-4,2
Neinv. transfery fondům soc. a veřejného zdrav. poj.	34,9	141,8	141,8	34,9	24,6	99,8	-0,1
Neinv. transfery rozpočtům územní úrovně	56,5	248,4	253,8	93,0	36,6	164,6	36,5
Neinv. transfery příspěvkovým a pod. organizacím	18,4	84,1	88,0	32,8	37,3	178,1	14,4
Sociální dávky *) - v tom:	184,3	858,1	856,9	218,8	25,5	118,7	34,5
Dávky důchodového pojištění	141,9	671,5	671,1	171,6	25,6	120,9	29,7
Podpory v nezaměstnanosti	2,7	9,2	9,2	2,9	31,7	108,0	0,2
Dávky nemocenského pojištění	13,4	51,6	51,6	12,6	24,5	94,5	-0,7
Dávky státní sociální podpory a péčovské péče	11,9	60,7	60,3	14,6	24,2	123,1	2,7
Dávky sociální péče **)	11,6	51,7	51,3	13,8	26,9	118,8	2,2
Zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil	2,9	13,2	13,2	3,3	24,8	113,0	0,4
Stavební spoření	0,0	4,4	4,4	0,0	0,0	56,7	0,0
Státní příspěvek na důchodové připojištění	1,9	7,8	7,8	1,9	24,5	100,0	0,0
Odvody vlastních zdrojů EU do rozpočtu EU	13,9	64,5	64,5	15,2	23,6	109,1	1,3
Ostatní běžné výdaje (dopočet do celku)	7,9	150,8	139,2	9,4	6,7	118,4	1,5
Kapitálové výdaje	16,0	202,1	203,1	36,1	17,8	225,8	20,1
Investiční nákupy a související výdaje	3,6	45,4	46,7	4,6	9,8	126,1	1,0
Investiční transfery podnikatelům	2,8	8,5	10,9	4,9	44,4	172,9	2,0
Investiční transfery státním fondům - z toho:	4,3	84,0	82,2	19,3	23,5	454,3	15,1
Investiční transfery SFDI	2,9	75,9	70,1	13,9	19,8	483,7	11,0
Investiční transfery rozpočtům územní úrovně	2,8	10,4	11,3	3,2	28,3	113,5	0,4
Investiční transfery příspěvkovým a pod. organizacím	1,4	14,2	15,4	2,9	18,6	208,4	1,5
Ostatní kapitálové výdaje (dopočet do celku)	1,1	39,6	36,5	1,2	3,3	114,2	0,2

*) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvisejících výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také sociálními dávkami)

**) dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách

Graf č. 16: Čerpání výdajů státního rozpočtu v 1. čtvrtletí let 2018 až 2023 (mld. Kč)

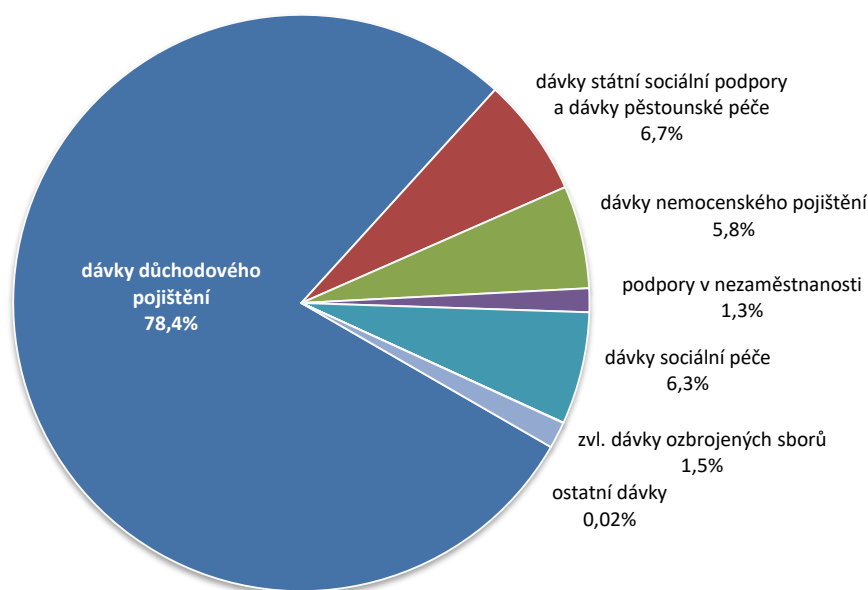

3.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje ve výši **532,6 mld. Kč** byly čerpány na 26,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 33,3 % (+133,2 mld. Kč). Z celku 48,5 %, tj. **258,4 mld. Kč**, směřovalo **do sociální oblasti**¹.

Sociální dávky² dosáhly celkem **218,8 mld. Kč**, tj. 25,5 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 18,7 % (+34,5 mld. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2023 jsou zahrnuty ve výši 858,1 mld. Kč při meziročním navýšení o 10,7 % (+83,0 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2022 a o 11,7 % (+90,1 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2022. Rozpočet sociálních dávek je ovlivněn jak autonomním vývojem, tak schválenými systémovými změnami sociální legislativy v uplynulém období a legislativními změnami, které nabývaly účinnosti v průběhu roku 2022 (jednalo se zejména o mimořádná, časově omezená legislativní opatření reagující na válku na Ukrajině) a k 1. lednu 2023 (např. pravidelná valorizace dávek důchodového pojištění, navýšení částek životního a existenčního minima, zvýšení normativních nákladů pro účely příspěvku na bydlení, navýšení přídatku na dítě apod.).

Graf č. 17: Sociální dávky v 1. čtvrtletí 2023

Největší objem sociálních dávek (78,4 %) představovaly výdaje na **dávky důchodového pojištění**, které činily **171,6 mld. Kč**, tj. 25,6 % rozpočtu po změnách. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 20,9 % (+29,7 mld. Kč). Z celku představovaly 83,1 %, tj. 142,5 mld. Kč (+25,7 mld. Kč), důchody starobní. Poštovné činilo dalších 51,4 mil. Kč. Schválený rozpočet dávek důchodového pojištění na rok 2023 ve výši 671,7 mld. Kč (pododíl 411) předpokládá meziroční růst o 14,1 % (+83,1 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2022, proti skutečnosti roku 2022 předpokládá zvýšení o 14,2 % (+83,3 mld. Kč). V rozpočtu jsou zohledněny mimořádné valorizace důchodů z roku 2022, výdaje na zákonnou valorizaci důchodů i prostředky na nárůst počtu důchodců i jejich obměnu v tom smyslu, že do systému vstupují důchodci s vyššími důchody a naopak ho opouštějí důchodci s nižšími důchody. Dále je zohledněna novela zákona o důchodovém pojištění (zákon č. 323/2021 Sb.), která zvyšuje starobní důchody o 500 Kč měsíčně za každé vychované dítě (tzv. **výchovné**).

¹ Zahrnuje sociální dávky, příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 osob se zdravotním postižením, platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, výdaje na insolventnost, státní příspěvek na penzijní připojištění, výdaje na sociální důsledky restrukturalizace hnědouhelného průmyslu.

² Položka rozpočtové skladby 5410 - dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, dávky péčovské péče, dávky sociální péče (dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým občanům, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách), podpory v nezaměstnanosti, zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru, náhradní výživné pro nezaopatřené dítě.

Nařízením vlády č. 290/2022 Sb. se pro rok 2023 stanovila mj. výše základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu na 4 040 Kč (navýšení o 140 Kč); procentní výměra se zvýšila o 5,1 %. Průměrný starobní důchod se tak zvyšuje o 825 Kč měsíčně, tj. o 4,7 %.

Podle zákona o důchodovém pojištění se důchody zvyšují v pravidelném termínu každoročně od ledna. Valorizace se určuje podle údajů Českého statistického úřadu. U průměrného starobního důchodu zvýšení činí částku odpovídající 100 % růstu indexu spotřebitelských cen nebo indexu životních nákladů důchodců (použije se vyšší z indexů) a dále též částku odpovídající 1/2 růstu reálných mezd. Podle téhož zákona se důchody zvyšují v mimořádném termínu, pokud růst cen sledovaný pro účely stanovení valorizace překročí v průběhu sledovaného období 5 %.

Dávky nemocenského pojištění byly vyplaceny ve výši **12,6 mld. Kč**, což představovalo 24,5 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 5,5 % (-729,6 mil. Kč). Z toho 8,9 mld. Kč (-322,5 mil. Kč) činila výplata nemocenského, 2,6 mld. Kč (-203,4 mil. Kč) peněžité pomoci v mateřství, 876,5 mil. Kč (-222,2 mil. Kč) ošetrovného atd. Schválený rozpočet dávek nemocenského pojištění na rok 2023 je v pododdílu 412 stanoven ve výši 51,6 mld. Kč, tj. o 2,8 % (+1,4 mld. Kč) více proti schválenému rozpočtu roku 2022 a o 7,1 % (+3,4 mld. Kč) více proti skutečnosti 2022. Navýšení rozpočtu zohledňuje předpokládaný vývoj nově narozených dětí a dětí do 10 let věku a očekávaný dopad zákona č. 330/2021 Sb., kterým byly upraveny podmínky nároku na ošetrovné a dlouhodobé ošetrovné a prodloužena podpůrná doba otcovské poporodní péče.

Dávky státní sociální podpory³ poskytované podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a **dávky pěstounské péče** poskytované podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, byly čerpány v celkové výši **14,6 mld. Kč**, tj. na 24,2 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 23,1 % (+2,7 mld. Kč). Z dávek státní sociální podpory největší objem představoval rodičovský příspěvek 8,0 mld. Kč (-448,0 mil. Kč), příspěvek na bydlení 3,9 mld. Kč (+2,1 mld. Kč) a příspěvek na dítě 1,5 mld. Kč (+721,9 mil. Kč). Dávky pěstounské péče a zaopatřovací příspěvky dosáhly 1,1 mld. Kč (+360,7 mil. Kč). Další výdaje spojené s výplatou těchto dávek činily 76,4 mil. Kč, z toho 41,9 mil. Kč představovaly dávky pěstounské péče na povinné sociální pojištění, 15,2 mil. Kč na zdravotní pojištění v souvislosti s výplatou odměny pěstouna ve zvláštních případech a 18,8 mil. Kč si vyžádaly poštovní služby.

Ve schváleném rozpočtu byly tyto dávky v pododdílech 413 a 414 stanoveny ve výši 61,4 mld. Kč, tj. o 9,8 % (-6,7 mld. Kč) méně než stanovil rozpočet roku 2022 a o 8,1 % (+4,6 mld. Kč) více proti skutečným výdajům v roce 2022. Snížení rozpočtu souvisí především s výplatou jednorázového příspěvku na dítě ve výši 5 000 Kč v roce 2022, nicméně od 1. ledna 2023 dochází ke zvýšení **přídavku na dítě** o 200 Kč ve všech věkových kategoriích a v obou výměrách. Cílem je posílení finanční podpory rodin s dětmi s příjmem do 3,4násobku životního minima. V souvislosti s aktuálním vývojem cen energií se zvyšují také náklady ustatelné pro vyplacení **příspěvku na bydlení**. Výše **rodičovského příspěvku**, který tvoří 59,8 % rozpočtu těchto dávek, zůstává stejná jako v roce 2022. Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 300 tis. Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte. V případě, že nejmladším dítětem v rodině jsou 2 a více dětí narozených současně, má rodič nárok až na vyčerpání celkové částky 450 tis. Kč. Rodič si i nadále může zvolit výši měsíčního příspěvku dle svých potřeb (až do výše peněžité pomoci v mateřství), přičemž při narození dalšího dítěte se rodičům vyplácí jednorázově nevyčerpaná rodičovská na starší dítě. Nárok na **porodné** také zůstává stejný jako v roce 2022 a náleží rodině, které se narodí první nebo druhé živé dítě a jejíž příjem je nižší než 2,7násobek životního minima rodiny. Výše porodného činí 13 000 Kč na první živě narozené dítě, při narození druhého živého dítěte je to 10 000 Kč. Za stanovených podmínek zůstává pro určitý okruh osob také nárok na **pohřebné** ve výši 5 000 Kč. **Dávky pěstounské péče** jsou poskytovány dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. U těchto dávek se předpokládá nárůst výdajů vzhledem k navýšení odměny pěstouna, nárůstu počtu pěstounů a novým dávkám „zaopatřovací příspěvek jednorázový“, „zaopatřovací příspěvek opakující se“ a „příspěvek při pěstounské péči“ (od 1. 1. 2022). Částky životního a existenčního minima byly od 1. 1. 2023 navýšeny o 5,2 %, kdy např. měsíční částka životního minima u jednotlivce činí

³ Zahrnují příspěvek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné.

4 860 Kč, u osoby, která je považována jako první v pořadí, 4 470 Kč, atd.; existenční minimum činí 3 130 Kč měsíčně. Tato úprava ovlivňuje dávky, které jsou vázány na částky životního minima.

Podpory v nezaměstnanosti byly vyplaceny v částce **2,9 mld. Kč** a představovaly 31,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 8,0 % (+217,1 mil. Kč). Schválený rozpočet stanovil v pododdílu 421 výdaje na tuto dávku pro rok 2023 ve výši 9,3 mld. Kč, tj. o 7,0 % (-692,2 mil. Kč) méně než stanovil rozpočet roku 2022, resp. o 6,3 % (-620,3 mil. Kč) méně proti skutečným výdajům v roce 2022. Vliv na výplatu těchto dávek měla v minulých letech nejen epidemie covidu-19 (zejména v roce 2020 a 2021), ale v současné době je nezanedbatelným faktorem také nestabilní hospodářsko-politická situace ovlivňující trh práce.

Tabulka č. 7: Vývoj registrované nezaměstnanosti dle MPSV

	březen 2018	březen 2019	březen 2020	březen 2021	leden 2022	únor 2022	březen 2022	prosinec 2022	leden 2023	únor 2023	březen 2023
podíl nezaměstnaných osob v %	3,5	3,0	3,0	4,2	3,6	3,5	3,4	3,7	3,9	3,9	3,7
nezaměstnanost v tis. osob	263,6	227,1	225,7	306,6	267,1	263,4	252,9	271,8	283,1	282,5	273,5
volná pracovní místa v tis.	253,5	339,3	342,3	338,9	351,7	363,9	360,2	288,6	281,1	283,1	284,5

Pramen: MPSV

Dávky sociální péče vyplacené ve výši **13,8 mld. Kč** představovaly 26,9 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 18,8 % (+2,2 mld. Kč). Další výdaje spojené s výplatou dávek sociální péče dosáhly 160,9 mil. Kč, jednalo se zejména o nákup ostatních služeb a poštovní služby.

Z celku představoval **příspěvek na péči 9,3 mld. Kč** (+292,5 mil. Kč). Tento příspěvek se poskytuje podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Ve schváleném rozpočtu na rok 2023 je příspěvek na péči stanoven na § 4195 částkou 37,6 mld. Kč, tj. o 3,0 % (+1,1 mld. Kč) více než stanovil rozpočet roku 2022 a o 3,2 % (+1,2 mld. Kč) více než činila skutečnost roku 2022, což souvisí především se sjednocením poskytovaných částek příspěvku na péči ve III. a IV. stupni závislosti u dětí a dospělých a dále se zvyšujícím se počtem příjemců tohoto příspěvku.

Dávky pomoci v hmotné nouzi jsou ve schváleném rozpočtu na rok 2023 v pododdíle 417 zahrnuty v objemu 10,0 mld. Kč, tj. o 29,9 % (+2,3 mld. Kč) vyšším, než stanovil schválený rozpočet na rok 2022 a o 30,6 % (-4,4 mld. Kč) nižším proti skutečnosti roku 2022. **Vyplaceny** byly ve výši **3,6 mld. Kč** (+1,6 mld. Kč). Hlavním důvodem navýšení těchto výdajů je výplata **humanitární dávky** v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, která dosáhla **2,1 mld. Kč** (+1,4 mld. Kč). **Příspěvek na živobytí**, který je základní dávkou pomoci v hmotné nouzi a který pomáhá osobě nebo rodině při nedostatečném příjmu, dosáhl **963,3 mil. Kč** (+225,3 mil. Kč). **Doplatek na bydlení**, který řeší nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby nebo rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory, dosáhl **469,4 mil. Kč** (+17,1 mil. Kč). **Osobám ohroženým sociálním vyloučením** bylo vyplaceno **1,6 mil. Kč** (-82,9 tis. Kč).

Dávky pro osoby se zdravotním postižením jsou poskytovány podle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, který od roku 2012 zakotvil změny ve struktuře dávek tak, že z mnoha dílčích dávek vznikly pouze dvě (příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku), a který změnil systém posuzování zdravotního stavu osob na hodnocení zvládnutí 10 základních životních potřeb. Na rok 2023 jsou dávky pro osoby se zdravotním postižením rozpočtovány v pododdíle 418 ve výši 4,3 mld. Kč, což je o 14,8 % (+550,0 mil. Kč) více než stanovil schválený rozpočet v roce 2022 a o 56,6 % (+1,5 mld. Kč) více než bylo čerpáno v roce 2022. Novelou výše zmíněného zákona (zákon č. 252/2021 Sb.) došlo od 1. 1. 2022 mj. k rozšíření okruhu osob s nárokem na příspěvek na zvláštní pomůcku (na některé druhy a typy zvláštních pomůcek) o osoby s těžkou demencí s neschopností chůze a o osoby s autistickými poruchami s těžkým funkčním postižením. Zejména se jedná o zvýšení výdajů na příspěvek na motorové vozidlo, který je dlouhodobě nejčastěji poskytovaným příspěvkem na zvláštní pomůcku. Další novelou zákona (zákon č. 358/2022 Sb.) byla mj. zvýšena částka příspěvku na mobilitu z 550 Kč za kalendářní měsíc na 900 Kč za kalendářní měsíc, s tím, že částka příspěvku na mobilitu ve výši 900 Kč náležela poprvé od splátky za měsíc listopad 2022 vzhledem k účinnosti této novely od 1. 12. 2022. Oprávněným osobám bylo **vyplaceno** celkem

914,0 mil. Kč (+283,7 mil. Kč), z toho **příspěvek na mobilitu dosáhl 700,0 mil. Kč** (+282,1 mil. Kč) a **příspěvek na zvláštní pomůcku 214,0 mil. Kč** (+1,6 mil. Kč).

Zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy obrany, vnitra, spravedlnosti, financí a GIBS, činily **3,3 mld. Kč**, tj. 24,8 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 13,0 % (+374,7 mil. Kč). Z celku činil výsluhový příspěvek 3,0 mld. Kč (+465,3 mil. Kč), odchodné 264,3 mil. Kč (-95,0 mil. Kč), odbytné 19,0 mil. Kč atd. Tyto dávky jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 13,2 mld. Kč, tj. o 11,4 % (+1,4 mld. Kč) více než stanovil rozpočet v roce 2022 a o 9,6 % (+1,2 mld. Kč) více než činila skutečnost roku 2022. Navýšení reflektuje především nárůst a valorizaci přiznaných výsluhových příspěvků.

Náhradní výživné pro nezaopatřené dítě je od 1. 7. 2021 novým opatřením v oblasti sociálního zabezpečení, které je dáno zákonem č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o náhradním výživném). Náleží ve výši stanovené vyživovací povinnosti, která není povinnou osobou hrazena, nejvýše však ve výši 3 000 Kč na jednu žádost o náhradní výživné. Schválený rozpočet ve výši 200,0 mil. Kč je o 10,5 % (+19,0 mil. Kč) vyšší než rozpočet roku 2022 a o 24,7 % (+39,6 mil. Kč) vyšší než skutečnost v roce 2022. K 31. 3. 2023 bylo vyplaceno **51,1 mil. Kč**, tj. 25,6 % rozpočtu po změnách při meziročním navýšení o 52,8 % (+17,7 mil. Kč).

Na **platbu státu veřejného zdravotního pojištění** za zákonem vybrané skupiny obyvatel (tzv. státní pojištěnce) připadlo **34,9 mld. Kč**, tj. 24,6 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 0,2 % (-61,7 mil. Kč). Schválený státní rozpočet 141,8 mld. Kč je proti rozpočtu roku 2022 vyšší o 13,6 % (+16,9 mld. Kč), oproti skutečnosti roku 2022 je vyšší o 9,6 % (+12,4 mld. Kč). Vyměřovací základ pro tuto platbu se zvýšil z 11 014 Kč na 14 074 Kč a z něj odvozené měsíční platby státu z 1 487 Kč za osobu na 1 900 Kč (+413 Kč) za osobu (od 1. 1. 2023).

Státní příspěvek účastníkům doplňkového penzijního spoření a penzijního připojištění poskytnutý v 1. čtvrtletí roku 2023 dosáhl **1,9 mld. Kč**, tj. 24,5 % rozpočtu, při meziročním zvýšení o 751,1 tis. Kč. Schválená částka ve výši 7,8 mld. Kč je o 2,6 % (+200,0 mil. Kč) vyšší než v roce 2022, proti skutečnému čerpání v roce 2022 je vyšší o 2,2 % (+166,1 mil. Kč).

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele jsou poskytovány podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, ve znění pozdějších předpisů, na úhradu mezd zaměstnanců místo zaměstnavatele při jeho platební neschopnosti, na odvod pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, odvod pojistného na veřejné zdravotní pojištění a na odvod daně z příjmu za zaměstnance. V 1. čtvrtletí 2023 dosáhly **32,7 mil. Kč**, tj. 16,4 % rozpočtu; meziročně se tyto výdaje zvýšily o 42,5 % (+9,8 mil. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2023 je schválena částka 200,0 mil. Kč, tj. stejně jako stanovil rozpočet v roce 2022 a o 12,0 % (+21,5 mil. Kč) více než bylo v roce 2022 čerpáno.

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je poskytován zaměstnavateli zaměstnávajícímu na chráněných pracovních místech více než 50 % zdravotně postižených osob z celkového počtu zaměstnanců (nejvýše však ve výši 14 600 Kč, včetně povinných odvodů a příspěvku na provozní náklady, za osobu a měsíc) podle § 78a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Vyplaceny byly **2,6 mld. Kč**, tj. 25,1 % schváleného rozpočtu. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 12,7 % (+297,3 mil. Kč). Vyšší meziroční čerpání souvisí zejména se zvyšujícím se počtem podpořených firem, které zaměstnávají osoby zdravotně postižené, stejně tak se zvyšují i počty zaměstnáváných osob se zdravotním postižením. Schválený rozpočet v objemu 10,5 mld. Kč je o 5,2 % (+520,0 mil. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2022, proti skutečnému čerpání v roce 2022 je vyšší o 4,9 % (+488,5 mil. Kč).

Výdaje státu **na aktivní politiku zaměstnanosti**⁴ činily celkem **417,9 mil. Kč**, tj. 13,8 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 1,3 mld. Kč. Schválený rozpočet ve výši 3,0 mld. Kč (vč. prostředků z rozpočtu EU) předpokládá meziroční nárůst výdajů o 133,8 % (+1,7 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2022 a

⁴ Zahrnují výdaje na rekvalifikace, veřejně prospěšné práce, účelná pracovní místa, zaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností a ostatní výdaje APZ (např. investiční pobídky, cílené regionální programy, společné programy EU a ČR).

snížení výdajů proti skutečnosti 2022 o 13,4 % (-467,2 mil. Kč). Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti zaznamenaly v letech 2020 a 2021 nárůst s ohledem na výskyt onemocnění covid-19 a s tím přijatá opatření, zejména pak realizaci Cíleného programu na podporu zaměstnanosti Antivirus. Dobíhající výplata této podpory i na počátku roku 2022 (do konce března ve výši 1,25 mld. Kč) stála za meziročním poklesem výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti.

Nízké čerpání **výdajů na platy a podobné a související výdaje** ve výši **26,2 mld. Kč**, tj. na 15,9 % rozpočtu po změnách (164,6 mld. Kč), souvisí s posunem účtování těchto prostředků (výplaty realizované v lednu za prosinec jsou čerpány z prostředků roku 2022). Meziročně tyto výdaje vzrostly o 11,6 % (o 2,7 mld. Kč). Schválený rozpočet 164,3 mld. Kč je o 7,4 % (o 11,3 mld. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2022, proti skutečnému čerpání v roce 2022 je vyšší o 6,5 % (o 10,0 mld. Kč). Do plánovaného i skutečného růstu platů se promítá zvýšení objemu prostředků na platy příslušníků bezpečnostních sborů a vojáků o 8 % od 1. ledna 2023. Pokud jde o absolutní objem výdajů na platy a podobné a související výdaje (seskupení položek 50) nejvíce prostředků ve sledovaném období vyplatilo Ministerstvo vnitra, za ním následuje Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo financí a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje byly čerpány ve výši **31,7 mld. Kč**, což představovalo 20,9 % rozpočtu po změnách (151,8 mld. Kč) a meziroční nárůst o 35,7 % (o 8,3 mld. Kč). Na nárůstu se nejvíce podílely výdaje na úroky a ostatní finanční výdaje (především obsluha státního dluhu meziročně vyšší o 8,4 mld. Kč), výdaje na nákup služeb (+0,9 mld. Kč), vody, paliv a energie (+0,5 mld. Kč), výdaje na „ostatní nákupy“ (+0,4 mld. Kč) a výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhradami a výdaje na věcné dary (+0,3 mld. Kč). Meziročně se snížily výdaje na nákup materiálu (-1,8 mld. Kč, vliv výrazného poklesu výdajů na nákup léků a zdravotnického materiálu, zejména vakcín, o 2,9 mld. Kč, když většina ostatních položek se meziročně zvýšila) a výdaje na netransferové převody uvnitř rozpočtové jednotky, povinnosti a jistoty (-0,2 mld. Kč). V absolutním vyjádření byly nejvíce čerpány výdaje na úroky a ostatní finanční výdaje (16,3 mld. Kč), výdaje na nákup služeb (8,4 mld. Kč), na nákup materiálu (2,2 mld. Kč), vody, paliv a energie (1,8 mld. Kč), výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhradami a věcnými dary (1,4 mld. Kč), ostatní nákupy (1,3 mld. Kč, jde především o výdaje na opravy a udržování a cestovné) a netransferové převody uvnitř rozpočtové jednotky, povinnosti a jistoty (185 mil. Kč). Na čerpání neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů se nejvíce podílely kapitoly Státní dluh (16,3 mld. Kč), Ministerstvo obrany (4,3 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (3,6 mld. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (1,5 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (1,3 mld. Kč) a Ministerstvo financí (946 mil. Kč). Schválený rozpočet výdajů na neinvestiční nákupy a související výdaje v objemu 151,8 mld. Kč je o 19,5 % (o 24,8 mld. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2022, proti skutečnému čerpání v roce 2022 pak o 7,7 % (o 10,9 mld. Kč) vyšší.

Na neinvestiční transfery podnikatelům bylo vynaloženo **44,2 mld. Kč**, tj. 57,9 % rozpočtu po změnách 76,4 mld. Kč) při více než trojnásobném meziročním nárůstu (o 30,9 mld. Kč). Schválený rozpočet 74,2 mld. Kč je o 28,4 % (o 29,4 mld. Kč) nižší než schválený rozpočet roku 2022, proti skutečnému čerpání v roce 2022 pak nižší o 16,7 % (o 14,9 mld. Kč). Meziroční nárůst skutečných výdajů ovlivnila především kompenzace vysokých cen elektřiny a plynu (zastropování cen) zákazníkům podle nařízení vlády č. 5/2023 Sb. (*nařízení vlády o kompenzacích poskytovaných na dodávku elektřiny a plynu za stanovené ceny*) ve výši 21,1 mld. Kč, podpora zvýšených nákladů na energie pro podnikatele podle usnesení vlády č. 876/2022 (*aktualizace Programu podpory na zvýšené náklady na zemní plyn a elektřinu v důsledku mimořádně prudkého růstu jejich cen*) v částce 4,0 mld. Kč, dotace provozovateli přenosové soustavy ve výši 3,6 mld. Kč a kompenzace za dodávku elektřiny a plynu na ztráty dle nařízení vlády č. 463/2022 Sb. (*nařízení vlády o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci dodávaných na ztráty v distribučních soustavách a o kompenzacích poskytovaných na dodávku elektřiny a plynu na ztráty za stanovené ceny*) ve výši 2,8 mld. Kč. Žádný z těchto čtyř vlivů se v 1. čtvrtletí předchozího roku nevyskytl. Meziročně vyšší byla i úhrada ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné drážní osobní dopravě - dosáhla 1,7 mld. Kč (+0,4 mld. Kč) a příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve výši 2,4 mld. Kč (+0,3 mld. Kč). Na druhé straně výrazněji klesly dotace na aktivní politiku zaměstnanosti – o 1,3 mld. Kč na 0,2 mld. Kč a zálohové dotace na obnovitelné zdroje energie, které byly zatím poskytnuty v objemu 1,3 mld. Kč, což představovalo meziroční pokles o 0,7 mld. Kč (vliv vratek dotací v objemu 5,5 mld. Kč, které v předchozím roce činily 4,8 mld. Kč). Meziročně

nižší byly i dotace podnikatelům v rámci Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+, které dosáhly 0,9 mld. Kč (-0,5 mld. Kč). Na poskytnutých neinvestičních dotacích podnikatelům se nejvíce podílela kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu (34,9 mld. Kč, o 29,8 mld. Kč více než před rokem), dále kapitola Technologická agentura ČR (2,8 mld. Kč, +2,1 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (2,8 mld. Kč, -1,0 mld. Kč), Ministerstvo dopravy (1,7 mld. Kč, +0,4 mld. Kč) a Ministerstvo zemědělství (1,5 mld. Kč, -0,6 mld. Kč).

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným osobám dosáhly **6,3 mld. Kč** (+2,0 mld. Kč, tj. +46,0 %) při plnění rozpočtu po změnách na 31,1 %. Z celku spolkům připadlo 2,9 mld. Kč (+1,4 mld. Kč, tj. +91,8 %), církvím a náboženským společnostem 1,9 mld. Kč (+138 mil. Kč), fundacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem 1,3 mld. Kč (+575 mil. Kč), společenstvím vlastníků jednotek 72 mil. Kč (-109 mil. Kč), ostatním neziskovým a podobným osobám 68 mil. Kč (+20 mil. Kč) a politickým stranám a hnutím 188 tis. Kč (-30 mil. Kč). Meziroční růst ovlivnilo vyšší předfinancování oproti rozpočtovému provizoriu v 1. čtvrtletí 2022 zejména u kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, která poskytla prostředky ve výši **2,8 mld. Kč** (+1,1 mld. Kč), tj. 44,5 % rozpočtu po změnách, z toho směřovalo 1,5 mld. Kč (+659 mil. Kč) spolkům, 1,0 mld. Kč (+394 mil. Kč) fundacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem, 229 mil. Kč (+72 mil. Kč) církvím a náboženským společnostem. Z celku poskytlo Ministerstvo práce a sociálních věcí 1,3 mld. Kč (+683 mil. Kč) na sociální péči a pomoc manželství a rodinám, 274 mil. Kč (+176 mil. Kč) na služby sociální prevence, 233 mil. Kč (+135 mil. Kč) na sociální služby v oblasti sociální péče, 227 mil. Kč (+15 mil. Kč) na zaměstnávání zdravotně postižených občanů, 162 mil. Kč (+97 mil. Kč) na sociální poradenství, 93 mil. Kč (+61 mil. Kč) na sociální rehabilitaci a ostatní sociální péči a pomoc a 24 mil. Kč (-11 mil. Kč) na aktivní politiku zaměstnanosti (z toho 19 mil. Kč v rámci OP Zaměstnanost 2014+). Na společné projekty EU a FM bylo uvolněno 540 mil. Kč (-16 mil. Kč), z toho 353 mil. Kč v rámci OP Zaměstnanost plus 2021+ a 187 mil. Kč z OP Zaměstnanost 2014+. **Ministerstvo školství a mládeže** poskytlo transfery v objemu **1,0 mld. Kč** (+39 mil. Kč), z nichž směřovalo 701 mil. Kč (+77 mil. Kč) církvím a náboženským společnostem, 198 mil. Kč (-110 mil. Kč) spolkům a 108 mil. Kč (+72 mil. Kč) fundacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem. Z OP Jan Amos Komenský bylo uvolněno 69 mil. Kč a z OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ 57 mil. Kč především na nevýzkumné projekty (117 mil. Kč). Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy poskytlo 745 mil. Kč (+124 mil. Kč) na výdaje regionálního školství (z toho 657 mil. Kč na církevní školství), 82 mil. Kč na výzkum, vývoj a inovace. **Ministerstvo kultury** uvolnilo 976 mil. Kč (+22 mil. Kč), především na činnosti registrovaných církví a náboženských společností (867 mil. Kč, -72 mil. Kč). Z národního plánu obnovy směřovalo téměř 78 mil. Kč na iniciativu Status umělce a umělkyně. **Národní sportovní agentura** uvolnila **924 mil. Kč** (+697 mil. Kč) na sportovní reprezentaci (501 mil. Kč, +274 mil. Kč), na rozvoj a podporu sportu (349 mil. Kč) a na podporu významných sportovních akcí (74 mil. Kč).

Schválený **rozpočet** neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím na rok 2023 dosahuje **19,1 mld. Kč**, tj. o 1,1 mld. Kč více než novelizovaný rozpočet roku 2022 a proti skutečnosti roku 2022 je nižší o 2,6 mld. Kč, tj. o 12,2 %. Z celkového objemu je 89,2 % prostředků součástí rozpočtu kapitol Ministerstvo práce a sociálních věcí, Národní sportovní agentura, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo kultury. Podpora cílí především na tělovýchovu a sport, na volnočasové aktivity dětí a mládeže, na církevní školy a školská zařízení, na sociální služby, na odborné sociální poradenství, zachování a obnovu kulturních památek, divadelní a hudební aktivity atd. K výraznému nárůstu rozpočtu dochází zejména u kapitol Národní sportovní agentura (+820 mil. Kč) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (+506 mil. Kč), který vyplývá ze zvýšené podpory na provoz dětských skupin a na dotace sportovním organizacím.

Státním fondům bylo převedeno celkem **18,2 mld. Kč** (+1,2 mld. Kč, tj. +7,1 %) **neinvestičních prostředků**, tj. 31,8 % rozpočtu po změnách. **Státní zemědělský intervenční fond** (dále také SZIF) obdržel ze státního rozpočtu 12,8 mld. Kč (-4,2 mld. Kč), z toho 11,2 mld. Kč (-4,4 mld. Kč) směřovalo na společnou zemědělskou politiku především na Přímě platby zemědělcům 2014+ (6,2 mld. Kč, -2,8 mld. Kč) a Program rozvoje venkova 2014+ (5,0 mld. Kč, -1,5 mld. Kč). Prostředky na národní dotační programy do zemědělství byly poskytnuty ve výši 1,2 mld. Kč (+331 mil. Kč) a na činnost SZIF ve výši 413 mil. Kč (-68 mil. Kč). Do **Státního fondu dopravní infrastruktury** (dále též SFDI) převedlo Ministerstvo dopravy 4,0 mld. Kč na krytí deficitu. V 1. čtvrtletí 2022 fond dokázal své běžné výdaje financovat bez příspěvku státního rozpočtu. Ministerstvo

kultury uvolnilo **Státnímu fondu kinematografie** 1,4 mld. Kč na filmové pobídky a 7 mil. Kč na provoz. Další prostředky ve výši 2,5 mil. Kč uvolnila kapitola **Státnímu fondu kultury** na základě memoranda o dlouhodobé spolupráci uzavřeného mezi Ministerstvem kultury a Státním fondem kultury, a to jako kompenzace ztráty příjmů z pronájmu Národního domu na Vinohradech obsazením několika kanceláří pracovníky Ministerstva kultury. **Státnímu fondu podpory investic** nebyly zatím žádné prostředky poskytnuty (-3,8 mil. Kč).

Schválený **rozpočet** neinvestičních transferů státním fondům na rok 2023 činí **51,5 mld. Kč**, tj. o 1,6 mld. Kč více než novelizovaný rozpočet roku 2022. Na transfery SZIF připadá 65,2 % celkové částky, tj. 33,6 mld. Kč (-2,5 mld. Kč), na transfery SFDI 16,4 mld. Kč (+4,1 mld. Kč), Státnímu fondu kinematografie 1,4 mld. Kč (+30 mil. Kč), Státnímu fondu kultury 2,5 mil. Kč a pro Státní fond životního prostředí je vyčleněno 105 mil. Kč (+70 mil. Kč). Plánované prostředky pro Státní fond podpory investic ve výši 109 mil. Kč jsou dočasně zatříděny na položce ostatní běžné výdaje.

Neinvestiční **transfery fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění** jsou určeny především na platbu státu na veřejné zdravotní pojištění za zákonem vybrané skupiny obyvatel, která je hrazena z kapitoly Všeobecná pokladní správa. Tyto transfery dosáhly k 31. 3. 2023 částky **34,9 mld. Kč** (-61 mil. Kč, tj. -0,2 %) při plnění rozpočtu na 24,6 %. Státní **rozpočet** stanovil transfery fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění na **141,8 mld. Kč**, tj. o 16,9 mld. Kč více, než předpokládal novelizovaný rozpočet 2022 a o 12,4 mld. Kč více než činilo skutečné čerpání v roce 2022. Od 1. 1. 2023 zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění zvýšil vyměřovací základ z 11 014 Kč na 14 074 Kč za kalendářní měsíc. To představuje zvýšení měsíční platby za osobu o 413 Kč z částky 1 487 Kč na 1 900 Kč.

U **ostatních neinvestičních transferů jiným veřejným rozpočtům** se v kapitole Všeobecná pokladní správa rozpočtuje **100,0 mld. Kč** na řešení energetické krize ve vazbě na mimořádné příjmy z tzv. windfall tax a zastropování tržních příjmů. Tyto výdaje jsou v průběhu roku uvolňovány rozpočtovými opatřeními k realizaci z úrovně jiných kapitol státního rozpočtu (zejména Ministerstvo průmyslu a obchodu).

Rozpočtům územní úrovně bylo převedeno téměř **93,0 mld. Kč** (+36,5 mld. Kč, tj. +64,6 %) neinvestičních prostředků při plnění rozpočtu po změnách na 36,6 %. Zmíněný růst nejvíce ovlivnily prostředky na platy pedagogických a nepedagogických pracovníků ve školství (+21,9 mil. Kč, tj. +48,5 %). Další faktor ke zvýšení těchto transferů představovaly převody prostředků určených na financování sociálních služeb vyšší o 10,0 mld. Kč. Meziroční růst vyplývá z nižšího předfinancování v 1. čtvrtletí 2022 z důvodu rozpočtového provizoria. Z celku převedlo **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** 70,3 mld. Kč (+23,8 mld. Kč, tj. +51,1 %). Jednalo se především o zálohy na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi na období leden až duben 2023 ve výši 60,9 mld. Kč (+18,3 mld. Kč, tj. +43,0 %) a o zálohy soukromým školám na 1. pololetí roku ve výši 6,2 mld. Kč (+3,6 mld. Kč, tj. +140,3 %). Výrazný nárůst souvisel s meziročně odlišným termínem záloh, kdy v období rozpočtového provizoria byly vyplaceny veřejnému i soukromému školství zálohy jen na leden až březen. Kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** uvolnila prostředky ve výši 16,2 mld. Kč (+10,0 mld. Kč, tj. +162,5 %), které směřovaly zejména na sociální služby v oblasti sociální péče (15,4 mld. Kč, +9,7 mld. Kč), na sociální péči a pomoc dětem a mládeži (192 mil. Kč, +104 mil. Kč), na sociální péči a pomoc manželství a rodinám (158 mil. Kč, +25 mil. Kč), na aktivní politiku zaměstnanosti (78 mil. Kč, -11 mil. Kč) - z toho 39 mil. Kč v rámci OP Zaměstnanost 2014+. Na společné projekty EU a FM bylo uvolněno 330 mil. Kč (+159 mil. Kč), z toho 222 mil. Kč v rámci OP Zaměstnanost plus 2021+ a 108 mil. Kč z OP Zaměstnanost 2014+. Z kapitoly **Všeobecná pokladní správa** bylo poskytnuto celkem **6,1 mld. Kč** (+2,7 mld. Kč, tj. +82,1 %). V rámci souhrnného dotačního vztahu bylo uvolněno 3,5 mld. Kč (+195 mil. Kč, tj. +5,9 %), z toho příspěvek na výkon státní správy pro kraje činil 475 mil. Kč (+39 mil. Kč), pro hl. m. Praha 330 mil. Kč (+21 mil. Kč) a pro obce 2,7 mld. Kč (+135 mil. Kč). Meziroční růst souvisí s uvolněním rezervy na řešení krizových situací ve výši 1,9 mld. Kč pro kompenzační příspěvek na nouzové ubytování osob z Ukrajiny a dále s poskytnutím prostředků na volby prezidenta ve výši 590 mil. Kč.

Schválený **rozpočet** neinvestičních transferů rozpočtům územní úrovně činí **248,4 mld. Kč**, tj. o 12,3 mld. Kč (o 5,2 %) více než stanovil novelizovaný rozpočet roku 2022 a proti skutečnosti roku 2022 je o 5,5 mld. Kč (o 2,3 %) vyšší. Z celkových účelových dotací poskytovaných mimo finanční vztah (234,4 mld. Kč) je ve schváleném rozpočtu 201,2 mld. Kč (+10,1 mld. Kč, tj. +5,3 %) určeno pro municipality z rozpočtu kapitoly

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zejména na dotace krajům na tzv. přímé výdaje na vzdělávání pro školy a školská zařízení zřizované obcemi a kraji. Meziroční růst rozpočtu vychází zejména z pokračujícího navyšování počtu dětí, žáků a studentů v regionálním školství a využití větší míry dělení hodin v rámci zvyšování kvality vzdělávání. Z rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa je plánováno pro rozpočty municipalit částka 14,1 mld. Kč (-1,3 mld. Kč), z toho na finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům obcí, hl. m. Prahy a krajů na rok 2023 je vyhrazeno 14,0 mld. Kč. Příspěvek na výkon státní správy byl pro rok 2023 navýšen oproti úrovni roku 2022 o 5,9 %. Nižší rozpočet souvisí s příspěvkem obcím na zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu (1,3 mld. Kč), který byl zahrnut v rozpočtu roku 2022.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím dosáhly **32,8 mld. Kč** (+14,4 mld. Kč, tj. +78,1 %) při plnění rozpočtu po změnách na 37,3 %. Meziroční růst byl způsoben vyšší podporou určenou vysokým školám (+11,5 mld. Kč) a dalším institucím na financování výzkumu, vývoje a inovací oproti 1. čtvrtletí 2022, ve kterém probíhalo rozpočtové provizorium. Z celku **vysoké školy** obdržely **21,5 mld. Kč** (+11,5 mld. Kč, tj. +114,5 %), když 17,8 mld. Kč (+8,9 mld. Kč) poskytla kapitola Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zejména na projekty výzkumu, vývoje a inovace (9,8 mld. Kč, +7,4 mld. Kč) – z toho 261 mil. Kč z Národního plánu obnovy a 158 mil. Kč z OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ a také jako příspěvek na jejich činnost (8,0 mld. Kč, +1,5 mld. Kč) atd. Na výzkum, vývoj a inovace převedly prostředky vysokým školám i Technologická agentura (1,4 mld. Kč, +1,1 mld. Kč), Grantová agentura ČR (1,3 mld. Kč, +1,1 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (340 mil. Kč, +181 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (241 mil. Kč, +163 mil. Kč), Ministerstvo kultury (141 mil. Kč, +109 mil. Kč) atd. **Příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím** dosáhly celkem **6,5 mld. Kč** (+805 mil. Kč, tj. +14,2 %), z toho příspěvky činily 5,3 mld. Kč (+289 mil. Kč) a dotace 1,2 mld. Kč (+516 mil. Kč). Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytlo prostředky ve výši 2,0 mld. Kč (+641 mil. Kč) především jako příspěvek na provoz přímo řízených organizací (1,0 mld. Kč, +109 mil. Kč), na výzkum a vývoj (268 mil. Kč, +312 mil. Kč), na zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (114 mil. Kč, +52 mil. Kč), na činnosti knihovnické (90 mil. Kč, +49 mil. Kč). Ministerstvo kultury uvolnilo 1,5 mld. Kč (-364 mil. Kč) např. na činnosti muzeí a galerií (551 mil. Kč, -143 mil. Kč), památkových ústavů, hradů a zámků (305 mil. Kč, -82 mil. Kč), na divadelní činnosti (239 mil. Kč, -70 mil. Kč), na činnosti knihovnické (188 mil. Kč, -51 mil. Kč) atd. Ministerstvo obrany poskytlo 775 mil. Kč (+127 mil. Kč), především na vojenskou obranu (367 mil. Kč, +73 mil. Kč), na lůžkovou péči (318 mil. Kč, +19 mil. Kč) atd. Ministerstvo životního prostředí poskytlo příspěvkovým organizacím 513 mil. Kč (+58 mil. Kč) především na výzkum životního prostředí (149 mil. Kč), na činnosti v oblasti ochrany přírody (162 mil. Kč) a meteorologie (146 mil. Kč). Ministerstvo vnitra vyplatilo příspěvkovým organizacím 235 mil. Kč zejména na všeobecnou hospodářskou správu (183 mil. Kč). Ministerstvo průmyslu a obchodu uvolnilo příspěvkovým organizacím 232 mil. Kč (+39 mil. Kč), z toho 41 mil. Kč v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+. Ministerstvo pro místní rozvoj poskytlo 259 mil. Kč (+110 mil. Kč), z toho 135 mil. Kč (+66 mil. Kč) připadlo na společné projekty EU a FM zejména z Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (126 mil. Kč) a 93 mil. Kč získala agentura CzechTourism a 30 mil. Kč Centrum regionálního rozvoje. Transfery **veřejným výzkumným institucím** dosáhly **4,3 mld. Kč** (+1,8 mld. Kč, tj. +69,9 %), z toho na podporu výzkumu, vývoje a inovací uvolnily prostředky kapitoly Akademie věd ČR (1,4 mld. Kč), Grantová agentura ČR (1,1 mld. Kč, +847 mil. Kč), Technologická agentura ČR (598 mil. Kč, +420 mil. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (336 mil. Kč, +53 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (256 mil. Kč, +84 mil. Kč). **Cizím příspěvkovým organizacím** bylo převedeno **545 mil. Kč** (+332 mil. Kč, tj. +155,4 %), z toho Technologická agentura ČR poskytla 222 mil. Kč (+128 mil. Kč) a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 126 mil. Kč (+98 mil. Kč) převážně na výzkum a vývoj. Ministerstvo práce a sociálních věcí uvolnilo 105 mil. Kč (+28 mil. Kč) na sociální péči a pomoc manželství a rodinám (85 mil. Kč, +35 mil. Kč), na aktivní politiku zaměstnanosti (18 mil. Kč – z toho 13 mil. Kč v rámci OP zaměstnanost 2014+) atd.

Schválený **rozpočet** počítá s transfery příspěvkovým a podobným organizacím ve výši **84,1 mld. Kč**, tj. o 3,1 mld. Kč (o 3,9 %) více než stanovil novelizovaný rozpočet roku 2022 a proti skutečnosti roku 2022 je vyšší o 58 mil. Kč (tj. o 0,1 %). Rozpočet počítá s vyššími transfery vysokým školám (+5,9 mld. Kč) u kapitol Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy (+5,7 mld. Kč) a Grantová agentura (+2,3 mld. Kč). Rozpočet zároveň předpokládá nižší podporu veřejným výzkumným institucím (-3,3 mld. Kč) zejména u kapitoly Grantová agentura (-2,1 mld. Kč).

Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu Evropské unie dosáhly ke konci března 2023 celkem **15,2 mld. Kč**, tj. 23,6 % rozpočtu, a o 9,1 % (+1,3 mld. Kč) více než v 1. čtvrtletí 2022. Z odvedené částky představovaly 2,2 mld. Kč odvody podle daně z přidané hodnoty, 12,6 mld. Kč odvody podle hrubého národního důchodu a 335,9 mil. Kč odvody podle objemu nerecyklovaných plastových obalů. Tyto výdaje jsou ve státním rozpočtu na rok 2023 schváleny v celkové výši 64,5 mld. Kč, tj. o 7,5 % (+4,5 mld. Kč) více než stanovil schválený rozpočet na rok 2022 a o 13,7 % (+7,7 mld. Kč) více než byla skutečnost roku 2022. Odvody podle daně z přidané hodnoty jsou rozpočtovány ve výši 9,0 mld. Kč (+1,4 mld. Kč), odvody podle hrubého národního důchodu, vč. příslušných korekcí, ve výši 53,5 mld. Kč (+3,1 mld. Kč) a odvody podle objemu nerecyklovaných plastových obalů ve výši 2 mld. Kč. Rozpočet bude v průběhu roku upravován zejména v návaznosti na aktualizace vyměřovacích základů pro odvody a podle aktualizovaného devizového kurzu.

Vládní rozpočtová rezerva se vytváří podle § 27 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve výši nejméně 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok k zajištění krytí nezbytných a nepředvídaných výdajů. Objem této rezervy na rok 2023 byl na základě zákona č. 449/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2023, stanoven na 10,8 mld. Kč v rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa, tj. 0,5 % výdajů státního rozpočtu. K 31. 3. 2023 byly uvolněny prostředky ve výši **2,9 mld. Kč**, z nichž 2,7 mld. Kč bylo převedeno kapitole Všeobecná pokladní správa na financování příspěvku na ubytování pro územní samosprávné celky dle usnesení vlády č. 30/2023.

Pro rok 2023 byla v rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa vytvořena v souvislosti s vysokým růstem cen energií mimořádná rezervní položka „**Prostředky na podporu hospodářství**“ v objemu 100 mld. Kč. Z ní bylo v průběhu 1. čtvrtletí uvolněno kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu 9 mld. Kč na kompenzace poskytované na dodávku elektřiny a plynu za stanovené ceny dle usnesení vlády č. 17/2023.

3.2 Kapitálové výdaje

Státní rozpočet na rok 2023 stanovil rozsah **kapitálových výdajů** ve výši **202,1 mld. Kč**, což představuje proti schválenému rozpočtu roku 2022 snížení o 13,1 mld. Kč, tj. o 6,1 %, proti skutečnosti dosažené v roce 2022 pak o 16,1 mld. Kč, tj. o 8,7 % více. K meziročnímu poklesu rozpočtovaných kapitálových výdajů dochází u výdajů, které jsou kryty příjmy z rozpočtu EU a FM (o 50,5 mld. Kč), u kapitálových výdajů krytých z tuzemských zdrojů dochází naopak k nárůstu o 37,4 mld. Kč. Z celkové rozpočtované výše 202,1 mld. Kč připadá na zdroje kryté z EU a FM 75,7 mld. Kč a 37,5 % celku (v roce 2022 to bylo 126,2 mld. Kč a 61,8 %) a na tuzemské zdroje 126,4 mld. Kč, tj. 62,5 % celku (ve skutečnosti roku 2022 to bylo 78,1 mld. Kč a 38,2 %).

Na základě novely rozpočtových pravidel (zákon č. 484/2020 Sb. ze dne 27. listopadu 2020) **došlo od 1. ledna 2022 k zásadním úpravám v oblasti programového financování**. Jejich hlavním cílem bylo rozšíření Rozpočtového informačního systému programového financování (RISPF) o chybějící informace o neinvestičních dotacích tak, aby rozpočtový systém disponoval uceleným přehledem o všech dotacích a návratných finančních výpomocích poskytovaných ze státního rozpočtu. Stejným zákonem (již s účinností od 1. ledna 2021) došlo k vynětí investičních dotačních programů spolufinancovaných ze zdrojů EU a finančních mechanismů z modulu Evidenční dotační systém (EDS). Od 1. ledna 2022 jsou neinvestiční dotace hrazené z tuzemských zdrojů státního rozpočtu a veškeré dotace spolufinancované ze zdrojů fondů EU a finančních mechanismů vedeny v modulu Rozpočtový informační systém zjednodušené evidence dotací (RIS ZED), který se stal třetím modulem RISPF. Rozpočet na rok 2023 je prvním návrhem, při jehož sestavování byl tento modul využit. Používání modulu Správa majetku ve vlastnictví státu (SMVS) se výše uvedené změny nedotkly.

Celkové výdaje státního rozpočtu vedené v Rozpočtovém informačním systému programového financování jsou pro rok 2023 rozpočtovány ve výši 585,6 mld. Kč. Z celkových výdajů na financování programů připadá na RIS ZED částka 405,6 mld. Kč, na EDS částka 112,4 mld. Kč a na SMVS, tedy především na obnovu a pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku státu včetně souvisejících výdajů, částka 67,6 mld. Kč.

Výdaje na financování programů vedených v modulech EDS a SMVS obsahují nejen investiční výdaje v celkové výši 157,6 mld. Kč, ale také s nimi související výdaje neinvestiční v celkové výši 22,4 mld. Kč.

Z druhového hlediska jsou celkové kapitálové výdaje (202,1 mld. Kč) rozpočtovány nejvíce jako transfery rozpočtům ústřední úrovně – dotace státním fondům (84,0 mld. Kč), výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (45,4 mld. Kč), ostatní investiční výdaje (38,6 mld. Kč), transfery příspěvkovým a podobným organizacím (14,2 mld. Kč), rozpočtům územní úrovně (10,4 mld. Kč) a podnikatelům (8,5 mld. Kč). Většina prostředků rozpočtovaných v podseskupení „Ostatní investiční výdaje“ (38,6 mld. Kč) je určena na financování společných programů EU a ČR a v průběhu roku je rozpočtovými opatřeními přesunuta na jiné výdajové položky.

Z celkové částky 202,1 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadá na Ministerstvo dopravy** (76,7 mld. Kč, tj. 37,9 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu, meziroční pokles o 10,7 mld. Kč), Ministerstvo obrany (36,3 mld. Kč, nárůst o 12,3 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (19,5 mld. Kč, pokles o 8,2 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (15,0 mld. Kč, pokles o 3,7 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (10,1 mld. Kč, pokles o 707 mil. Kč), Ministerstvo vnitra (9,4 mld. Kč, pokles o 837 mil. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (8,2 mld. Kč, pokles o 2,7 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (7,5 mld. Kč, pokles o 381 mil. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (4,1 mld. Kč, snížení o 2,9 mld. Kč), Ministerstvo kultury (3,9 mld. Kč, nárůst o 1,4 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (3,5 mld. Kč, nárůst o 1,6 mld. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (1,8 mld. Kč, nárůst o 1,0 mld. Kč), Akademii věd ČR (1,1 mld. Kč, nárůst o 129 mil. Kč), Národní sportovní agentura (1,8 mld. Kč, nárůst o 1,0 mld. Kč), Ministerstvo financí (1,0 mld. Kč, pokles o 1 mil. Kč) atd.

Čerpání kapitálových výdajů v prvních třech měsících roku 2023 ve výši **36,1 mld. Kč** představovalo 17,8 % rozpočtu po změnách (203,1 mld. Kč) a bylo tak o 20,1 mld. Kč, tj. o 125,8 % vyšší než ve srovnatelném období roku 2022. To souvisí s meziročním zvýšením výdajů financovaných jak z národních zdrojů (o 10,6 mld. Kč), tak i výdajů, u nichž se předpokládá finanční krytí ze strany EU (o 9,5 mld. Kč). V absolutním vyjádření se meziročně nejvíce zvýšily investiční transfery státním fondům (o 15,1 mld. Kč), podnikatelům (o 2,0 mld. Kč) a příspěvkovým a podobným organizacím (o 1,5 mld. Kč). Z toho dotace Státnímu fondu dopravní infrastruktury se zvýšily o 11,0 mld. Kč, Státnímu fondu životního prostředí o 3,9 mld. Kč, Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu o 217 mil. Kč a fondům v působnosti Ministerstva kultury o 189 mil. Kč. Meziroční snížení dotací fondům v působnosti Ministerstva pro místní rozvoj bylo vykázáno ve výši 246 mil. Kč, když v 1. čtvrtletí 2023 nebyly zatím poskytnuty žádné prostředky. Z celkové čerpané částky 36,1 mld. Kč tvořilo využití nároků z nespotřebovaných výdajů 7,3 mld. Kč. Ze zahraničních zdrojů bylo uhrazeno 19,5 mld. Kč a z tuzemských zdrojů 16,5 mld. Kč.

Přehled o čerpání kapitálových výdajů v 1. čtvrtletí 2023 a srovnání s předchozím rokem podává následující tabulka.

Tabulka č. 8: Kapitálové výdaje podle druhového třídění (mld. Kč)

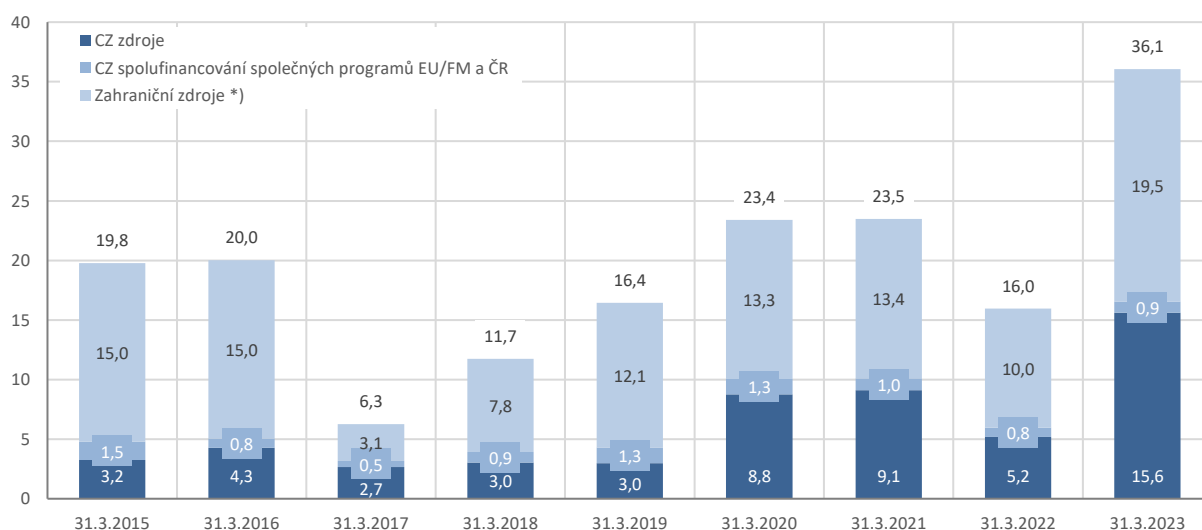
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	Skutečnost 1Q2022	Rozpočet 2023		Skutečnost 1Q2023	Plnění v %	Index 2023/2022 v %	Rozdíl skutečností 2023-2022
		schválený	po změnách				
Kapitálové výdaje státního rozpočtu - v tom:	15 968	202 059	203 072	36 053	17,8	225,8	20 085
Investiční nákupy a související výdaje	3 641	45 352	46 671	4 591	9,8	126,1	950
Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	258	3 990	4 143	413	10,0	159,8	154
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	3 383	41 363	42 523	4 177	9,8	123,5	794
Pozemky	0		3	1	32,5	9 566,5	1
Nadlimitní věcná břemena a právo stavby			1	0			
Nákup majetkových podílů a nároků		255	255		0,0		
Investiční transfery	12 161	117 830	120 782	31 132	25,8	256,0	18 971
podnikatelům	2 809	8 462	10 939	4 857	44,4	172,9	2 047
neziskovým a podobným osobám	476	395	546	556	101,9	116,8	80
rozpočtům ústřední úrovně (státním fondům)	4 251	84 003	82 198	19 311	23,5	454,3	15 060
rozpočtům územní úrovně	2 822	10 433	11 313	3 203	28,3	113,5	381
příspěvkovým a podobným organizacím	1 379	14 200	15 445	2 874	18,6	208,4	1 495
vlast. fondům a ve vztahu k útvarům bez právní osobnosti				31			31
fyzickým osobám	424		5	298	x	70,4	-125
do zahraničí		336	336	2	0,7		2
Investiční půjčené prostředky							
Ostatní kapitálové výdaje	166	38 622	35 364	330	0,9	199,0	164

Nejvíce investičních prostředků představovaly transfery rozpočtům ústřední úrovně (19,3 mld. Kč). Z toho směřovalo Státnímu fondu dopravní infrastruktury 13,9 mld. Kč, Státnímu fondu životního prostředí 4,1 mld. Kč (vše na zajištění realizace programu Nová zelená úsporám v rámci Národního plánu obnovy) a Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu 1,1 mld. Kč. Další prostředky byly určeny podnikatelům (4,9 mld. Kč), na výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (4,2 mld. Kč), rozpočtům územní úrovně (3,2 mld. Kč), příspěvkovým a podobným organizacím (2,9 mld. Kč), neziskovým a podobným osobám (556 mil. Kč), na výdaje na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku (413 mil. Kč) a fyzickým osobám (298 mil. Kč). Z kapitol státního rozpočtu nejvíce investičních výdajů vynaložilo Ministerstvo dopravy (14,5 mld. Kč, +11,6 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (4,9 mld. Kč, +3,9 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (3,6 mld. Kč, +264 mil. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (3,5 mld. Kč, +1,3 mld. Kč), Ministerstvo obrany (3,4 mld. Kč, +719 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (1,4 mld. Kč, +364 mil. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (1,4 mld. Kč, +610 mil. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (1,0 mld. Kč, +449 mil. Kč), Ministerstvo vnitra (899 mil. Kč, +447 mil. Kč), Akademie věd ČR (320 mil. Kč, +320 mil. Kč), Ministerstvo kultury (213 mil. Kč, +213 mil. Kč), Národní sportovní agentura (176 mil. Kč, -35 mil. Kč) a Ministerstvo financí (140 mil. Kč, +70 mil. Kč).

Pokud jde o kapitálové výdaje na spolufinancování společných programů EU a ČR, ty dosáhly 20,4 mld. Kč (ve stejném období roku 2022 to bylo 10,8 mld. Kč). Výdaje na spolufinancování programů EU a ČR byly čerpány zejména v rámci Národního plánu obnovy (5,9 mld. Kč), Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (4,5 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (3,3 mld. Kč), OP Doprava 2014+ (2,6 mld. Kč), OP Doprava – CF 2021+ (2,0 mld. Kč), Programu rozvoje venkova 2014+ (818 mil. Kč), OP Životní prostředí 2014+ (502 mil. Kč), Programu rozvoje venkova 2014+ EURI (235 mil. Kč), OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (228 mil. Kč), OP Doprava – ERDF 2021+ (200 mil. Kč), OP Životní prostředí – CF 2021+ (150 mil. Kč) a dalších.

Přehled o čerpání kapitálových výdajů podle zdrojů financování v porovnání s předchozími lety podává následující graf.

Graf č. 18: Kapitálové výdaje podle prostorové jednotky (mld. Kč)

**) Téměř všechny prostředky představují EU podíl určený na spolufinancování společných programů EU/FM a ČR. Dále se jedná o prostředky z NATO a jiné prostředky ze zahraničí.*

4 Tabulková část

Tabulka č. 1: Příjmy státního rozpočtu podle kapitol k 31. 3. 2023

Tabulka č. 2: Výdaje státního rozpočtu podle kapitol k 31. 3. 2023

Tabulka č. 1: Příjmy státního rozpočtu podle kapitol k 31. 3. 2023 (tis. Kč)

Kapitoly	Stav ČNB 31. 3. 2022	Schválený rozpočet 2023	Stav ČNB 31. 3. 2023	% plnění k SR	Index 2023/2022
301 Kancelář prezidenta republiky	14	60	1 891	3 152,1	13 313,7
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu	5 224	15 000	6 832	45,5	130,8
303 Senát Parlamentu	822	2 900	1 200	41,4	145,9
304 Úřad vlády ČR	18 778	18 397	3 733	20,3	19,9
305 Bezpeč. informační služba	66 660	250 000	70 991	28,4	106,5
306 Min. zahraničních věcí	89 342	964 935	116 202	12,0	130,1
307 Min. obrany	1 516 823	6 264 143	1 941 034	31,0	128,0
308 Národní bezpečnostní úřad	491	850	384	45,2	78,2
309 Kancelář veřejného ochránce práv	2 456	7 244	4 933	68,1	200,9
312 Min. financí	2 094 049	6 201 068	2 041 938	32,9	97,5
313 Min. práce a soc.věcí	146 051 047	678 345 880	161 323 236	23,8	110,5
314 Min. vnitra	2 962 497	13 467 448	3 867 696	28,7	130,6
315 Min. životního prostředí	7 109 580	94 315 430	6 712 450	7,1	94,4
317 Min. pro místní rozvoj	2 133 281	16 637 757	1 581 476	9,5	74,1
321 Grantová agentura ČR	1 225	0	1 659	x	135,4
322 Min. průmyslu a obchodu	2 768 202	23 862 861	3 968 792	16,6	143,4
327 Min. dopravy	1 134 875	29 053 763	2 694 651	9,3	237,4
328 Český telekomunikační úřad	1 730 440	1 065 230	1 253 483	117,7	72,4
329 Min. zemědělství	16 414 945	38 327 401	16 147 256	42,1	98,4
333 Min. školství, mládeže a tělovýchovy	178 038	10 396 878	377 957	3,6	212,3
334 Min. kultury	83 657	2 792 715	143 388	5,1	171,4
335 Min. zdravotnictví	982 851	5 577 440	1 083 062	19,4	110,2
336 Min. spravedlnosti	1 065 653	3 910 248	1 150 900	29,4	108,0
343 Úřad pro ochranu osobních údajů	442	1 000	323	32,3	73,1
344 Úřad průmyslového vlastnictví	77 389	285 891	85 126	29,8	110,0
345 Český statistický úřad	6 710	169 623	3 466	2,0	51,7
346 Český úřad zeměměřický a katastrální	409 288	1 550 712	324 451	20,9	79,3
348 Český báňský úřad	624	264 866	594	0,2	95,1
349 Energetický regulační úřad	81 592	335 242	8 249 824	2 460,9	10 111,1
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	5 960	8 800	4 132	47,0	69,3
355 Ústav pro studium totalitních režimů	1 157	0	478	x	41,3
358 Ústavní soud	548	0	70	x	12,8
359 Úřad Národní rozpočtové rady	5	0	7	x	141,8
361 Akademie věd ČR	83	393	23	5,8	27,3
362 Národní sportovní agentura	491	0	1 414	x	288,0
364 Digitální a informační agentura	0	0	0	x	x
371 Úřad pro dohled nad hospod. politic. stran a politic. hnutí	24	0	11	x	46,7
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	1 048	3 500	1 242	35,5	118,5
373 Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	39	0	89	x	227,9
374 Správa st. hmotných rezerv	25 974	40 000	37 704	94,3	145,2
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost	235 251	235 361	236 766	100,6	100,6
376 Generální inspekce bezpečnostních sborů	14 946	78 898	17 496	22,2	117,1
377 Technologická agentura ČR	21 927	734 273	22 963	3,1	104,7
378 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	31	4 550	291	6,4	939,6
381 Nejvyšší kontrolní úřad	428	626	189	30,3	44
Celkem kap. 301-381	187 294 908	935 191 381	213 481 804	22,8	114,0
396 Státní dluh	0	0	0	x	x
397 Operace státních finančních aktiv	696 265	2 611 500	1 066 321	40,8	153,1
398 Všeobecná pokladní správa	168 251 058	990 151 261	187 936 211	19,0	111,7
Celkem	356 242 232	1 927 954 141	402 484 335	20,9	113,0

Zdroj: MF

Tabulka č. 2: Výdaje státního rozpočtu k 31. 3. 2023 (tis. Kč)

Kapitoly	Stav ČNB 31.03.2022	Schválený rozpočet 2023	Stav ČNB 31.03.2023	% plnění k SR	Index 2023/2022
301 Kancelář prezidenta republiky	77 185	431 518	86 785	20,1	112,4
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu	285 555	1 552 675	337 557	21,7	118,2
303 Senát Parlamentu	104 122	661 350	127 087	19,2	122,1
304 Úřad vlády ČR	128 947	1 403 336	167 909	12,0	130,2
305 Bezpeč. informační služba	459 887	2 227 190	409 506	18,4	89,0
306 Min. zahraničních věcí	1 857 079	9 999 525	2 076 875	20,8	111,8
307 Min. obrany	15 741 282	111 808 741	18 333 317	16,4	116,5
308 Národní bezpečnostní úřad	53 401	332 031	49 946	15,0	93,5
309 Kancelář veřejného ochránce práv	23 547	162 240	27 189	16,8	115,5
312 Min. financí	3 671 154	23 959 622	4 160 872	17,4	113,3
313 Min. práce a soc.věcí	193 156 549	899 423 654	237 665 790	26,4	123,0
314 Min. vnitra	15 475 665	99 733 224	18 794 697	18,8	121,4
315 Min. životního prostředí	1 944 793	19 824 751	6 052 785	30,5	311,2
317 Min. pro místní rozvoj	4 381 663	22 548 519	4 643 635	20,6	106,0
321 Grantová agentura ČR	524 112	4 657 413	2 550 496	54,8	486,6
322 Min. průmyslu a obchodu	7 977 996	53 790 688	39 141 590	72,8	490,6
327 Min. dopravy	5 840 786	112 700 867	22 234 251	19,7	380,7
328 Český telekomunikační úřad	100 522	2 222 277	107 425	4,8	106,9
329 Min. zemědělství	21 858 462	57 485 751	17 863 811	31,1	81,7
333 Min. školství, mládeže a tělovýchovy	60 520 892	265 023 032	95 071 780	35,9	157,1
334 Min. kultury	2 937 805	18 512 591	4 450 997	24,0	151,5
335 Min. zdravotnictví	4 406 332	15 592 523	2 398 230	15,4	54,4
336 Min. spravedlnosti	5 681 347	36 537 616	6 662 355	18,2	117,3
343 Úřad pro ochranu osobních údajů	24 601	189 696	31 927	16,8	129,8
344 Úřad průmyslového vlastnictví	28 773	232 509	35 230	15,2	122,4
345 Český statistický úřad	223 580	1 374 418	279 325	20,3	124,9
346 Český úřad zeměměřický a katastrální	601 913	3 905 602	608 501	15,6	101,1
348 Český báňský úřad	26 442	189 508	27 741	14,6	104,9
349 Energetický regulační úřad	46 582	306 644	51 297	16,7	110,1
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	45 018	273 353	51 802	19,0	115,1
355 Ústav pro studium totalitních režimů	28 534	193 809	30 255	15,6	106,0
358 Ústavní soud	33 342	241 413	46 704	19,3	140,1
359 Úřad Národní rozpočtové rady	3 864	26 287	4 150	15,8	107,4
361 Akademie věd ČR	1 395 419	7 177 503	1 697 014	23,6	121,6
362 Národní sportovní agentura	456 608	6 908 297	1 132 645	16,4	248,1
364 Digitální a informační agentura	0	0	186	x	x
371 Úřad pro dohled nad hospod. politic. stran a politic. hnutí	4 082	33 383	5 250	15,7	128,6
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	11 389	74 918	13 729	18,3	120,6
373 Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	3 630	23 320	5 377	23,1	148,1
374 Správa st. hmotných rezerv	567 992	3 778 578	710 335	18,8	125,1
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost	78 117	472 955	88 116	18,6	112,8
376 Generální inspekce bezpečnostních sborů	78 560	519 504	83 021	16,0	105,7
377 Technologická agentura ČR	1 356 084	6 327 572	5 104 131	80,7	376,4
378 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	68 260	616 610	98 984	16,1	145,0
381 Nejvyšší kontrolní úřad	189 372	630 992	174 205	27,6	92,0
Celkem kap. 301-381	352 481 246	1 794 088 005	493 694 809	27,5	140,1
396 Státní dluh	7 925 294	69 966 880	16 365 434	23,4	206,5
397 Operace státních finančních aktiv	545	380 000	505	0,1	92,7
398 Všeobecná pokladní správa	54 975 524	358 519 256	58 608 900	16,3	106,6
Celkem	415 382 608	2 222 954 141	568 669 648	25,6	136,9

Zdroj: MF

II. Zpráva o řízení státního dluhu

1 Vývoj a stav státního dluhu

1.1 Vývoj státního dluhu v 1. čtvrtletí 2023

Státní dluh se od 1. ledna do 31. března 2023 zvýšil z 2 894,8 mld. Kč na 2 997,0 mld. Kč, tj. o 102,2 mld. Kč, respektive 3,5 %, přičemž vnitřní státní dluh vzrostl o 199,4 mld. Kč a korunová hodnota vnějšího státního dluhu se snížila o 97,2 mld. Kč.

Tabulka č. 9: Vývoj státního dluhu v 1. čtvrtletí 2023 (mil. Kč)

	Stav 1.1.2023	Výpůjční operace (a)	Splátky (b)	Kurzové rozdíly a ostatní vlivy (c)	Změna (a-b+c)	Stav 31.3.2023
STÁTNÍ DLUH CELKEM	2 894 838	314 022	203 938	-7 887	102 197	2 997 036
Vnitřní dluh	2 605 972	290 282	89 261	-1 619	199 403	2 805 375
Státní pokladniční poukázky	0	142 196	48 675	-655	92 866	92 866
Státní dluhopisy pro občany	83 405	7 093	613		6 480	89 885
Středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na domácím trhu	2 521 302	140 993	38 790	-938	101 265	2 622 567
Krátkodobé zápůjčky	1 206		1 182	-24	-1 206	0
Směnky a nesplacené jmenovité hodnoty státních dluhopisů po datu splatnosti	58			-2	-2	56
Vnější dluh	288 867	23 740	114 677	-6 269	-97 206	191 661
Středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na zahraničních trzích	5 146			-280	-280	4 865
Přijaté úvěry	137 825		1 981	-3 076	-5 057	132 768
Krátkodobé zápůjčky	145 896	23 740	112 696	-2 913	-91 869	54 027

Zdroj: MF

Na konci 1. čtvrtletí 2023 nadále zůstává v měnové skladbě státního dluhu dominantní měnou česká koruna s podílem na celkovém státním dluhu dosahujícím více než 91 %. Podíl eura v měnové skladbě se oproti počátku roku 2023 snížil na hodnotu přesahující 8 %, zatímco podíl ostatních měn je zanedbatelný.

Tabulka č. 10: Měnová skladba státního dluhu

	1.1.2023	mld. Kč	%	31.3.2023	mld. Kč	%
CELKEM	v původní měně	2 894,84	100,00	v původní měně	2 997,04	100,00
CZK	2 587 735 154 870,13	2 587,74	89,39	2 740 320 636 645,54	2 740,32	91,43
EUR	12 521 561 041,56	301,96	10,43	10 721 561 041,56	251,85	8,40
JPY	30 000 000 000,00	5,15	0,18	30 000 000 000,00	4,87	0,16

Poznámka: K 31. březnu 2023 byly dluhy ve výši 469 mil. CHF pokryty jednotnou evropskou měnou v rámci řízení disponibilní likvidity státní pokladny prostřednictvím devizových swapů, které nejsou součástí státních finančních pasiv tvořících státní dluh podle § 36 odst. 8 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Zdroj: MF

1.2 Emise a splátky dluhových instrumentů a realizace zápůjček

V průběhu 1. čtvrtletí 2023 probíhala pravidelná emisní činnost státu, a to zejména za účelem financování splátek státního dluhu a průběžného krytí schodku státního rozpočtu, když Ministerstvo financí (dále též „ministerstvo“) vydalo korunové státní dluhopisy se splatností nad jeden rok v celkové jmenovité hodnotě 148 086 mil. Kč.

Celkové výpůjční operace státu v 1. čtvrtletí 2023 dosáhly 314 022 mil. Kč, přičemž výpůjční operace vnitřního dluhu představovaly 290 282 mil. Kč a výpůjční operace vnějšího dluhu pak 23 740 mil. Kč.

Celkové splátky státního dluhu v 1. čtvrtletí 2023 činily 203 938 mil. Kč, přičemž splátky vnitřního dluhu činily 89 261 mil. Kč a splátky vnějšího dluhu činily 114 677 mil. Kč.

1.2.1 Státní pokladniční poukázky

V 1. čtvrtletí 2023 bylo realizováno celkem 6 aukcí korunových státních pokladničních poukázek, a to se splatnostmi 4, 13 a 26 týdnů. Celkové výpůjční operace realizované prostřednictvím emisí korunových státních pokladničních poukázek činily 94 561 mil. Kč, přičemž veškeré tyto operace byly realizovány na primárním trhu. Celková jmenovitá hodnota splátek těchto instrumentů činila 48 675 mil. Kč a jejich stav na konci 1. čtvrtletí 2023 tak dosahoval 45 886 mil. Kč.

Dále ministerstvo vydalo na domácím trhu podle českého práva 2 emise státních pokladničních poukázek denominovaných v jednotné evropské měně v celkové jmenovité hodnotě 2 000 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu emise činil 47 635 mil. Kč, přičemž jejich stav na konci 1. čtvrtletí 2023 dosahoval 46 980 mil. Kč.

Celková jmenovitá hodnota státních pokladničních poukázek v oběhu se tak v průběhu 1. čtvrtletí 2023 zvýšila z 0 mil. Kč na 92 866 mil. Kč.

Tabulka č. 11: Přehled aukcí státních pokladničních poukázek v 1. čtvrtletí 2023

Číslo emise	Datum emise	Datum splatnosti	Prodáno	Částka získaná primární aukcí	Doba splatnosti	Výnos
			(mil. Kč)	(mil. Kč)	(dny)	(% pa)
873	13.1.2023	10.2.2023	15 186,00	15 110,44	28	6,429
875	27.1.2023	28.4.2023	24 295,00	23 907,87	91	6,406
876	3.2.2023	3.3.2023	17 318,00	17 232,44	28	6,383
877	10.2.2023	11.8.2023	14 812,00	14 353,89	182	6,313
879	24.2.2023	26.5.2023	6 779,00	6 673,11	91	6,277
880	3.3.2023	31.3.2023	16 171,00	16 093,34	28	6,204
Celkem			94 561,00	93 371,09		
			(mil. EUR)	(mil. EUR)	(dny)	(% pa)
874	20.1.2023	21.4.2023	1 000,00	993,70	91	2,508
878	17.2.2023	18.8.2023	1 000,00	984,56	182	3,102
Celkem			2 000,00	1 978,26		

Zdroj: MF

1.2.2 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydávané na domácím trhu

V 1. čtvrtletí 2023 byly na primárním trhu prodány prostřednictvím 17 aukcí korunové střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy v celkové jmenovité hodnotě 103 703 mil. Kč, z toho 96 167 mil. Kč činily emise fixně úročených státních dluhopisů a 7 536 mil. Kč emise variabilně úročených státních dluhopisů.

Tabulka č. 12: Přehled aukcí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů v 1. čtvrtletí 2023

Číslo emise a tranše	Datum tranše (emise)	Datum splatnosti	Jmenovitá hodnota tranše	Částka získaná primární aukcí ¹	Kupón	Výnos do splatnosti	Průměrný spread proti PRIBORU
			(mil. Kč)	(mil. Kč)	(%)	(% pa)	bps
89, 25. tranše	13.1.2023	17.9.2025	3 719,04	3 477,26	2,40	5,052	-
149, 8. tranše	13.1.2023	12.12.2028	14 441,95	15 191,54	5,50	4,466	-
142, 6. tranše	13.1.2023	30.7.2037	8 562,04	6 366,53	1,95	4,368	-
100, 29. tranše	27.1.2023	10.2.2027	3 043,96	2 553,83	0,25	4,723	-
150, 11. tranše	27.1.2023	30.9.2030	9 801,00	10 170,11	5,00	4,404	-
142, 7. tranše	27.1.2023	30.7.2037	7 293,00	5 442,77	1,95	4,343	-
150, 12. tranše	10.2.2023	30.9.2030	9 695,05	9 990,37	5,00	4,513	-
139, 19. tranše	10.2.2023	31.10.2031	7 535,66	7 532,55	VAR	-	0,665
125, 23. tranše	10.2.2023	24.4.2040	2 149,93	1 365,58	1,50	4,620	-
149, 9. tranše	24.2.2023	12.12.2028	9 054,00	9 279,45	5,50	4,977	-
138, 20. tranše	24.2.2023	23.6.2032	4 100,00	3 174,63	1,75	4,809	-
145, 11. tranše	24.2.2023	30.5.2035	2 398,00	2 112,90	3,50	4,803	-
150, 13. tranše	10.3.2023	30.9.2030	8 293,07	8 296,11	5,00	4,986	-
142, 8. tranše	10.3.2023	30.7.2037	3 072,74	2 166,73	1,95	4,841	-
149, 10. tranše	24.3.2023	12.12.2028	7 156,23	7 474,20	5,50	4,583	-
145, 12. tranše	24.3.2023	30.5.2035	2 682,10	2 425,59	3,50	4,537	-
125, 24. tranše	24.3.2023	24.4.2040	704,78	450,17	1,50	4,598	-
Celkem			103 702,55	97 470,33			

¹ Bez poměrných výnosů.

Zdroj: MF

V průběhu 1. čtvrtletí 2023 byly na sekundárním trhu realizovány výměnné operace, u kterých dochází v rámci jedné transakce k současnému prodeji určité emise střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů z majetkového účtu ministerstva a zpětnému odkupu jiné emise těchto dluhopisů.

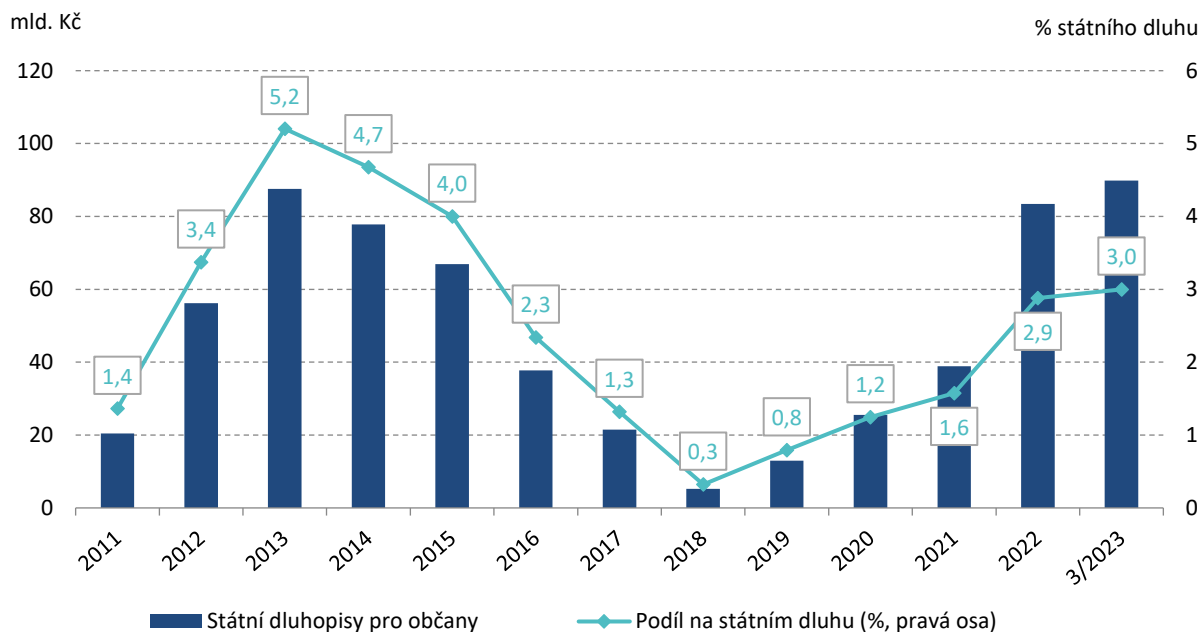
Ministerstvo vyměnilo z vlastního majetkového účtu prostřednictvím 122 výměnných operací střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy v celkové jmenovité hodnotě 38 790 mil. Kč za střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy v celkové jmenovité hodnotě 37 290 mil. Kč.

Celková jmenovitá hodnota střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu v oběhu se zvýšila z 2 521 302 mil. Kč na počátku roku 2023 o 101 265 mil. Kč na 2 622 567 mil. Kč na konci 1. čtvrtletí 2023.

1.2.3 Státní dluhopisy pro občany

Na počátku roku 2023 činila jmenovitá hodnota státních dluhopisů určených pro občany v oběhu 83 405 mil. Kč. V průběhu 1. čtvrtletí 2023 došlo k vydání osmi tranší dluhopisů určených pro občany ve formě reinvestice výnosů v celkové jmenovité hodnotě 7 093 mil. Kč. V průběhu 1. čtvrtletí 2023 dále došlo ke splacení dluhopisů pro občany před datem splatnosti na základě uplatnění práva držitelů v celkové jmenovité hodnotě 613 mil. Kč. Na konci 1. čtvrtletí 2023 tak činila jmenovitá hodnota státních dluhopisů určených pro občany celkem 89 885 mil. Kč, tj. 3,0 % celkového státního dluhu.

Graf č. 19: Vývoj jmenovité hodnoty státních dluhopisů pro občany v oběhu

Zdroj: MF

1.2.4 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydávané na zahraničních trzích

Na počátku roku 2023 činila korunová hodnota střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na zahraničních trzích v oběhu 5 146 mil. Kč. V průběhu 1. čtvrtletí 2023 došlo ke snížení korunové hodnoty střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na zahraničních trzích v důsledku kurzových rozdílů o 280 mil. Kč. Na konci 1. čtvrtletí 2023 tak korunová hodnota střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na zahraničních trzích v oběhu dosáhla hodnoty 4 865 mil. Kč.

1.2.5 Státní dluhopisy celkem

Celková jmenovitá hodnota státních dluhopisů v oběhu vzrostla v 1. čtvrtletí 2023 o 200 331 mil. Kč z 2 609 853 mil. Kč na 2 810 184 mil. Kč.

Podíl státních pokladničních poukázek na celkovém státním dluhu na počátku roku 2023 činil 0,0 %, zatímco na konci 1. čtvrtletí 2023 se zvýšil na 3,1 %. Podíl ostatních státních dluhopisů se přitom rovněž zvýšil z 90,2 % k 1. lednu 2023 na 90,7 % k 31. březnu 2023.

1.2.6 Přijaté úvěry

V průběhu 1. čtvrtletí 2023 nedošlo k přijetí žádné nové tranše úvěrů.

V průběhu 1. čtvrtletí 2023 se uskutečnily splátky úvěrů od Evropské investiční banky v celkové výši 1 981 mil. Kč, v tom 1 009 mil. Kč představovala řádná splátka druhé tranše úvěru na výstavbu Pražského okruhu část A, 400 mil. Kč řádná splátka druhé tranše rámcového úvěru vodního hospodářství III, 450 mil. Kč předčasné splacení deváté tranše projektu Prevence před povodněmi II, 77 mil. Kč dílčí splátky úvěru pro Masarykovu univerzitu, 33 mil. Kč dílčí splátky úvěru na odstraňování povodňových škod z roku 2002 a 11 mil. Kč dílčí splátky úvěru na výstavbu Pražského okruhu část A.

V důsledku kurzových rozdílů pak došlo ke snížení korunové hodnoty úvěrů přijatých od Evropské investiční banky o 76 mil. Kč a celkem se tak korunová hodnota těchto úvěrů v 1. čtvrtletí 2023 snížila z 22 073 mil. Kč na 20 016 mil. Kč.

Na počátku roku 2023 dosahovala korunová hodnota úvěru přijatého od Rozvojové banky Rady Evropy určeného na financování výdajů spojených s pandemií koronaviru SARS-CoV-2 výše 7 235 mil. Kč. V důsledku kurzových rozdílů došlo ke snížení korunové hodnoty tohoto úvěru o 188 mil. Kč a na konci 1. čtvrtletí 2023 tak činila tato hodnota 7 047 mil. Kč.

Na počátku roku 2023 činila korunová hodnota zápůjček z titulu finanční pomoci z nástroje na podporu zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (tzv. „SURE“) 108 518 mil. Kč. V důsledku kurzových rozdílů došlo ke snížení korunové hodnoty těchto zápůjček od Evropské unie o 2 813 mil. Kč a na konci 1. čtvrtletí 2023 tak činila tato hodnota 105 705 mil. Kč.

Korunová hodnota všech přijatých úvěrů tak ke konci 1. čtvrtletí 2023 činila 132 768 mil. Kč.

1.2.7 Krátkodobé zápůjčky a repo operace, devizové swapy a státem vystavené směnky

Na počátku roku 2023 činila celková korunová hodnota zápůjček v podobě depozitních operací denominovaných v cizích měnách 147 102 mil. Kč, z čehož 145 896 mil. Kč bylo přijato od zahraničních protistran a 1 206 mil. Kč od domácích protistran. V průběhu 1. čtvrtletí 2023 byly od zahraničních protistran přijaty zápůjčky ve formě depozitních operací ve výši 1 000 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu přijetí činil 23 740 mil. Kč.

V průběhu 1. čtvrtletí 2023 byly splaceny zápůjčky přijaté od zahraničních protistran ve formě depozitních operací ve výši 4 750 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu splatnosti činil 112 696 mil. Kč. Domácím protistranám pak byly splaceny zápůjčky ve formě depo operací ve výši 50 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu splacení činil 1 182 mil. Kč. Celkem tak byly v průběhu 1. čtvrtletí 2023 splaceny zápůjčky denominované v cizích měnách v korunovém ekvivalentu 113 878 mil. Kč.

Celková korunová hodnota zápůjček denominovaných v cizích měnách na konci 1. čtvrtletí 2023 činila 54 027 mil. Kč, přičemž tato suma byla dána výhradně zápůjčkami přijatými od zahraničních protistran.

V průběhu 1. čtvrtletí 2023 byly v rámci řízení disponibilní likvidity státní pokladny realizovány devizové swapy k pokrytí frankových dluhů v celkové výši 469 mil. CHF. Jejich celková hodnota se v průběhu 1. čtvrtletí 2023 snížila o 2 mil. CHF a na jeho konci činila 469 mil. CHF, respektive 11 043 mil. Kč v korunovém vyjádření.

V souladu s § 36 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (dále též „rozpočtová pravidla“), jsou součástí státního dluhu rovněž dluhy ze státem vystavených smének, jejichž stav ke konci 1. čtvrtletí 2023 činil 2 mil. Kč.

1.2.8 Nesplacené jmenovité hodnoty státních dluhopisů po datu splatnosti

K datu 1. ledna 2022 v souvislosti s nabytím účinnosti změny zákona o rozpočtových pravidlech byly do vykazování státního dluhu České republiky v národní metodice zařazeny rovněž dluhy státu odpovídající

původní výši jmenovité hodnoty dříve vydaných státních dluhopisů po datu jejich splatnosti nebo po datu, ke kterému vlastník státních dluhopisů požádal o jejich splacení před stanoveným datem splatnosti v souladu s příslušnými emisními podmínkami a způsobem těmto emisním podmínkám odpovídajícím, a to maximálně po dobu, než dojde k promlčení práva spojeného s dluhopisy ve lhůtě stanovené zvláštními právními předpisy platnými v době, kdy mohlo být právo uplatněno poprvé.

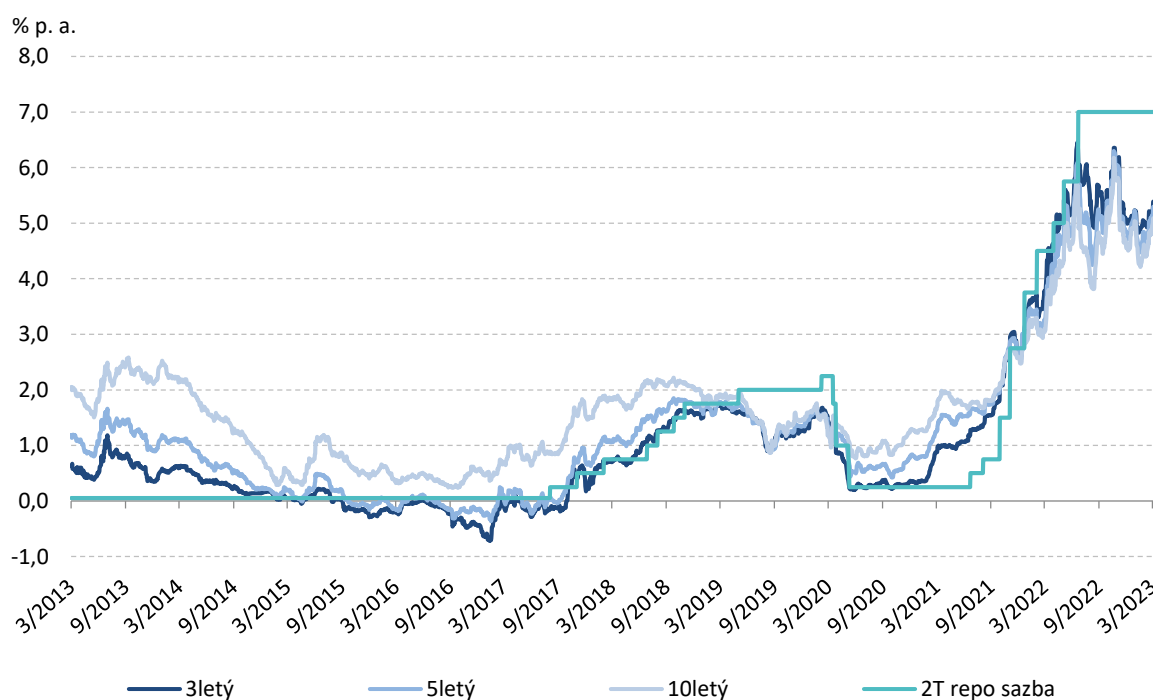
Na počátku roku 2023 činily nesplacené jmenovité hodnoty státních dluhopisů po datu splatnosti celkové výše 54 mil. Kč a stejné výše dosahovaly i na konci 1. čtvrtletí 2023.

1.3 Vývoj na finančních trzích a ratingové hodnocení České republiky

Na začátku 1. čtvrtletí 2023 došlo na domácím trhu střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů k poklesu výnosů státních dluhopisů po celé délce výnosové křivky, přičemž výnosy začaly opět růst od poloviny ledna a s výkyvy v růstovém trendu pokračovaly do začátku března. Výnosy státních dluhopisů benchmarkového portfolia se nicméně na konci 1. čtvrtletí 2023 nacházely na nižší úrovni ve srovnání s koncem roku 2022. Na situaci na dluhopisových trzích měly i nadále silný vliv tržní nejistoty vyvolané vývojem situace na Ukrajině a jejím dopadům na domácí a zahraniční finanční trhy a očekávání investorů ohledně dalšího vývoje úrokových sazeb České národní banky a hlavních světových centrálních bank. Evropská centrální banka v průběhu 1. čtvrtletí 2023 dvakrát zvýšila úrokovou sazbu pro hlavní refinanční operace, a to z 2,50 % p. a. na 3,00 % p. a. na začátku února a dále v březnu na 3,50 % p. a. V 1. čtvrtletí 2023 Česká národní banka ponechala sazby beze změny, přičemž dvoutýdenní repo sazba se nachází na úrovni 7,00 % p. a., a je tak nejvyšší od konce roku 1999.

V průběhu 1. čtvrtletí 2023 dosahovala výnosová křivka státních dluhopisů stále inverzního tvaru, když výnosy státních dluhopisů s kratší dobou do splatnosti dosahovaly vyšších hodnot než výnosy dluhopisů s delší dobou do splatnosti. Na konci března 2023 dosahoval výnos 3letého státního dluhopisu hodnoty 5,4 % p. a., 5letého dluhopisu 5,0 % p. a. a 10letého dluhopisu 4,6 % p. a. Z dlouhodobého hlediska se ale nominální výnosy státních dluhopisů vzhledem k vývoji inflace v reálném vyjádření pohybují stále v záporných hodnotách.

Graf č. 20: Vývoj výnosů státních dluhopisů a měnově-politické sazby ČNB

Zdroj: MTS, MF

Česká republika má přiděleno nejvyšší celkové ratingové hodnocení ze všech zemí střední a východní Evropy a několik let se již pohybuje také nad průměrným ratingovým hodnocením členských zemí eurozóny.

Dlouhodobě patří mezi spolehlivé emitenty státních dluhopisů, což potvrzují vysoká ratingová hodnocení všech hlavních ratingových agentur s mezinárodní působností.

V průběhu 1. čtvrtletí 2023 došlo k potvrzení stávajícího ratingového hodnocení ze strany ratingové agentury Fitch Ratings na úrovni AA- pro dlouhodobé závazky v domácí i zahraničních měnách, a dále ratingové agentury ACRA na úrovni AA pro dlouhodobé závazky v domácí i zahraničních měnách.

Tabulka č. 13: Ratingové hodnocení České republiky

Ratingová agentura	Domácí dlouhodobé závazky	Výhled	Zahraniční dlouhodobé závazky	Výhled	Udělen/potvrzen
Moody's	Aa3	Negativní	Aa3	Negativní	5.8.2022
S&P Global Ratings	AA	Stabilní	AA-	Stabilní	14.10.2022
Fitch Ratings	AA-	Negativní	AA-	Negativní	3.3.2023
JCR	AA	Stabilní	AA-	Stabilní	14.4.2022
R&I	AA-	Negativní	AA-	Negativní	19.12.2022
Scope Ratings	AA	Negativní	AA	Negativní	8.7.2022
ACRA	AA	Stabilní	AA	Stabilní	27.1.2023

Zdroj: Moody's, S&P Global Ratings, Fitch Ratings, JCR, R&I, Scope Ratings, ACRA

2 Příjmy a výdaje kapitoly Státní dluh

V souladu s § 34 odst. 8 zákona o rozpočtových pravidlech je v rámci rozpočtového roku prováděno sečtení a vzájemné započtení korunových i eurových příjmů a výdajů kapitoly 396 – Státní dluh (dále též „kapitoly“), jestliže souvisejí s řízením likvidity státní pokladny nebo řízením státního dluhu, včetně poplatků.

V 1. čtvrtletí 2023 bylo vypořádání korunových příjmových a výdajových toků se státním rozpočtem, tj. převody mezi korunovým vypořádacím a rozpočtovým účtem kapitoly, realizováno s měsíční periodicitou. Jelikož v každém měsíci 1. čtvrtletí 2023 úrokové výdajové toky převýšily úrokové příjmové toky, tj. celková bilance příjmových a výdajových toků byla záporná, byly v těchto měsících výsledkem vzájemného zápočtu úrokových příjmů a výdajů vždy výdaje a kapitola tak vykázala výhradně úrokové výdaje.

V 1. čtvrtletí 2023 nebylo vypořádání eurových příjmových a výdajových toků se státním rozpočtem, tj. výměna salda sečtených a vzájemně započtených eurových toků prostřednictvím operace na devizovém trhu za koruny a následný převod těchto korunových prostředků mezi korunovým vypořádacím a rozpočtovým účtem kapitoly v rámci standardního měsíčního vypořádání, realizováno. Tato skutečnost měla za následek, že příslušné kategorie příjmových a výdajových eurových toků, tj. přijaté úroky z eurových úvěrů poskytnutých dle § 35 odst. 5 zákona o rozpočtových pravidlech, přijaté úroky z eurových reverzních repo operací s kolaterálem poukázek České národní banky a střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů, eurové úroky přijaté z vkladů na účtech, výdaje na úroky z přijatých zápůjček v podobě depozitních operací denominovaných v cizích měnách, výdaje na diskonty státních pokladničních poukázek denominované v jednotné evropské měně, výdaje na derivátové operace denominované v jednotné evropské měně a výdaje na eurové poplatky spojené s obsluhou státního dluhu (dále též „poplatky“), nebyly v 1. čtvrtletí 2023 součástí výdajů kapitoly.

Celkové rozpočtované i skutečné příjmy v 1. čtvrtletí 2023 byly nulové, stejně jako v 1. čtvrtletí 2022.

Výdaje kapitoly v 1. čtvrtletí 2023 činily 16 365 mil. Kč, což je 23,4 % schváleného rozpočtu. Tyto výdaje byly dány převážně úrokovými výdaji ve výši 16 334 mil. Kč, což je 23,7 % schváleného rozpočtu, poplatky činily 31 mil. Kč, což je 3,1 % schváleného rozpočtu.

Z celkových úrokových výdajů ve výši 16 334 mil. Kč činí úrokové výdaje na vnitřní dluh 16 126 mil. Kč a úrokové výdaje na vnější dluh 132 mil. Kč. Peněžní plnění nahrazující úrok majitelům vybraných účtů státní pokladny pak činí 77 mil. Kč.

V 1. čtvrtletí 2022 činily výdaje kapitoly 7 925 mil. Kč, přičemž úrokové výdaje činily 7 848 mil. Kč a poplatky 78 mil. Kč. Výdaje kapitoly v 1. čtvrtletí 2023 tak byly o 8 440 mil. Kč vyšší než celkové výdaje kapitoly v 1. čtvrtletí 2022. Úrokové výdaje byly přitom v 1. čtvrtletí 2023 oproti 1. čtvrtletí 2022 vyšší o 8 487 mil. Kč, zatímco poplatky byly meziročně nižší o 46 mil. Kč.

Tabulka č. 14: Výdaje kapitoly Státní dluh (mil. Kč)

Ukazatel	Skutečnost	Rozpočet 2023		Skutečnost	%	Index
	1. čtvrtletí 2022	Schválený	Po změnách	1. čtvrtletí 2023	Plnění	2023/2022
1	2	3	4	5	6 = 5 : 4	7 = 5 : 2
Výdaje kapitoly celkem	7 925	69 967	69 967	16 365	23,4	206,5
1. Úrokové výdaje celkem	7 848	68 967	68 967	16 334	23,7	208,1
na vnitřní dluh	7 540	64 017	64 017	16 126	25,2	213,9
na instrumenty peněžního trhu	-3 064	-11 250	-11 250	-4 136	36,8	135,0
na státní dluhopisy pro občany	147	11 500	11 500	7 318	63,6	4 965,3
na středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na domácím trhu	10 457	63 767	63 767	12 944	20,3	123,8
na vnější dluh	301	4 200	4 200	132	3,1	43,9
na středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na zahraničních trzích	193	1 000	1 000	0	0,0	0,0
na přijaté zápůjčky a úvěry	108	3 200	3 200	132	4,1	122,2
platební účty	7	750	750	77	10,2	1 113,0
2. Poplatky	78	1 000	1 000	31	3,1	40,1

Zdroj: MF

Vzhledem k nulovým příjmům kapitoly v 1. čtvrtletí 2023 jsou celkové i úrokové výdaje kapitoly rovny čistým celkovým, respektive čistým úrokovým výdajům. Čisté úrokové výdaje vnitřního dluhu jsou složeny z čistých úrokových výdajů instrumentů peněžního trhu, z čistých úrokových výdajů státních dluhopisů pro občany a z čistých úrokových výdajů střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu.

V 1. čtvrtletí 2023 čisté úrokové výdaje na vnitřní dluh činily 16 126 mil. Kč oproti 7 540 mil. Kč v 1. čtvrtletí 2022. Meziročně tak byly tyto výdaje vyšší o 8 586 mil. Kč.

Čisté úrokové výdaje střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu se meziročně zvýšily z 10 457 mil. Kč v 1. čtvrtletí 2022 na 12 944 mil. Kč v 1. čtvrtletí 2023, tj. o 2 487 mil. Kč, respektive 23,8 %. Tyto výdaje byly určeny především výplatami výnosů střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu v celkové výši 8 640 mil. Kč, dále diskonty střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu ve výši 8 193 mil. Kč a rovněž čistými výdajovými toky na výměnné operace státních dluhopisů ve výši 259 mil. Kč, snižovány byly naopak příjmovými toky spojenými s emisemi střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů na primárním trhu, kdy premie činily 1 960 mil. Kč a alikvotní úrokové výnosy 2 188 mil. Kč.

Meziroční růst čistých úrokových výdajů střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu byl dán především růstem výplat výnosů střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu o 5 116 mil. Kč v důsledku růstu stavu vydaných dluhopisů a zvýšení úrokových sazeb, dále zvýšením výdajů na diskonty střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na primárním trhu o 1 428 mil. Kč a konečně růstem čistých výdajů na výměnné operace státních dluhopisů o 259 mil. Kč.

Naopak v 1. čtvrtletí 2023 oproti 1. čtvrtletí 2022 došlo v důsledku zvýšení úrokových sazeb vydávaných dluhopisů k růstu příjmových toků spojených s alikvotními úrokovými výnosy na primárním trhu o 1 442 mil. Kč. Dále došlo ke zvýšení příjmových toků spojených s premiemi emisí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na primárním trhu o 1 438 mil. Kč a k poklesu čistých výdajů spojených s přímými prodeji střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů z majetkového účtu ministerstva o 1 436 mil. Kč.

Čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu v 1. čtvrtletí 2023 činily 4 136 mil. Kč, přičemž byly dány zejména přijatými úroky z operací řízení korunové likvidity státní pokladny (reverzních repo operací s kolaterálem v podobě poukázek České národní banky, SPP a SDD a depozitních operací) ve výši 5 325 mil. Kč a rovněž prostředky přijatými z titulu zápůjčních facilit státních dluhopisů ve formě kolateralizovaných zápůjček ve výši 806 tis. Kč.

Čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu v 1. čtvrtletí 2023 byly naopak snižovány výdajovými toky spojenými s diskonty emisí státních pokladničních poukázek ve výši 1 190 mil. Kč.

Oproti 1. čtvrtletí 2022, kdy čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu činily 3 064 mil. Kč, tak tyto vzrostly o 1 072 mil. Kč. Tento růst byl dán především významným růstem čistých úroků z operací řízení korunové likvidity státní pokladny o 2 029 mil. Kč zejména v důsledku výrazného zvýšení základní úrokové sazby České národní banky v průběhu 1. pololetí 2022 z 3,75 % p. a. až na 7,00 % p. a. Naopak ke snížení čistých příjmů přispěl zejména růst výdajů na diskonty státních pokladničních poukázek v 1. čtvrtletí 2023 oproti 1. čtvrtletí 2022 o 935 mil. Kč v důsledku meziročního růstu průměrných výnosů do splatnosti a vyšší celkové jmenovité hodnoty vydaných státních pokladničních poukázek.

Čisté úrokové výdaje na státní dluhopisy pro občany dosáhly v 1. čtvrtletí 2023 výše 7 318 mil. Kč, přičemž byly dány zejména reinvesticemi výnosů státních dluhopisů pro občany ve výši 7 261 mil. Kč, dále výplatami poměrného výnosu při splacení těchto dluhopisů před stanovenou dobou splatnosti na základě uplatnění práva držitelů ve výši 57 mil. Kč a konečně výplatami výnosů státních dluhopisů pro občany ve výši 4 tis. Kč. Čisté úrokové výdaje na státní dluhopisy pro občany se tak oproti 1. čtvrtletí 2022 meziročně zvýšily o 7 170 mil. Kč. Tento mimořádně výrazný růst byl především důsledkem skutečnosti, že v 1. čtvrtletí 2023 se do rozpočtových výdajů poprvé promítla reinvestice emise proti-inflačního Dluhopisu Republiky vydaného v lednu 2022 v celkové jmenovité hodnotě 41 019 mil. Kč, přičemž dopad vydání tohoto dluhopisu na státní rozpočet byl umocněn výrazným růstem výnosu emisí proti-inflačního Dluhopisu Republiky v 1. čtvrtletí 2023 oproti 1. čtvrtletí 2022 v důsledku akcelerace míry inflace.

Čisté úrokové výdaje na vnější dluh v 1. čtvrtletí 2023 byly dány výhradně čistými úrokovými výdaji na přijaté zápůjčky a úvěry. V 1. čtvrtletí 2023 čisté úrokové výdaje na vnější dluh činily 132 mil. Kč oproti 301 mil. Kč v 1. čtvrtletí 2022 a poklesly tak meziročně o 169 mil. Kč.

Čisté úrokové výdaje z titulu střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na zahraničních trzích v 1. čtvrtletí 2022 činily 193 mil. Kč, zatímco v 1. čtvrtletí 2022 byly nulové, a to v důsledku skutečnosti, že v 1. čtvrtletí 2023 docházelo k sečtení a vzájemné započtení eurových příjmů a výdajů kapitoly, které však v tomto období nebyly vypořádány se státním rozpočtem.

Čisté úrokové výdaje z přijatých zápůjček a úvěrů dosáhly v 1. čtvrtletí 2023 výše 132 mil. Kč, zatímco v 1. čtvrtletí 2022 činily 108 mil. Kč, tj. vzrostly meziročně o 24 mil. Kč. Tyto výdaje byly dány výhradně úrokovými výdaji spojenými s úvěry přijatými od Evropské investiční banky, přičemž růst těchto výdajů je důsledkem výrazného zvýšení úrokových sazeb v průběhu roku 2022.

Součástí úrokových výdajů kapitoly bylo v 1. čtvrtletí 2023 také peněžní plnění nahrazující úrok majitelům účtů podle § 3 písm. h) bodů 11 až 13 a 15 až 17 zákona o rozpočtových pravidlech ve výši 77 mil. Kč.

Z hlediska rozpočtové skladby byla převážná část úrokových výdajů ve výši 16 257 606 tis. Kč zaznamenána na položce 5141 – Úroky vlastní, zbývající část ve výši 76 727 tis. Kč pak byla zaznamenána na položce 5811 – Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu. Z poplatků byla rozhodující část ve výši 31 073 tis. Kč zaznamenána na položce 5144 – Úplaty dluhové služby, zatímco 29 tis. Kč na položce 5362 – Platby daní státnímu rozpočtu.

Zatímco celkové čisté výdaje kapitoly v 1. čtvrtletí 2023 dosáhly 16 365 mil. Kč, v 1. čtvrtletí 2022 celkové čisté výdaje činily 7 925 mil. Kč. Meziročně tak čisté výdaje kapitoly vzrostly o 8 440 mil. Kč.

3 Řízení likvidity státní pokladny v 1. čtvrtletí 2023

V rámci řízení likvidity korunové státní pokladny byly v 1. čtvrtletí 2023 provedeny krátkodobé investice s použitím kolaterálu poukázek České národní banky v celkové jmenovité hodnotě 3 267 432 mil. Kč, splátky

přítom dosáhly celkové jmenovité hodnoty 3 010 496 mil. Kč. V rámci těchto operací byla dosažena průměrná úroková sazba 6,8 % p. a. V rámci řízení likvidity eurové státní pokladny byly v 1. čtvrtletí 2023 provedeny krátkodobé investice s použitím kolaterálu poukázek České národní banky a střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů České republiky v celkové jmenovité hodnotě 13 074 mil. EUR, splátky přitom dosáhly celkové jmenovité hodnoty 10 841 mil. EUR. V rámci těchto operací byla dosažena průměrná úroková sazba 2,1 % p. a. Celkový čistý příjem z operací s použitím kolaterálu poukázek České národní banky a střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů České republiky vypořádaný se státním rozpočtem v 1. čtvrtletí 2023 činil 5 313,2 mil. Kč.

Celkový příjem v 1. čtvrtletí 2023 ze zápůjček poskytnutých v souladu s § 35 odst. 5 zákona o rozpočtových pravidlech majitelům účtů podle § 3 písm. h) zákona o rozpočtových pravidlech, činil 11,8 mil. Kč. Peněžní plnění nahrazující úrok majitelům účtů podle § 3 písm. h) bodů 11 až 13 a 15 až 17 zákona o rozpočtových pravidlech činilo v 1. čtvrtletí 2023 celkem 76,7 mil. Kč. Celkové čisté výdaje z těchto operací činily 64,9 mil. Kč.

K 31. březnu 2023 byly na majetkových účtech ministerstva evidovány poukázky České národní banky v celkové jmenovité hodnotě 386 600 mil. Kč, které představovaly hodnotu kolaterálu aktivních investičních operací a státní pokladniční poukázky v celkové jmenovité hodnotě 100 000 mil. Kč určené jako kolaterál výpůjčních repo operací pro případ posilování likvidity státní pokladny.

Tabulka č. 15: Porovnání čistých příjmů státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem v 1. čtvrtletí 2022 a 1. čtvrtletí 2023 (mil. Kč)

Čisté příjmy	1. čtvrtletí 2022	1. čtvrtletí 2023	2023/2022
z REPO operací	3 294	5 313	161,3
z DEPO operací	-5	-65	1 296,9
z devizových swapů	-	-	-
ze záůjčnických facilit	2	1	37,7
Celkem čisté příjmy dosažené při řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu	3 291	5 249	159,5
Emisní činnost a výpůjční operace v cizí měně se záporným výnosem ¹	21	0	0,0
Celkem čisté příjmy státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčnických operací se záporným výnosem	3 313	5 249	158,5

¹ Se zohledněním budoucích výdajů v podobě výplat kupónů do splatnosti těchto dluhopisů, pokud nebyly bez výnosu.

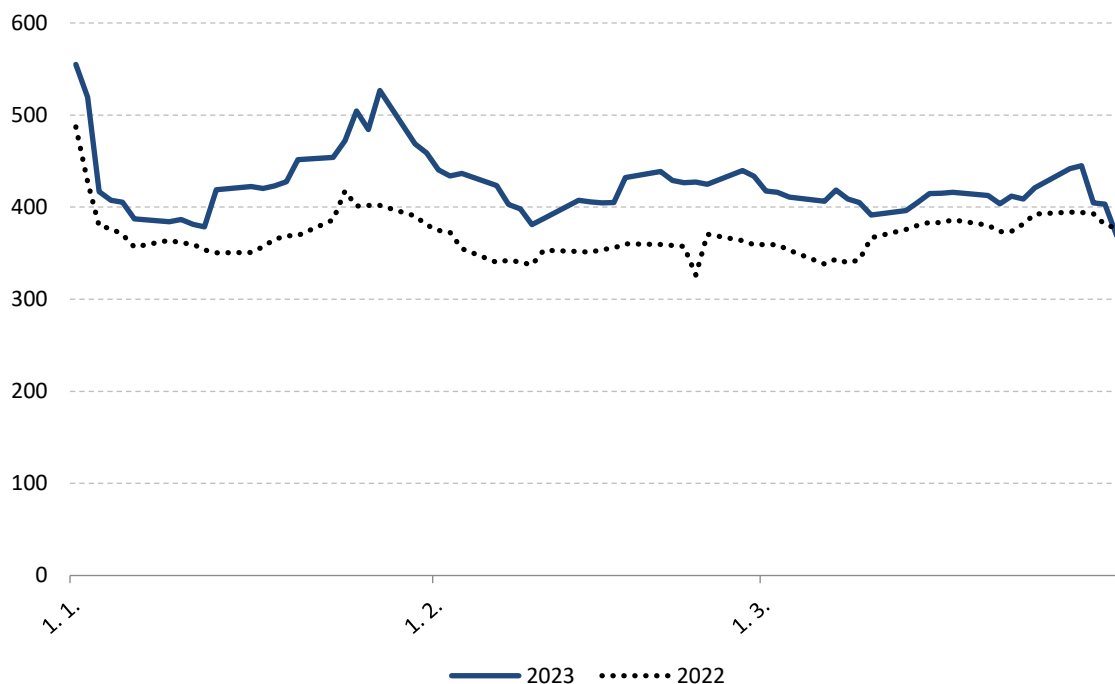
Zdroj: MF

Zatímco v 1. čtvrtletí 2023 dosáhly celkové čisté úrokové příjmy 5 249 mil. Kč, ve stejném období roku 2022 příjmy dosáhly 3 291 mil. Kč. Investováním peněžních prostředků státní pokladny bylo dosaženo v 1. čtvrtletí 2023 o 1 958 mil. Kč vyšších příjmů než ve stejném období roku 2022. Ministerstvo v 1. čtvrtletí 2023 dosáhlo vyššího výnosu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny oproti stejnému období roku 2022 zejména z důvodu postupného navyšování základních úrokových sazeb České národní banky zejména v 1. pololetí 2022.

Tak jako v každém roce je stav státní pokladny nejvíce ovlivněn vývojem salda státního rozpočtu, emisní činností, splátkami střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů a příjmy od Evropské komise.

Graf č. 21: Státní pokladna v 1. čtvrtletí 2022 a 2023 (mld. Kč)

mld. Kč

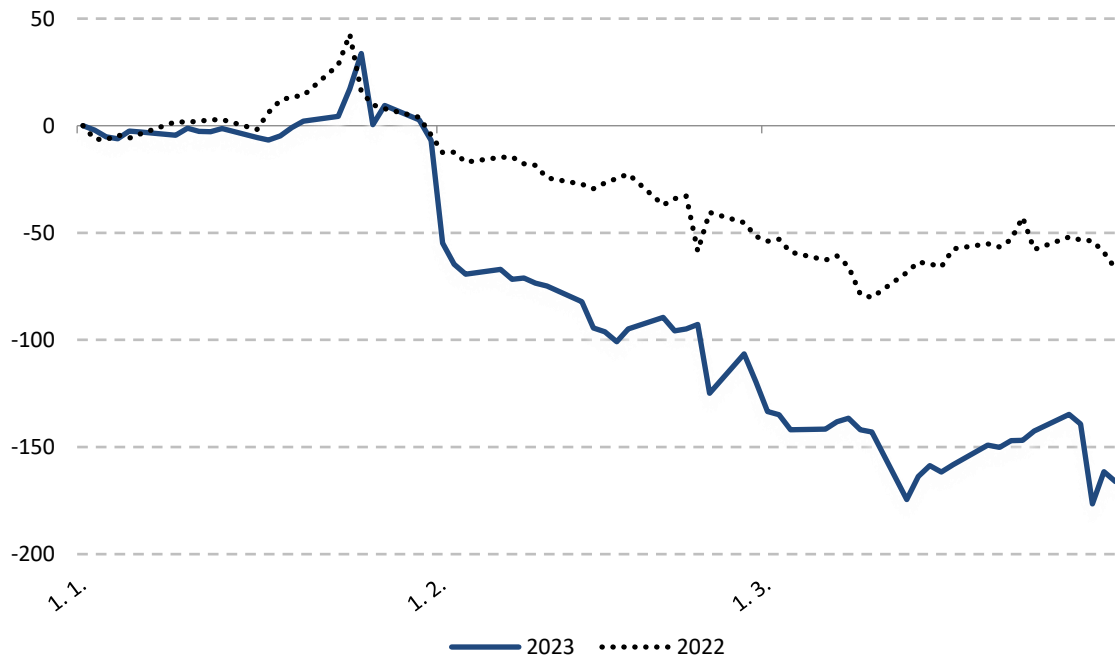

Zdroj: ČNB a MF

Hospodaření státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2023 skončilo schodkem ve výši 166,2 mld. Kč a ve srovnání s 1. čtvrtletím 2022 se vyvíjelo méně příznivě zejména z důvodu vyšších výdajů státního rozpočtu v sociální oblasti, na pomoc občanům a firmám s vysokými cenami energií, ale i z důvodu specifika loňského rozpočtového provizoria doprovázená nižším předfinancováním.

Graf č. 22: Vývoj státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2022 a 2023 (mld. Kč)

mld. Kč

Zdroj: ČNB a MF

4 Tabulková příloha

Příloha č. 1: Vývoj státního dluhu České republiky v 1. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)

Zdroj Přílohy č. 1: MF

Příloha č. 1: Vývoj státního dluhu České republiky v 1. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)

N á z e v	S t a v k 1. 1. 2023	V ý p ů j č n í operace (a)	S plát ky (b)	K u r z o v é r o z d í l y a o s t a t n í v l i v y (c)	Z m ě n a (a - b + c)	S t a v k 31. 3. 2023
STÁTNÍ DLUH CELKEM	2 894,8	314,0	203,9	-7,9	102,2	2 997,0
Vnitřní dluh	2 606,0	290,3	89,3	-1,6	199,4	2 805,4
Státní pokladniční poukázky denominované v korunách českých	0,0	94,6	48,7		45,9	45,9
Státní pokladniční poukázky denominované v jednotné evropské měně	0,0	47,6		-0,7	47,0	47,0
49. emise dlouhodobých dluhopisů (2006)	79,0				0,0	79,0
53. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)	21,4				0,0	21,4
58. emise dlouhodobých dluhopisů (2009)	88,6				0,0	88,6
63. emise dlouhodobých dluhopisů (2011)	88,3				0,0	88,3
78. emise dlouhodobých dluhopisů (2013)	149,0				0,0	149,0
89. emise dlouhodobých dluhopisů (2014)	129,2	5,8			5,8	135,0
90. emise dlouhodobých dluhopisů (2014)	119,0				0,0	119,0
94. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	149,0				0,0	149,0
95. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	149,0				0,0	149,0
97. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	111,9		38,8		-38,8	73,1
100. emise dlouhodobých dluhopisů (2017)	130,6	3,4			3,4	134,0
103. emise dlouhodobých dluhopisů (2017)	149,0				0,0	149,0
105. emise dlouhodobých dluhopisů (2018)	148,2	0,8			0,8	149,0
106. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	2,9	0,0	0,2		-0,2	2,7
107. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,9				0,0	0,9
108. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,4				0,0	0,4
110. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	5,7				0,0	5,7
111. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,1				0,0	0,1
112. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	1,3				0,0	1,3
113. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,0				0,0	0,0
114. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,0
115. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	1,7	0,2	0,0		0,2	1,9
116. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
117. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0				0,0	0,0
118. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	2,2				0,0	2,2
119. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0				0,0	0,0
120. emise střednědobých dluhopisů (2020)	119,0				0,0	119,0
121. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	149,0				0,0	149,0
122. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1				0,0	0,1
123. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	2,3				0,0	2,3
124. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1				0,0	0,1
125. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	56,7	3,8			3,8	60,5
127. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0				0,0	0,0
128. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	4,6				0,0	4,6
129. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	12,1			-0,3	-0,3	11,7
130. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	80,6	1,5			1,5	82,0
131. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
132. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	5,2	0,7	0,0		0,7	5,8
133. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,0				0,0	0,0
134. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	3,5				0,0	3,5
135. emise střednědobých dluhopisů (2021)	40,4				0,0	40,4
136. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,1				0,0	0,1
137. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	4,9				0,0	4,9
138. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	141,2	7,8			7,8	149,0
139. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	88,9	11,1			11,1	100,0
140. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,1				0,0	0,1
141. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	6,3				0,0	6,3
142. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	19,9	22,4			22,4	42,3
143. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,1
144. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	41,0	6,1	0,3		5,8	46,8
145. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	45,9	6,8			6,8	52,7
146. emise střednědobých dluhopisů (2022)	24,1			-0,6	-0,6	23,5
147. emise střednědobých dluhopisů (2022)	27,7				0,0	27,7
148. emise střednědobých dluhopisů (2022)	100,0				0,0	100,0
149. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	41,5	38,8			38,8	80,3
150. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	62,1	38,9			38,9	101,0
Krátkodobé zápůjčky	1,2		1,2	0,0	-1,2	0,0
Směnky a nesplacené jmenovité hodnoty státních dluhopisů	0,1			0,0	0,0	0,1
Vnější dluh	288,9	23,7	114,7	-6,3	-97,2	191,7
1. emise státních dluhopisů denominovaná v japonských jenech (2006)	5,1			-0,3	-0,3	4,9
Úvěry od EIB	22,1		2,0	-0,1	-2,1	20,0
Úvěry od CEB	7,2			-0,2	-0,2	7,0
Úvěry od EK v rámci nástroje SURE	108,5			-2,8	-2,8	105,7
Krátkodobé zápůjčky	145,9	23,7	112,7	-2,9	-91,9	54,0

III. Situační zpráva státní pokladny

Státní pokladna (dále též „SP“) zahrnuje souhrn peněžních prostředků, které jsou odděleně vedeny na

- příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu,
- účtech státních finančních aktiv (SFA),
- účtech MF pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu,
- účtech správců daní, poplatků nebo jiných obdobných peněžitých plnění, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny rozpočtům územních samosprávných celků, státním fondům, Národnímu fondu (NF), rezervním fondům organizačních složek státu, do státních finančních aktiv a na účtech určených ke správě peněžních prostředků z vybraných cel určených k odvodům do vlastních zdrojů Evropské unie,
- účtech rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu,
- účtech cizích a podobných prostředků organizačních složek státu, jež nejsou součástí příjmů nebo výdajů státního rozpočtu, na zvláštním účtu Ministerstva spravedlnosti podle zákona o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí, na účtech závodního stravování, sdružených prostředků apod.,
- účtech příspěvkových organizací,
- účtech státních fondů a Národního fondu,
- zvláštních účtech MF podle zákona, kterým se ruší Fond národního majetku ČR (FNM),
- účtech státní organizace Správa železnic,
- účtech územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů a NF a dalších prostředků podle zákona o rozpočtových pravidlech,
- účtech veřejných výzkumných institucí určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu a NF a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech veřejných vysokých škol určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů a NF a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR, včetně zvláštního účtu veřejného zdravotního pojištění, účtech resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťoven a svazů zdravotních pojišťoven,
- účtech dalších právnických osob vedených se souhlasem Ministerstva financí u České národní banky,
- účtech Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., nebo účtech jiných právnických osob založených podle zákona upravujícího pojišťování a financování vývozu se státní podporou, které nemají bankovní licenci a
- účtech České exportní banky, a.s., určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu nebo od Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., a dalších prostředků, které si na ně Česká exportní banka, a.s., převede nebo je na ně přijme.

Účty podřízené státní pokladně jsou podřízeny jednotlivým souhrnným účtům státní pokladny. Celkový součet peněžních prostředků na účtech podřízených jednotlivým souhrnným účtům SP nesmí být záporný. Přebytky prostředků na jednotlivých souhrnných účtech státní pokladny může Ministerstvo financí krátkodobě ukládat nebo investovat na finančním trhu s cílem minimalizovat výdaje spojené s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu.

Od roku 2013 dochází v souvislosti s novelou zákona o rozpočtových pravidlech k postupnému rozšiřování okruhu prostředků příslušejících do SP a jejich zapojení do financování a řízení likvidity SP. Přehled o objemech a druzích prostředků zahrnovaných do státní pokladny (vedených v korunách) podává následující tabulka.

Tabulka č. 16: Souhrnné účty státní pokladny (mil. Kč)

Ukazatel	31.3.2022 (1)	31.3.2023 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	-59 140	-166 185	-107 045	281,0
v tom - příjmy	356 242	402 484	46 242	113,0
- výdaje	415 382	568 669	153 287	136,9
2. Prostředky na účtech státních finančních aktiv				
- saldo příjmů a výdajů	127 359	69 900	-57 459	54,9
3. Příjmy rozpočtů spravované FÚ, CÚ, ČBÚ				
- saldo příjmů a výdajů	21 704	23 180	1 476	106,8
v tom - příjmy celkem	85 947	107 187	21 240	124,7
- výdaje celkem	64 243	84 007	19 764	130,8
4. Fondy organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	4 785	4 994	209	104,4
5. Cizí prostředky organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	43 708	68 022	24 314	155,6
6. Účty příspěvkových organizací				
- saldo příjmů a výdajů	35 837	45 876	10 039	128,0
7. Účty státních fondů a Národního fondu				
- saldo příjmů a výdajů	58 094	109 704	51 610	188,8
8. Účet bývalého Fondu národního majetku				
- saldo příjmů a výdajů	27 640	21 146	-6 494	76,5
9. Účty územních samosprávných celků				
- saldo příjmů a výdajů	36 268	36 438	170	100,5
10. Zdravotní pojišťovny a svazy ZP				
- saldo příjmů a výdajů	57 111	58 828	1 717	103,0
11. Ostatní subjekty				
- saldo příjmů a výdajů	27 736	42 215	14 479	152,2
A. Prostředky státní pokladny celkem (součet 1. až 11.)	381 102	314 118	-66 984	82,4
B. Financování státní pokladny:				
- dluhopisové	-332 185	-313 021	19 164	94,2
- účet hospodaření státního rozpočtu	-696	-1 066	-370	153,2
C. Celková pozice státní pokladny (A+B)	48 221	31	-48 190	0,1

Jak je patrné z tabulky, státní pokladna byla v 1. čtvrtletí 2023 v největší míře tvořena prostředky na účtech státních fondů a Národního fondu, státních finančních aktiv, cizích prostředků organizačních složek státu, zdravotních pojišťoven a svazů ZP, příspěvkových organizací, územních samosprávných celků, prostředky na účtech finančních a celních úřadů a Českého báňského úřadu určených pro správu prostředků veřejných rozpočtů, prostředky bývalého Fondu národního majetku a prostředky ostatních subjektů v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech.

Celková pozice souhrnných účtů SP ke konci března 2023 ve výši 31 mil. Kč byla tvořena součtem:

- schodku **státního rozpočtu** ve výši **-166,2 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 402,5 mld. Kč a výdaji ve výši 568,7 mld. Kč,
- účtů **státních finančních aktiv** ve výši 69,9 mld. Kč, na kterých Ministerstvo financí eviduje kromě prostředků jako jsou např. rezerva na důchodovou reformu, prostředky úrazového pojištění, jaderného účtu nebo zvláštní účelové prostředky také další zdroje, např. peněžní prostředky získané emisemi a prodeji státních dluhopisů nebo rezerva peněžních prostředků z vydávání a prodeje státních dluhopisů, z přijatých zápůjček a úvěrů, z jiných zdrojů financování státního dluhu a ze sjednaných finančních zajištění nebo srovnatelných zajištění podle práva cizího státu sloužících jako zdroje ministerstva pro vyloučení tržních rizik, rizik z neumístění státních dluhopisů na finančním trhu a jiných možných rizik souvisejících s financováním schodku státního rozpočtu a státního dluhu. Ministerstvo financí v rámci výkonu řízení státních finančních aktiv sjednává obchody s tuzemskými i zahraničními osobami za účelem omezení úrokových a měnových nebo jiných rizik. Vytváření rezervy peněžních prostředků zákon o rozpočtových pravidlech pouze umožňuje, nikoli přikazuje, přičemž tento zdroj prostředků od roku 2013 postupně ztrácí

na významu a vlivem legislativních změn (rozšiřování okruhu subjektů, jejichž účty jsou podřízeny souhrnnému účtu státní pokladny) a vývoje na finančních trzích je jeho role pouze marginální. Rezervu peněžních prostředků, která byla v minulých letech vytvářena emisní činností při souvztažném růstu hrubého státního dluhu, tak nahrazují ostatní disponibilní peněžní prostředky centrálního systému řízení souhrnných účtů státní pokladny. Ministerstvo financí údaje o výši rezervy peněžních prostředků nepublikuje, neboť pro účastníky trhu mohou být tyto údaje zavádějící a snadno chybně interpretovatelné bez souvislosti s celkovou disponibilní likviditou státní pokladny, což by mohlo vést k nežádoucímu ovlivňování účastníků trhu i veřejného mínění. Výše rezervy peněžních prostředků je proto sledována pouze pro interní potřeby Ministerstva financí (v rámci výkonu řízení státního dluhu a řízení likvidity státní pokladny),

- zůstatku příjmů a výdajů **veřejných rozpočtů spravovaných finančními a celními úřady a ČBÚ** ve výši **23,2 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní a skutečným převodem daňových příjmů územním rozpočtům (jde o prostředky na účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů); obdobně jde o příjmy a poplatky náležející Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, o převody sdílených příjmů (cla) do rozpočtu EU a státního rozpočtu, o převod odvodu z loterií a hazardních her do státního rozpočtu, některé příjmy Českého báňského úřadu (úhrady z dobývacího prostoru a z vydobytých nerostů) a jejich převod obcím, resp. do státního rozpočtu a další prostředky,
- zůstatku na účtech **fondů organizačních složek státu** v celkové výši **5,0 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do rezervních fondů a fondů kulturních a sociálních potřeb a prostředků čerpaných,
- zůstatku na účtech **cizích prostředků** organizačních složek státu v celkové výši **68,0 mld. Kč**, představujícího saldo přijatých a čerpaných cizích a zvláštních mimorozpočtových prostředků jako jsou např. soudní a jiné úschovy prostředků, prostředky zabavené v rámci trestního řízení (§ 78 a 79 trestního řádu), prostředky na narovnání škod v trestním řízení (§ 309 trestního řádu), prostředky dočasně inkasované pro zajištění celního dluhu v rámci celního řízení, srážky ze mzdy zaměstnanců z titulu exekuce, peněžní částky (konta) vězňů, pacientů a chovanců v léčebných a jiných ústavech, prostředky spojené s placením náhrad výdajů za odborné úkony prováděné na žádost (SÚKL, úhrady za žádosti o registraci léčiv, povolení výroby léčiv, vydání certifikátů atd.), omylem došlé peněžní prostředky, sdružené prostředky, zálohy na soudní řízení a na návrhy konkurzů a insolvenčního řízení, kauce v trestním řízení, složené jistoty (na předběžná opatření), prostředky jistot k zajištění pohledávek podle § 4b zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách atd. Patří sem též platy a související výdaje pracovníků OSS za měsíc prosinec, vyplácené v lednu následujícího roku, prostředky, které správci kapitol soustřeďují v rámci finančního vypořádání od příjemců prostředků ze státního rozpočtu apod.,
- zůstatku na účtech **příspěvkových organizací** v celkové výši **45,9 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **státních fondů a Národního fondu** (v Kč) v celkové výši **109,7 mld. Kč**; na státní fondy připadá částka 69,4 mld. Kč a na Národní fond částka 40,3 mld. Kč,
- zůstatku na účtu **bývalého Fondu národního majetku** v celkové výši **21,1 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **územních samosprávných celků** v celkové výši **36,4 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **zdravotních pojišťoven a svazů ZP** v celkové výši **58,8 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **ostatních subjektů** ve výši **42,2 mld. Kč**, které se nejvíce týkají EGAP, a.s. (9,4 mld. Kč), ČEB, a.s. (5,2 mld. Kč), státní organizace Správa železnic (5,0 mld. Kč), veřejných výzkumných institucí (1,3 mld. Kč), veřejných vysokých škol (912 mil. Kč) a ostatních právnických osob se souhlasem Ministerstva financí (20,4 mld. Kč),
- zůstatku **dluhopisového financování státní pokladny ve výši -313,0 mld. Kč**, které představuje dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,

- zůstatku **financování** státní pokladny **prostřednictvím účtu hospodaření státního rozpočtu⁵ ve výši -1,1 mld. Kč**, který slouží pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

Zůstatek prostředků státní pokladny ke konci března 2023 dosáhl 31 mil. Kč a jeho snížení proti stavu ke konci března 2022 souviselo se snížením objemu prostředků zahrnovaných do SP o 67,0 mld. Kč, tj. o 17,6 % a snížením dluhopisového financování státní pokladny (o 19,2 mld. Kč), resp. zvýšením financování SP prostřednictvím účtu hospodaření státního rozpočtu (o 370 mil. Kč). Meziroční snížení prostředků zahrnovaných do SP bylo ovlivněno především zvýšením schodku státního rozpočtu, snížením prostředků na účtech státních finančních aktiv a na účtu bývalého Fondu národního majetku. Na druhé straně největší zvýšení prostředků SP bylo ovlivněno zvýšením prostředků na účtech státních fondů a Národního fondu, na účtech cizích prostředků organizačních složek státu a na účtech příspěvkových organizací.

⁵ Účet „Hospodaření státního rozpočtu“ (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z účtu prostředků získaných emisí a prodejem státních dluhopisů částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dodatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na účtu prostředků získaných emisí a prodejem státních dluhopisů se situace řeší vytvořením pasiva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).